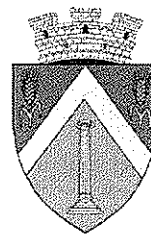

PRIMĂRIA ORAȘULUI LUDUȘ

B-dul 1 Decembrie 1918, Nr. 26; Județul Mures
Tel: 0265-411548, 0265-411716; 0265-412002; Fax: 0265-413402;
e-mail: ludus@cjmures.ro; web: www.ludus.ro
C.U.I. 5669317

OPERATOR DE DATE CU CARACTER PERSONAL 2183

Date cu caracter personal prelucrate în conformitate cu prevederile Regulamentului (UE) 2016/679

Nr. 37.505 din 23 octombrie 2020

ANUNȚ

privind deschiderea consultării publice (confort Anexei nr.14 din Procedura de sistem SIPOCA)

Astăzi, 23 octombrie 2020, Primăria orașului Luduș anunță deschiderea procesului de consultare publică privind următorul proiect de act normativ:

- Proiect de hotărâre privind aprobarea Strategiei de dezvoltare locală a orașului Luduș pentru perioada 2021 – 2027

Documentația aferentă proiectului de act normativ include:

- Proiect de hotărâre;
- Referat de aprobare nr. 37.386 din 22.10.2020
- Raport de specialitate nr. 37.388 din 22.10.2020;
- Strategia de dezvoltare locală a orașului Luduș pentru perioada 2021 – 2027

Documentația poate fi consultată:

- pe pagina de internet a instituției, la adresa <http://www.ludus.ro> secțiunea „Informatii publice => Transparența decizională - Legea 52/2003”;
- la sediul instituției din Luduș, B-dul 1 Decembrie 1918, nr. 26;
- proiectul de act normativ se poate obține în copie, pe bază de cerere depusă la biroul de relații cu publicul al instituției.

Propuneri, sugestii, opinii cu valoare de recomandare privind proiectul de act normativ supus consultării publice se pot depune până la data de 20 noiembrie 2020:

- ca mesaj în format electronic pe adresa de e-mail: ludus@cjmures.ro;
- prin poștă, pe adresa Luduș, B-dul 1 Decembrie 1918, nr. 26;
- la sediul instituției, la Registratură, la adresa Luduș, B-dul 1 Decembrie 1918, nr. 26, între orele 8 - 16.

Materialele transmise vor purta mențiunea: „Propuneri privind proiectul....”. Propunerile trimise vor fi publicate pe pagina de internet a instituției, la linkul <http://www.ludus.ro> secțiunea „Informatii publice => Transparența decizională - Legea 52/2003”. Nepreluarea recomandărilor formulate și înaintate în scris va fi justificată în scris.

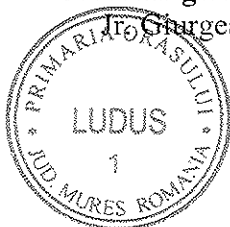
Pentru cei interesați există și posibilitatea organizării unei întâlniri în care să se dezbată public proiectul de act normativ, în cazul în care acest lucru este cerut în scris de către o asociație legal constituită sau de către o altă autoritate publică până la data de 20 noiembrie 2020.

Pentru informații suplimentare, vă stăm la dispoziție la următoarele: telefon: 0265 411716, e-mail: ludus@cjmures.ro, persoană de contact: d-na Năsăudean Anca.

Secretar general al UAT,

Ioana Sturzea Eugenia

T.M./T.M.

Proiect de hotărâre

privind aprobarea Strategiei de dezvoltare locală a orașului Luduș pentru perioada 2021-2027

Consiliul Local al Orașului Luduș întrunit în ședință ordinară de lucru,

Văzând referatul de aprobare nr. 37386 din 22.10.2020 întocmit de către primarul orașului, raportul de specialitate nr. 37388 din 22.10.2020 întocmit de către Serviciul "Investiții, Achiziții, Domeniu Public", precum și rapoartele de avizare ale Comisiilor de specialitate "B.F.C. și F.E.", „Juridică”, „U.A.T. și P.M.”, „A.D.P.P. și A.P.L.”, „Î.C.S.S.A.C.P.S.”,

Ținând cont de prevederile art. 25, lit. g din Legea nr. 273/2006 privind finanțele publice, cu modificările și completările ulterioare;

Cu respectarea procedurilor reglementate de Legea nr. 52/2003 privind transparența decizională în administrația publică, republicată, cu modificările și completările ulterioare,

În temeiul dispozițiilor art. 129, alin. (2), lit. "b", lit. "c" și lit. "d", alin. (4), lit. "e", ale art. 139, alin. (1), precum și ale art. 196, alin. (1), lit. "a" din O.U.G. nr. 57/2019 privind Codul administrativ, cu modificările și completările ulterioare,

Hotărăște:

Art. 1 Se aprobă *Strategia de dezvoltare locală a orașului Luduș pentru perioada 2021-2027*, conform Anexei, care face parte integrantă din prezenta hotărâre.

Art. 2 Cu aducerea la îndeplinire se încredințează primarul orașului Luduș, prin compartimentele de specialitate.

Un exemplar din prezenta hotărâre se comunică:

- Instituției Prefectului - județul Mureș,
- Primarului orașului Luduș,
- Serviciului "I.A.D.P.",
- Spre afișare.

Inițiator,
Primar,
Moldovan Ioan-Cristian

PRIMĂRIA ORAȘULUI LUDUȘ

Bd. 1 Decembrie 1918, nr. 26, cod poștal 545200, jud. Mureș
Telefon 0265-411716, Fax: 0265-413402
e-mail: ludus@cjmures.ro; web: www.ludus.ro

Operator de date cu caracter personal 2183

Date cu caracter personal prelucrate în conformitate cu prevederile Regulamentului (UE) 2016/679

Nr. 37386 din 22.10.2020

Referat de aprobare

la proiectul de hotărâre privind aprobarea
Strategiei de dezvoltare locală a orașului Luduș pentru perioada 2021-2027

Strategia de dezvoltare reprezintă un document-cheie al cărui scop este reprezentat de asigurarea unei viziuni coerente de dezvoltare la nivelul orașului, transpusă într-un portofoliu de propuneri prioritare, ideal sprijinite de comunitate și finanțabile de către Uniunea Europeană.

Având în vedere nevoia accesării de finanțări nerambursabile, la nivelul autorității locale s-a identificat necesitatea elaborării Strategiei de Dezvoltare Locală a Orașului Luduș pentru perioada 2021-2027. Documentația a fost elaborată de S.C. Media Marketing S.R.L., în baza contractului de servicii nr. 50 din 09.04.2020.

Ținând cont de prevederile art. 25, lit. g din Legea nr. 273/2006 privind finanțele publice, cu modificările și completările ulterioare, propunem aprobarea Strategiei de dezvoltare locală a orașului Luduș pentru perioada 2021-2027, conform anexei.

În temeiul dispozițiilor art. 129, alin. (2), lit. "b", lit. "c" și lit. "d", alin. (4), lit. "e", ale art. 139, alin. (1), precum și ale art. 196, alin. (1), lit. "a" din O.U.G. nr. 57/2019 privind Codul administrativ, cu modificările și completările ulterioare, se supune spre dezbateră proiectul de hotărâre întocmit.

**Primarul orașului Luduș,
Moldovan Ioan-Cristian**

PRIMĂRIA ORAȘULUI LUDUȘ

Bd. 1 Decembrie 1918, nr. 26, cod poștal 545200, jud. Mureș
Telefon 0265-411716, Fax: 0265-413402
e-mail: ludus@cjmures.ro; web: www.ludus.ro

Operator de date cu caracter personal 2183

Date cu caracter personal prelucrate în conformitate cu prevederile Regulamentului (UE) 2016/679

Nr. 37388 din 22.10.2020

**Aprobat,
Primar,
Moldovan Ioan-Cristian**

Raport de specialitate
*la proiectul de hotărâre privind aprobarea
Strategiei de dezvoltare locală a orașului Luduș pentru perioada 2021-2027*

Strategia de dezvoltare reprezintă un document-cheie al cărui scop este reprezentat de asigurarea unei viziuni coerente de dezvoltare la nivelul orașului, transpusă într-un portofoliu de propuneri prioritare, ideal sprijinite de comunitate și finanțabile de către Uniunea Europeană.

Având în vedere nevoia accesării de finanțări nerambursabile, la nivelul autorității locale s-a identificat necesitatea elaborării Strategiei de Dezvoltare Locală a Orașului Luduș pentru perioada 2021-2027, obiectivele documentației fiind:

- identificarea cadrului socio-economic în care se găsește în prezent orașul,
- crearea unui plan de acțiuni și a obiectivelor de urmărit pe termen mediu și lung,
- conturarea unei metodologii pentru a identifica resurse în vederea implementării strategiei,
- pregătirea de acțiuni concrete în acord cu planificările existente la nivel de administrație locală.

Documentația a fost elaborată de S.C. Media Marketing S.R.L., în baza contractului de servicii nr. 50 din 09.04.2020.

Ținând cont de prevederile art. 25, lit. g din Legea nr. 273/2006 privind finanțele publice, cu modificările și completările ulterioare, propunem aprobarea Strategiei de dezvoltare locală a orașului Luduș pentru perioada 2021-2027, conform anexei.

În temeiul dispozițiilor art. 129, alin. (2), lit. "b", lit. "c" și lit. "d", alin. (4), lit. "e", ale art. 139, alin. (1), precum și ale art. 196, alin. (1), lit. "a" din O.U.G. nr. 57/2019 privind Codul administrativ, cu modificările și completările ulterioare, se supune spre dezbateră proiectul de hotărâre întocmit.

Serviciul "Investiții, Achiziții, Domeniu Public",
Năsăudean Anca

Strategia de
dezvoltare locală a
Orășului Luduș
pentru perioada
2021-2027

ECHIPA DE ELABORARE:

PRIMAR: MOLDOVAN IOAN CRISTIAN

CONSULTANT DE SPECIALITATE: SC MEDIA MARKETING SRL

Manager proiect	Ec. Mărăcine Anca
Expert elaborare strategii	Ec. Mărăcine Anca
Expert financiar și analiză socio-economică	Ec. Kovács Denisa Aneta
Expert în programe cu finanțare nerambursabilă	Ec. Sava Andreea Maria
Expert în planificare strategică regională, politici publice	Dr. Cătană Marius
Expert dezvoltare durabilă și protecția mediului	Cengher Călin
Expert în demografie și sociologie	Paul Lucian Cengher
Expert în domeniul mobilității urbane și rurale	Pop Andrei Nicolae
Expert marketing și publicitate	Balázs-Oldal Dezső

CU SPRIJINUL COMPARTIMENTELOR APARATULUI DE SPECIALITATE AL ORAȘULUI LUDUȘ

Cuprins

Preambul	5
Metodologia de elaborare a strategiei de dezvoltare locală.....	6
1. ANALIZA SOCIO-ECONOMICĂ	7
1.1. Scurt istoric.....	8
1.1.1. Scurt istoric.....	8
1.1.2. Heraldica locală.....	10
1.2. Considerații generale privind așezarea și poziția geografică.....	11
1.2.1. Așezare	11
1.2.2. Relieful.....	12
1.3. Profil Socio-Demografic	16
1.3.1. Profil Socio-Demografic la nivel regional și județean	16
1.3.2. Evoluția demografică a orașului Luduș	17
1.3.3. Componenta etnică și confesională a orașului Luduș.....	22
1.3.4. Comunități sărace, izolate/ marginalizate	24
1.4. Infrastructura tehnico-edilitară.....	27
1.4.1. Infrastructura rutieră.....	27
1.4.2. Infrastructura de transport și comunicații.....	29
1.4.3. Alimentarea cu apă	32
1.4.4. Rețeaua de canalizare	33
1.4.5. Alimentarea cu gaze naturale	34
1.4.6. Alimentarea cu energie electrică.....	35
1.5. Profilul economic al orașului.....	37
1.5.1. Profilul economic la nivelul Regiunii Centru/județului Mureș	37
1.5.2. Profilul economic al orașului Luduș.....	41
1.6. Infrastructura educațională	45
1.6.1. Infrastructura educațională	45
1.7. Condiții climatice și de mediu	50
1.7.1. Modul de colectare al deșeurilor menajere	50
1.8. Agricultură	51
1.8.1. Context județean.....	51
1.8.2. Context local	52
1.8.3. Zootehnia.....	54
1.9. Sănătate.....	56
1.9.1. Infrastructura de sănătate	56
1.10. Infrastructura și serviciile sociale	60
1.10.1. Serviciile sociale	60

1.11. Administrație și servicii publice.....	64
1.11.1. Administrația locală	64
1.11.2. Servicii publice:.....	64
1.11.3. Urbanism.....	66
1.12. Turismul și potențialul turistic.....	68
1.12.1. Turismul și potențialul turistic la nivel de județ	68
1.12.2. Atracțiile turistice ale orașului Luduș	69
1.12.3. Atracții turistice din împrejurimi	72
1.12.4. Infrastructura turistică a orașului Luduș	74
1.13. Cultură, sport și alte activități recreaționale	76
1.13.1. Monumente istorice.....	76
1.13.2. Cultură	76
1.13.3. Sport și alte activități recreaționale.....	79
1.14. Creștere Inteligentă și Digitalizare.....	82
1.15. Cooperare și asociații.....	83
2. STRATEGIA DE DEZVOLTARE LOCALĂ 2021 – 2027	85
2.1. Viziunea și obiectivele strategice.....	86
2.2. Analiza SWOT.....	88
2.3. Măsurile privind dezvoltarea locală pentru perioada 2021 – 2027	104
2.4. Portofoliu de proiecte.....	108
2.5. Surse de finanțare	121
2.6. Implementarea, monitorizarea și evaluarea strategiei de dezvoltare locală.....	134
2.6.1. Implementarea Strategiei de Dezvoltare Locală.....	134
2.6.2. Monitorizarea Strategiei de Dezvoltare Locală.....	135
2.6.3. Evaluarea strategiei și analiza impactului.....	135
2.6.4. Indicatori ai implementării strategiei.....	136
2.7. Consultare publică	140
2.8. Bibliografie.....	143
2.9. Anexa nr. 1 . Lista agenților economici din orașul Luduș.....	144

Preambul

Strategia de dezvoltare locală face posibilă coordonarea activă a proceselor de dezvoltare care au loc în teritoriu, luarea în considerare a caracteristicilor locale, a schimbărilor din mediul exterior și fac posibilă abordarea proactivă, realizată într-un mod inovativ, a proceselor de dezvoltare teritorială.

Elaborarea strategiei de dezvoltare locală reprezintă unul din pașii cei mai importanți care susțin procesele de dezvoltare locală. În esență, acest tip de strategie clarifică pe termen mediu și lung care sunt direcțiile și domeniile spre care se orientează efortul de dezvoltare al comunității. Strategia de dezvoltare locală este caracterizată de cel puțin șapte trăsături:

- imagine asupra viitorului,
- creativitate,
- flexibilitate,
- activitate,
- creată pentru acțiune,
- orientare spre schimbare,
- orientare spre un câștig durabil.

Astfel planificarea strategică poate fi definită drept un proces de management care va permite Unității Administrativ Teritoriale să se concentreze asupra alinierii eficiente a resurselor existente și potențiale cu obiectivele stabilite pe termen mediu și lung.

Prezenta strategie de dezvoltare locală reprezintă documentația care stă la baza dezvoltării orașului Luduș. Dezvoltarea locală se poate defini ca un proces în care demersurile administrației publice sunt unite cu acelea ale oamenilor, cu scopul de a îmbunătăți condițiile sociale, culturale și economice ale comunității. Dezvoltarea locală este deci cel mai strâns legată de conceptul de parteneriat care asigură accesul la toate resursele necesare, bazându-se atât pe participarea celor care reprezintă anumite interese, cât și pe disponibilitatea administrației publice de a forma parteneriate cu grupuri, organizații sau instituții.

Metodologia de elaborare a strategiei de dezvoltare locală

Planificarea strategică este un proces sistematic, prin care comunitățile pot să-și creeze imaginea viitorului și pot concepe etapele necesare în funcție de resursele locale pentru a realiza obiectivele propuse. Elaborarea strategiei de dezvoltare locală a cuprins următoarele etape:

Elaborarea analizei diagnostic a teritoriului acoperit de strategie

În baza documentelor statistice și a informațiilor furnizate de compartimentele de specialitate din cadrul aparatului de specialitate al orașului Luduș s-a conturat profilul socio-demografic, starea actuală a infrastructurii, profilul economic, infrastructura educațională, serviciile sanitare și sociale, turismul și cultura, dar și alte domenii de interes ale orașului Luduș.

Elaborarea strategiei de dezvoltare și a portofoliului de proiecte

Pe baza analizei diagnostic a situației teritoriale s-a elaborat strategia de dezvoltare locală, cuprinzând următoarele domenii: infrastructură, educație, sănătate, mediu, cultură, turism, sport, recreere și agrement, asistență socială, administrație, digitalizare ș.a.

În această etapă s-au parcurs următorii pași:

- s-au analizat nevoile comunității locale în contextul economic și social actual;
- unitatea administrativ teritorială, împreună cu experții desemnați pentru elaborarea strategiei au elaborat direcțiile strategice de dezvoltare și obiectivele pentru perioada 2021 - 2027;
- echipa de elaborare a strategiei a procedat la colectarea și analiza datelor statistice teritoriale locale;
- s-a realizat planul strategic de dezvoltare pentru orizontul de timp 2021 - 2027;
- s-a stabilit complementaritatea strategiei cu alte strategii relevante;
- s-a realizat o analiză a factorilor de risc privind implementarea strategiei;
- s-au stabilit măsuri pentru monitorizarea și evaluarea implementării strategiei.

Dezbateri publice

În perioada 24 septembrie 2020 – 4 octombrie 2020, proiectul strategiei de dezvoltare a fost supus consultării publice. Datorită situației epidemiologice, dezbaterile publice s-au efectuat exclusiv on-line prin publicarea documentelor pe pagina Web a primăriei.

Redactarea documentului final

Documentul strategic a fost finalizat ținând cont de sugestiile și opiniile formulate din partea factorilor interesați urmând a fi aprobat prin Hotărârea Consiliului Local.

ORAȘ LUDUȘ

ANALIZA SOCIO-ECONOMICĂ

1.1. SCURT ISTORIC

1.1.1. Scurt istoric

Descoperirile arheologice clasează începuturile orașului Luduș în preistorie, cu cel puțin 2 milenii înainte de nașterea lui Iisus Hristos.

În mileniul I î.d.h., când geto-dacii sunt amintiți ca făcând parte din ramura nord-dunăreană a tracilor, pe actualul teritoriu al Ludușului existau două așezări dacice, una Gheja și cealaltă Luduș. Acestea au făcut parte pe vremea regilor Burebista și Decebal din Dacia și se vorbea limba geto-dacă.

În timpul stăpânirii romane asupra Daciei (106-274) în spațiul geografic al Ludușului s-au constituit, alături de vechile sate ale dacilor, așezări romane.

Atât așezările dacilor, cât și cele ale romanilor din spațiul ludușean, au făcut parte din provincia creată de împăratul Traian, numită în izvoare istorice succesiv, Dacia Felix, Superior, Apulensis, provincie componentă a Imperiului Roman. Sub aspect militar satele de aici erau supravegheate de unități militare care aparțineau regiunii a XIII Gemina cu sediul la Apulum (Alba Iulia). Limba oficială impusă în acea perioadă a fost limba latină.

După retragerea aureliană (271-274) locuitorii daco-romani și apoi românii Ludușului s-au constituit într-o obște sătească de sine stătătoare. Obștea era condusă de un jude, de un sfat al bătrânilor și de jurați.

După cucerirea Transilvaniei de către regalitatea maghiară (sec. X-XII), Ludușul a fost transformat într-un simplu sat iobăgesc aflat pe moșia unui maghiar înnobilit de regii Ungariei. Așa este atestat Ludușul în documentele medievale, cea mai veche atestare documentară a Ludușului datează din anul 1241, an în care așezarea și comunitatea umană au avut mult de suferit din cauza jafurilor, incendiilor și crimelor comise de hoarda tătaromongolă.

Începând cu anul 1541, când Transilvania devine principat autonom sub suveranitate otomană, pe la Luduș s-au perindat oștile rivale ale ungarilor care râvneau la domnia principatului, ieniceri și spahii turci în căutare de hrană, hoarde de tătari venite din Crimeea după pradă, cătane imperiale împinse de monarhii habsburgici de la Viena.

Pacea de la Karlowitz (1699) a schimbat stăpânirea asupra Transilvaniei, Ludușul, ca de altfel întregul spațiu intra-carpatic, a fost acaparat de habsburgici și încorporat în vastul și multi-naționalul imperiu habsburgic. Între 1699 și 1850 Ludușul a aparținut din punct de vedere administrativ de plasa bogată, comitetul Turda-Arieș din principatul Transilvaniei. Guvernul principatului se afla la Sibiu, iar limba oficială a devenit germană, dar la Luduș se vorbea românește și ungurește.

Politica de reforme iluministe, liberale și neolibérale promovată de austrieci a avut urmări însemnate și pentru ludușeni. După anul 1880, Ludușul este ridicat la rangul de comună, iar din anul 1850 devine centru administrativ al plasei Luduș. Crearea imperiului dualist austro-ungar în 1867 și alipirea Transilvaniei la Ungaria a produs o nouă stăpânire asupra Ludușului. Din punct de vedere administrativ a continuat să fie comună, reședința plasei

Luduș, componentă a județului Turda-Arieș. Între anii 1866-1918 Ludușul a făcut parte din Ungaria Mare. Aici erau aplicate legile adoptate de parlamentul și guvernul de la Budapesta. În acea perioadă la Luduș își desfășurau activitatea prefectura plasei, postul de jandarmi, circumscripția financiară, iar limba oficială era limba maghiară.

Românii din Luduș au înființat în anul 1891 un departament al Asociațiunii Transilvane pentru Literatura și Cultură a poporului român, prescurtat ASTRA. În anul 1897 Ludușul avea epitetul de orașel înflorător.

Între anii 1903-1905 Guvernul de la Budapesta a colonizat la Luduș câteva sute de familii de etnie maghiară, cu intenția mărturisită public de a schimba raportul demografic în favoarea maghiarilor. În acea perioadă, prin colonizare, au apărut satele Roșiori, Avrămești și Fundătura.

Marea Unire de la 1 Decembrie 1918 i-a salvat de primejdia pierderii identității naționale, moment în care limba oficială a redevenit limba română.

Între anii 1918-1947 Ludușul a rămas tot în categoria comunelor mari, centrul administrativ al plasei Luduș din județul Turda. Dictatul de la Viena din 30 august 1940, prin care Ungaria a răpit nord-vestul Transilvaniei, nu a atins administrativ Ludușul, localitatea rămânând între granițele României.

În timpul celui de-al doilea război mondial, pentru o foarte scurtă perioadă de timp, adică între 5 septembrie și 9 octombrie 1944, Ludușul a ajuns sub ocupația armatelor germane și maghiare. Administrația românească a fost dizolvată și a fost impusă o administrație maghiară. În acel scurt timp ocupanții au asasinat 13 evrei și 5 români, printre care și pe notarul primăriei, Mihail Polacek. În data de 9 octombrie 1944 armata română a eliberat Ludușul.

Între anii 1948-1950 Ludușul a continuat să fie centrul plasei Luduș. În anul 1951 a fost creat raionul Luduș care a aparținut inițial de județul Cluj, dar ulterior a fost repartizat regiunii Mureș cu reședința la Tg. Mureș. Conducătorii administrației locale erau recrutați numai din membrii Partidului Muncitoresc Român, partid ce și-a luat denumirea de partid comunist în 1965.

Ludușul a fost declarat oraș în 1960. În anul 1965 când a fost proclamată Republica Socialistă România, Ludușul era considerat un oraș în plină dezvoltare. În 1968, odată cu noua împărțire administrativ-teritorială a țării, raionul Luduș a fost desființat, Ludușul fiind de atunci oraș de mărime mijlocie al județului Mureș.

În urma alegerilor democratice din anul 1992, a fost constituit Consiliul Local al orașului Luduș (alcătuit din 19 consilieri) – ca putere locală legislativă, un primar și un viceprimar, ca reprezentanți ai puterii executive locale, a fost numit un secretar al Consiliului Local, ca reprezentant al Guvernului României la Luduș.

1.1.2. Heraldica locală

Descrierea stemei

Stema orașului Luduș, se compune dintr-un scut triunghiular cu marginile rotunjite, în care broșează un căprior de argint.

În partea superioară, în câmp roșu, se află două spice de grâu, de aur.

În vârful scutului, în câmp albastru, se află o coloană ionică, de argint. Scutul este trimbrat de o coroană murală de argint cu 3 turnuri crenelate.

Semnificațiile elementelor însumate

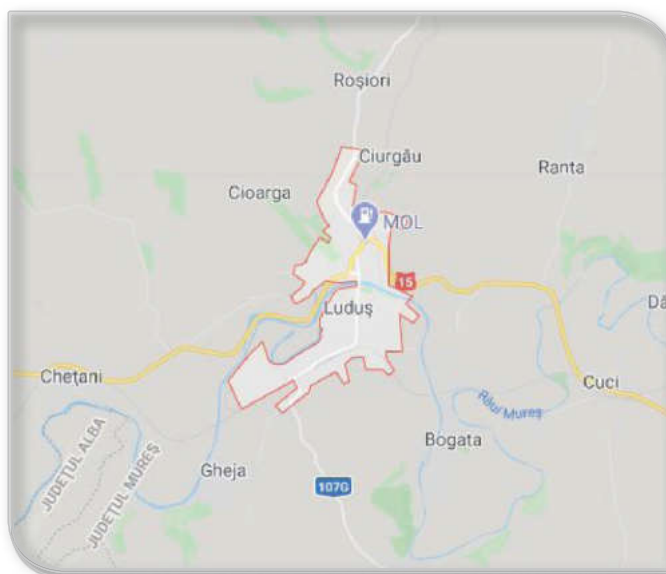
Spicele de grâu reprezintă bogăția pământului și ocupația locuitorilor. Coloana ionică sugerează semnele civilizației antice existente pe aceste locuri.

Coroana murală cu 3 turnuri crenelate semnifică faptul că localitatea are rangul de oraș.

Stema orașului Luduș a fost aprobată prin Hotărârea Guvernului nr.1030 din 2007, publicată în Monitorul Oficial al României în data de 06.09.2007.

1.2. CONSIDERAȚII GENERALE PRIVIND AȘEZAREA ȘI POZIȚIA GEOGRAFICĂ

1.2.1. Așezare

Orașul Luduș (în trecut Ludoșul de Mureș; în maghiară Marosludas) este amplasat în partea centrală a Podișului Transilvaniei (la 44 km de municipiul Târgu Mureș). Din punct de vedere administrativ aparține județului Mureș, ocupând peste 67 km² - circa 1% din suprafața județului Mureș.

Județul Mureș se situează în Regiunea Centru, care se învecinează la nord-est cu județul Suceava, la est cu județul Harghita, la sud-est cu județul Brașov, la sud cu județul Sibiu, la vest cu județul Cluj, la nord cu județul Bistrița-Năsăud, iar la sud-vest cu județul Alba.

Orașul Luduș se găsește pe ambele maluri ale râului Mureș, pe Drumul Național DN15, respectiv pe Drumul European E60, între Târgu Mureș și Cluj- Napoca. Prin întregul potențial disponibil (natural, material și uman) este o componentă importantă a județului din care face parte, armonios integrată în vastul complex funcțional care este Podișul Transilvaniei.

Teritoriul administrativ al orașului Luduș are următoarele vecinătăți:

- Nord – comuna Sânger;
- Est – comuna Cuci;
- Sud – comuna Bogata;
- Vest – comuna Chețani.

Din punct de vedere administrativ orașul Luduș are în componența sa șapte localități.

Tabelul nr. 1. Componența unității administrativ-teritoriale

U.A.T.	Localități componente	
Orașul Luduș	Luduș	
	Avrămești	Fundătura
	Cioarga	Gheja
	Ciurgău	Roșiori

1.2.2. Relieful

Relieful teritoriului administrativ al orașului Luduș este mai ridicat în partea de nord și scade progresiv către sud, iar rețeaua hidrografică urmează configurația acestuia.

Se disting, astfel, trei unități de relief, Podișul Târnăveni și două unități colinare urmate către sud de culoarul Mureșului: Colinele Ludușului (vest) și Comlodului (est), trecerea munte – coline – râu de la nord către sud explicând și configurația altitudinilor.

Unitățile majore de relief peste care suprapun teritoriului orașului Luduș sunt Câmpia Transilvaniei, culoarul Mureșului și Podișul Târnăveni.

Rocile care alcătuiesc depozitele sarmațiene din zonă sunt înmagazinate cu gaz metan, iar în zonele de sinclinal sunt îmbibate cu ape de zăcământ, sărate sau iodurate.

Gazul metan reprezintă cea mai importantă resursă a subsolului. Se exploatează din domul gazeifer aflat pe teritoriul cătunelor Avrămești-Fundătură. Acest dom este alcătuit din depozite sedimentare neogene (alternanță de nisipuri și marne) și este erodat și înconjurat de zone de sinclinal.

Rocile sedimentare sunt o altă bogăție a subsolului fiind reprezentate de nisipuri, marne, argile, gresii, luturi de coastă, pietrișuri și balast cu largi utilizări în industria materialelor de construcții.

Rețeaua hidrografică

Orașul Luduș este situat integral în bazinul hidrografic al râului Mureș. Principalele cursuri de apă sunt următoarele:

- Râul Mureș – reprezintă principalul bazin hidrografic care traversează de la est la vest orașul Luduș, unde colectează apele Pârâului de Câmpie care străbate orașul de la nord la sud; se constată un proces de meandrare și formare a unui număr mare de insule mici. După regularizarea cursului Mureșului la sfârșitul anilor '70, au apărut brațele moarte folosite fie pentru piscicultură, fie au dispărut în urma colmatării cu nămol provenit din spălarea sfeclei de zahăr și transformarea lor în terenuri arabile.
- Pârâul de Câmpie (Ludușelul) și Pârâul Găbud - prezintă cursuri puternic influențate de tectonica regiunii, de poziția domurilor și a sinclinalelor. Prezintă pante mici, cu intense procese de înmlăștinare. Apele freactice din bazinul de recepție a acestora sunt sulfatate sau carbonatate, cu un grad ridicat de mineralizare și duritate.

Clima

Trăsăturile climatice ale orașului Luduș sunt o consecință a poziției sale în centrul Transilvaniei, fapt care încadrează acest teritoriu în sectorul de climat temperat continental-moderat în cadrul cărora apar tipul de deal și culoar. Climatul prezintă nuanțe de ariditate, verile fiind în general mai secetoase și mai calde. Datorită caracteristicilor reliefului, temperaturile medii anuale scad de la vest la est, având valori cuprinse între 8 – 9o C în partea de vest și 2 – 4o C în est. Precipitațiile sunt, în general, bogate, media acestora fiind de

627,1 mm/an. Privitor la frecvența precipitațiilor, se constată că acestea se încadrează tipului de circulație nord-vestică și vestică, valorile cele mai ridicate aparținând lunilor mai și iunie.

Radiația solară este înregistrată ca fiind aproximativ 110 Kcal/cm² pe an. Maximul înregistrat are loc în luna iulie și valoarea minimă în decembrie. Perioada însorită însumează aproximativ 1.440 – 1.550 ore pe an, numărul zilelor însorite fiind situat între 60 și 85, 48 – 52 % din durata astronomică posibilă. Maximul înregistrat are loc în luna iulie și valoarea minimă în decembrie.

Umiditatea relativă a aerului exprimă saturația procentuală în vapori de apă din atmosferă. În zona colinară, respectiv în colinele Comlodului și Ludușului umiditatea relativă a aerului este de 76%, în timp ce în Culoarul Mureșului umiditatea relativă are o valoare de 70%.

Grosimea medie a stratului de zăpadă se situează între 25 și 40 cm în zona dealurilor. Orașul Luduș este supus în cea mai mare parte a anului circulației maselor de aer dinspre vest și nord-vest, cu intensitate și frecvență mijlocie, viteza medie fiind de 3,1 m/s. În timpul iernii sunt frecvente vânturile dinspre nord-est care ating uneori viteze ce depășesc 50 m/s.

Fauna

Pe teritoriul orașului Luduș au fost identificate o serie de specii precum: iepurele (*Lepus europaeus*), căprioara, mistrețul, veverița, pârșul (*Glis glis*), nevăstuica (*Mustella nivalis*), orbetele și specii de păsări cum ar fi: porumbelul gulerat (*Columba palambus*), cucul (*Cuculus canorus*), turturica (*Streptotelia turtur*), ciocănitoarea (*Aryobates major*), gaia (*Milvus milvus*), gaița (*Garrulus glandoris*), grangurele (*Oriolus oriolus*), fazanul (*Phasianus colchicus*) etc. Fondul faunistic bogat a determinat dezvoltarea turismului cinegetic la o serie de specii ca iepurele, căprior și păsări. Biotopul apelor curgătoare și lacustre cuprinde diverse specii de pești, cum ar fi: crapul (*Cyprinus carpio*), cleanul (*Lenciscus squalins*), știuca (*Fringilla montifrigilla*), somnul (*Silurus glanis*), racul (*Astacus*), moluște și rațe sălbatice (*Anas platyrhynchos*).

Vegetația

Asociațiile vegetale caracteristice orașului Luduș au origini diferite ale elementelor floristice care alternează, de la cele nordice, subarctice, continentale-orientale, la cele sudice și sud-estice și endemisme. Vegetația arborescentă este reprezentată de pădurile de gorun (*Quercus petraea*), arbore de origine central-europeană, pe alocuri în amestec cu alte foioase, printre care carpenul (*Carpenus betulus*). În cele două unități de relief reprezentate de Colinele Ludușului și Colinele Comlodului, ca și în Podișul Târnavelor apar păduri de stejari mezofili, respectiv stejar pedunculat (*Quercus robur*) și cerul (*Quercus cerris*) pe versanții sudici. În zonele colinare apar zone de amestec cu jugastrul (*Acer campestre*), teiul (*Tilia cordata*), paltinul de câmp (*Acer platanoides*), plopul tremurător (*Populus tremula*), cireșul pășăresc (*Cerasus avium*) și în locuri cu umezeală mai ridicată frasinul (*Fraxinus excelsior*). Categoria arbuștilor include specii precum alunul (*Corylus avellana*), cornul (*Cornus mas*), sângerul (*Cormus sanguinea*), lemnul câinesc (*ligustrum vulgare*), păducelul (*Crataegus monogyna*), porumbarul (*Prunus spinosa*), măceșul comun (*Rosa canina*) și în lungul văilor, socul (*Sambucus nigra*). Vegetația caracteristică pajiștilor include specii de iarba vântului (*Agrostis tenuis*), păiuș comun (*Festuca sulcata*), bărboasa (*Botirochloa ischaemum*) și specii

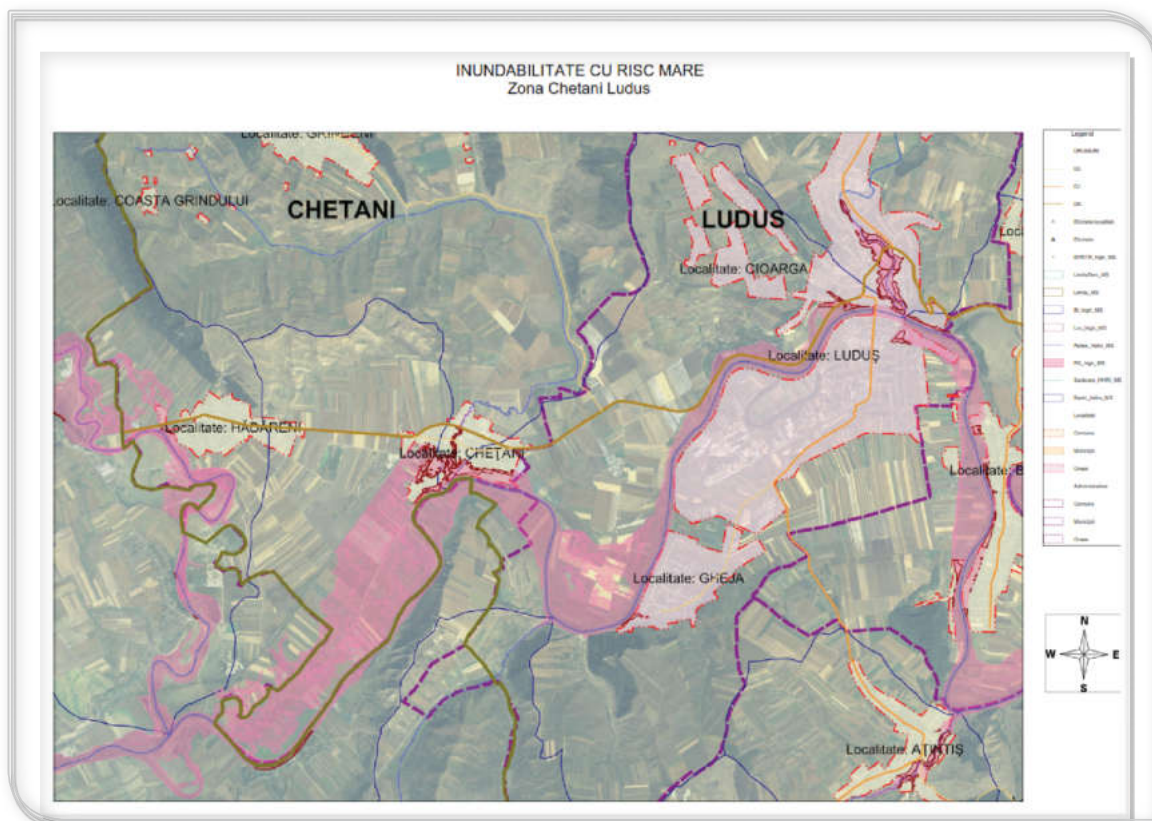

ierboase precum floră acidofilă, graminee, lăcrămioare (*Convallaria majolis*) etc. Văile râurilor au caracteristică vegetația de luncă, formată din specii de esență moale: plopul alb (*Populus alba*), răchita comună (*Salix fragilis*), răchita albă (*Salix alba*), ierburi mezofile și higrofile, stuf (*Phragmites*), rogoz (*Carex*), papura (*Tipha*) etc.

Riscuri naturale

Orașul Luduș este expus riscurilor naturale după cum urmează:

- a. Grad de seismicitate** – Orașul Luduș este situat în zona curbei de maxim grad 7 de seismicitate pe scara Richter.

b. Viituri – cele istorice înregistrate în anii 1970, 1975, 1998 și 1999 au impus necesitatea finalizării lucrărilor de regularizare a Pârâului de Câmpie, ceea ce presupune refacerea podurilor. Lucrările de deviere a râului Mureș au funcționat în condiții bune, cu excepția unor clapete de reținere care nu au fost menținute în stare de funcționare de administratorul lucrărilor de regularizare. Necesitatea lucrărilor de consolidare, înălțare și prelungire a malului Mureșului în zona orașului Luduș este o măsură prioritară pentru protecția împotriva viiturilor. Nefuncționarea acestor clapete a generat refularea apelor de viitură în zona satului component Gheja.

c. Alunecările de teren – pe ambele laturi ale râului Mureș s-au semnalat alunecări de teren, dar și în zona de vest a localității Gheja, Ciurgău, Roșiori, zone afectate intens de alunecări. Regularizarea râului Mureș a produs o stabilizare a a zonei aferente malului drept. Versantul situat la sud-vest de satul component Gheja este afectat de alunecări. Cele mai frecvente apar la Gheja în locul numit „Pe sub râpă” și pe strada Turzii, în oraș.

Alunecările de teren din zona localității Luduș se clasifică astfel:

- alunecări în pătură de sol constau în deplasarea solului înțelenit pe un substrat impermeabil, acestea apar pe suprafețe restrânse primăvara;
- alunecări sub formă de valuri apar pe versanții formați din orizonturi nisipoase și cu strate acvifere etajate și sunt prezente în Fundătura, Avrămești, Roșiori și Luduș;
- alunecări monticulare (glimee), caracterizează versanții pâraielor Cioarga, Fundătura și versantul nordic al râului Mureș între Luduș și localitatea Grindeni.

1.3. PROFIL SOCIO-DEMOGRAFIC

1.3.1. Profil Socio-Demografic la nivel regional și județean

Regiunea Centru se întinde pe 34.092 kmp, reprezentând 14,3% din teritoriul național și este bine relaționată teritorial, realizând conexiuni cu 6 din cele 7 regiuni de dezvoltare din România.

Numărul populației rezidente în Regiunea Centru la 1 ianuarie 2019 era de 2,32 milioane locuitori, regiunea noastră plasându-se pe poziția a 5-a în rândul celor 8 regiuni de dezvoltare ale României. Densitatea populației la nivel regional, de 68 locuitori/kmp, este cu 13,4 puncte peste media națională. La nivel județean, cea mai scăzută valoare a densității populației se înregistrează în Harghita, iar cea mai ridicată în Brașov.

Tabelul nr. 2. Informații socio-demografice la nivelul Regiunii Centru

Informații socio-demografice	Suprafața (kmp)	Populația rezidentă (01.01.2019)	Densitate populație (loc/kmp)	Număr orașe și municipii	Număr comune	Grad de urbanizare 2019 (%)	Resurse de muncă (mii persoane) 2018	Populația ocupată (mii persoane) 2019
România	238397	19414458	81,4	319	2862	53,9	12238,9	8407,5
Regiunea Centru	34092	2318272		57	357	57,2	1453,9	1051,8
Alba	6250	325426	52,1	11	67	58,7	199,2	162,5
Brașov	5361	552193	103	10	48	70,5	349,5	257,1
Covasna	3707	202146	54,5	5	40	47,1	126,2	82,3
Harghita	6637	302308	45,5	9	58	42,2	189,7	129
Mureș	6705	535193	79,8	11	91	49,2	336	228,2
Sibiu	5432	401006	73,8	11	53	65,1	253,3	192,7

Cu o rată de urbanizare de 57,2%, Regiunea Centru se situează peste media națională. Cele mai urbanizate județe sunt Brașov și Sibiu, la polul opus situându-se județul Harghita, cu o pondere de populației urbane de doar 42,2%. Rețeaua de localități din Regiunea Centru este formată din 57 de orașe (dintre care 20 au statut de municipiu) și 357 de comune. Cel mai mare oraș al regiunii, Brașovul, depășește 200.000 de locuitori, 2 orașe au între 100.000 și 200.000 de locuitori (Târgu Mureș și Sibiu), 2 orașe au între 50.000 și 100.000 de locuitori (Alba Iulia și Sfântu Gheorghe), 16 orașe au populația cuprinsă între 20.000 și 50.000 locuitori, restul orașelor având o populație sub 20.000 de locuitori (36 orașe).¹

¹ Buletin de date și informații statistice ADR Centru

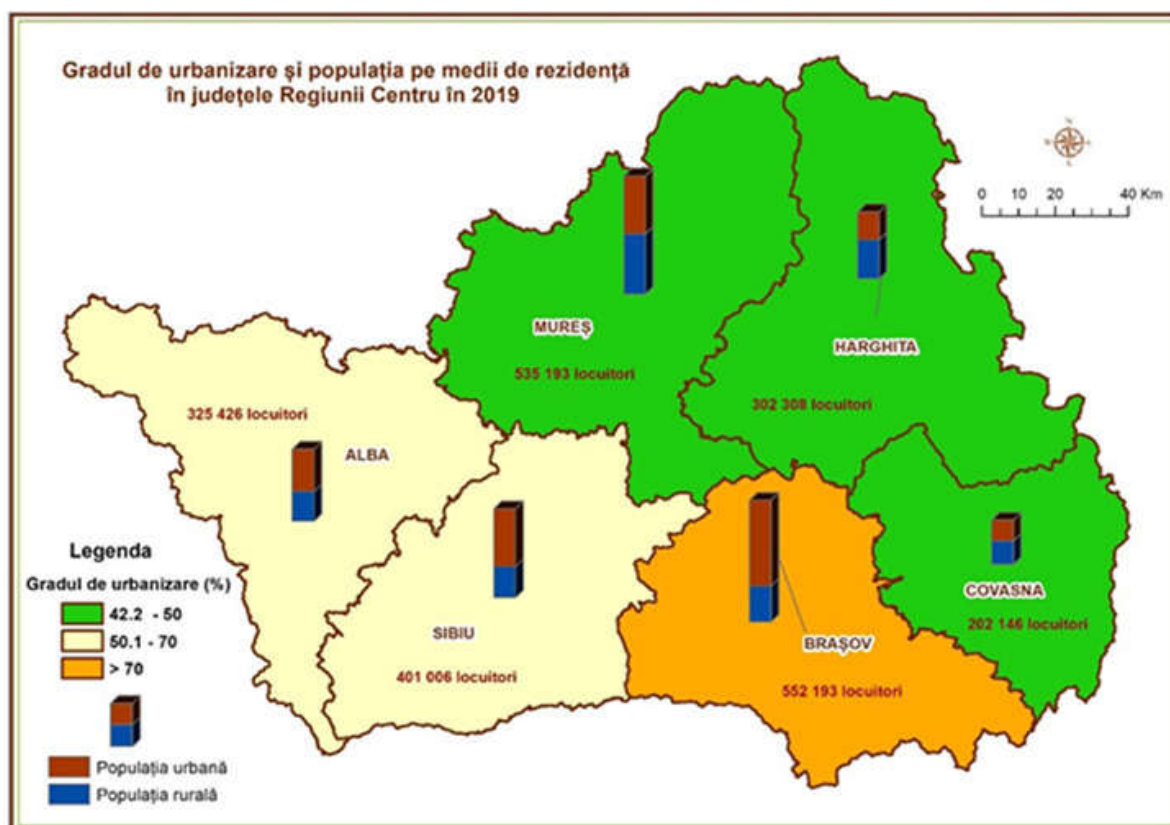

Figura nr. 1. Gradul de urbanizare și populația pe medii de rezidență în județele Regiunii Centru

1.3.2. Evoluția demografică a orașului Luduș

La 20 octombrie 2011, populația stabilă a județului Mureș era de 550.846 persoane, din care 281.905 femei (51,2%). Față de situația existentă la recensământul anterior, populația stabilă a scăzut cu 30.005 persoane (-5,2%). Această scădere este mai accentuată în rândul persoanelor de sex masculin, al cărui număr s-a redus cu 15.365 persoane (-5,4%), în timp ce numărul persoanelor de sex feminin a fost cu 14.640 (-4,9%) mai mic.

Tabelul nr. 3. Populația județului Mureș la recensămintele din anii 1992, 2002 și 2011, pe categorii de localități²

Populația la recensămintele	Ianuarie 1992	Martie 2002	Octombrie 2011
Total județ	610.053	580.851	550.846
Municipii și orașe	310.995	283.759	276.773
Comune	299.058	297.092	274.073

Populația orașului Luduș a înregistrat o scădere continuă încă din anul 1992 și până în anul 2011 conform recensămintelor efectuate. În anul 2002 populația orașului Luduș a scăzut cu 1292 persoane (-6,88%) față de anul 1992 iar în anul 2011 cu 2169 persoane (-12,4%) comparativ cu 2002.

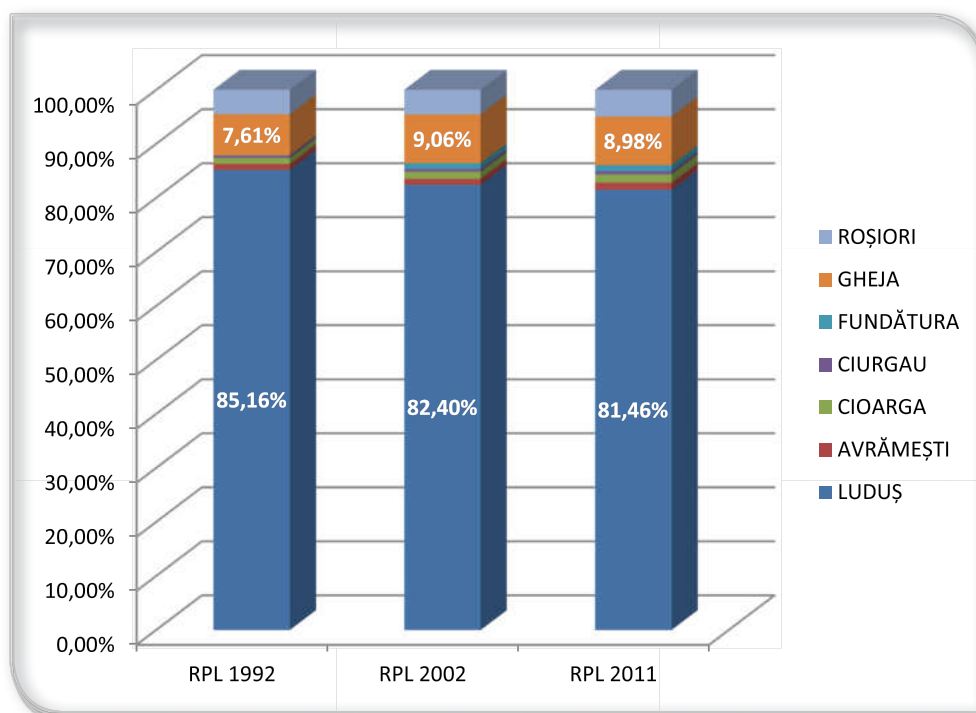
² Conform împărțirii administrativ-teritoriale existente la data fiecărui recensământ

În anul 2011 față de anul 2002 observăm o scădere a populației în următoarele localități: Luduș (-13,4%), Gheja (-13,19%), Fundătura (-6,56%), Roșiori (-4,4%) dar și o creștere a populației în localitățile: Cioarga (+3,93%), Avrămești (+3,55%), Ciurgău (+3,33%).

Tabelul nr. 4. Situația populației stabile la recensămintele din 1992, 2002 și 2011

Populația stabilă la recensăminte	RPL 1992	RPL 2002	2002 față de 1992		RPL 2011	2011 față de 2002	
			+/-	%		+/-	%
LUDUȘ	16000	14418	-1582	-9,89%	12486	-1932	-13,40%
AVRĂMEȘTI	208	197	-11	-5,29%	204	7	3,55%
CIOARGA	209	229	20	9,57%	238	9	3,93%
CIURGAU	89	90	1	1,12%	93	3	3,33%
FUNDĂTURA	5	183	178	3560,00%	171	-12	-6,56%
GHEJA	1429	1585	156	10,92%	1376	-209	-13,19%
ROȘIORI	849	795	-54	-6,36%	760	-35	-4,40%
ORAȘ LUDUȘ	18789	17497	-1292	-6,88%	15328	-2169	-12,40%

La toate cele trei recensăminte efectuate populația localității Luduș are o pondere de peste 80% din totalul populației orașului Luduș: 85,15 % la RPL 1992, 82,4% la RPL 2002 și 81,46% la RPL 2011. În anul 2011 ponderea populației aferentă celor 7 localități componente orașului Luduș este: 81,46% Luduș, 8,98% Gheja, 4,96% Roșiori, 1,55% Cioarga, 1,33% Avrămești, 1,12% Fundătura și 0,61% Ciurgău.

Figura nr. 2. Evoluția populației stabile la ultimele 3 recensăminte

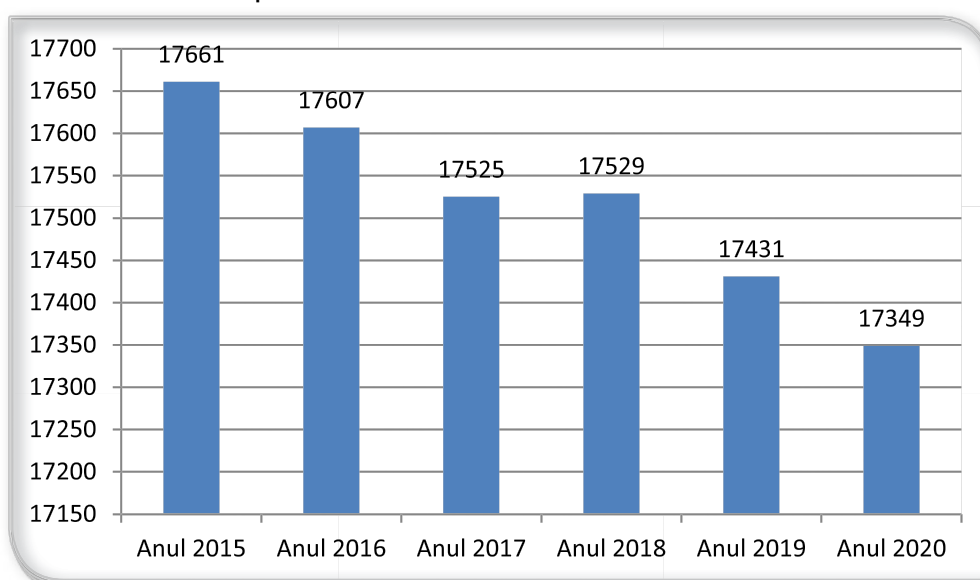
Depopularea reprezintă în continuare o problemă a unității administrativ teritoriale. Trendul descendent înregistrat la recensăminte se păstrează și în ultimii ani în ceea ce

privește numărul total al populației stabile după domiciliu la data de 1 ianuarie. Populația după domiciliu la data de 1 ianuarie a anului de referință reprezintă numărul persoanelor cu cetățenie română și domiciliu pe teritoriul României, delimitat după criteriile administrativ-teritoriale. Domiciliul persoanei este adresa la care aceasta declară că are locuința principală, trecută în actul de identitate (CI), așa cum este luată în evidența organelor administrative ale statului.

Tabelul nr. 5. Populația după domiciliu la nivelul orașului Luduș

Populația după domiciliu la 1 ianuarie	Anul 2015	Anul 2016	Anul 2017	Anul 2018	Anul 2019	Anul 2020
	UM: Număr persoane					
ORAȘ LUDUȘ	17661	17607	17525	17529	17431	17349

Putem remarca o scădere a populației după domiciliu cu 1,76% în anul 2020 (-312 persoane) față de anul 2015. În perioada 2015-2020 populația după domiciliu s-a redus cu un ritm mediu anual de 62 persoane.

Figura nr. 3. Evoluția populației după domiciliu în perioada 2015-2020

Evoluția demografică

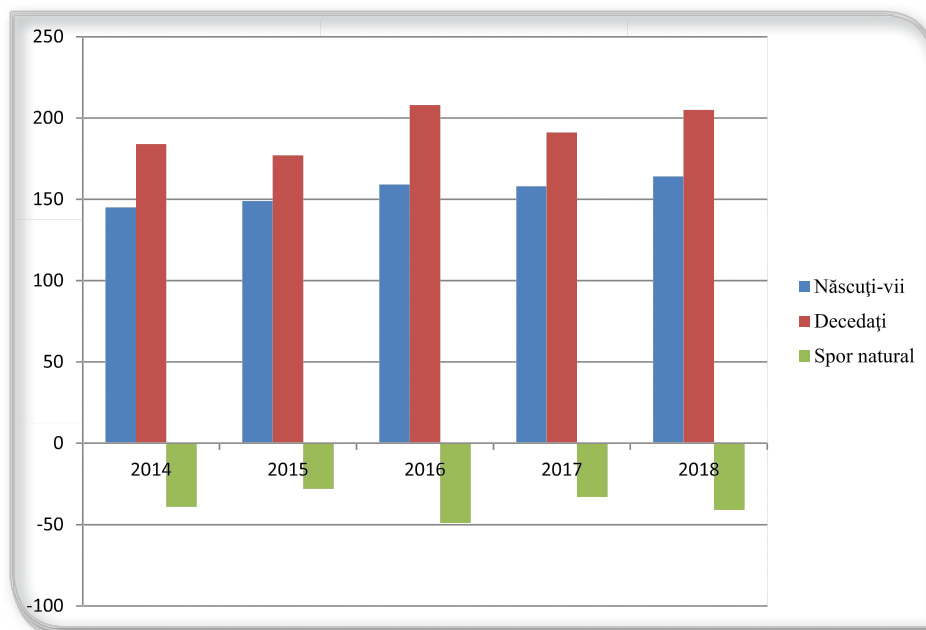
În ultimii ani, la nivelul orașului Luduș fenomenele demografice au înregistrat o evoluție defavorabilă. Din punct de vedere a mișcării naturale a populației (născuții-vii și decedați) se observă că sporul natural (diferența dintre numărul de născuți-vii și numărul persoanelor decedate) a avut valori negative. Astfel, acest indicator a fost în anul 2016 de -49 iar în anul 2018 de -41.

Tabelul nr. 6. Evoluția sporului natural și migrator în perioada 2014-2018

Anul	Născuți-vii	Decedați	Spor natural	Sosiți	Plecați	Spor migrator
				(inclusiv migrație externă)		
2014	145	184	-39	208	208	0
2015	149	177	-28	207	240	-33

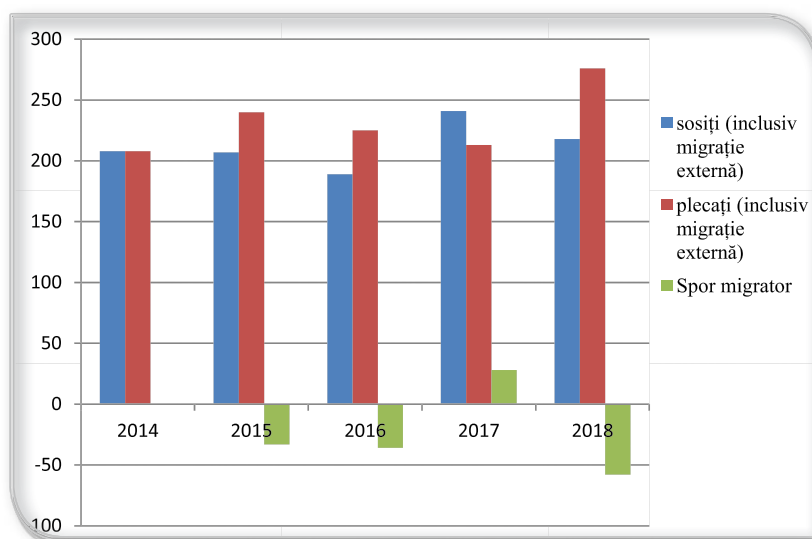
Anul	Născuți-vii	Decedați	Spor natural	Sosiți	Plecați	Spor migrator
				(inclusiv migrație externă)		
2016	159	208	-49	189	225	-36
2017	158	191	-33	241	213	28
2018	164	205	-41	218	276	-58

Sporul natural a scăzut în perioada 2014-2018. Acest fenomen este explicat prin faptul că numărul de nașteri a scăzut, iar numărul de decese a crescut. Acest spor negativ indică și accentuarea fenomenului de îmbătrânire a populației.

Figura nr. 4. Evoluția sporului natural în perioada 2014-2018

În ceea ce privește mișcarea migratorie a populației, pe orizontul de timp analizat, aceasta a înregistrat valori negative ale sporului migrator. În anul 2016 sporul migrator, determinat ca diferența dintre persoanele sosite în localitate și cele plecate, a fost de -36, iar în anul 2018 de -58.

Figura nr. 5. Evoluția sporului migrator în perioada 2014-2018

Structura populației pe grupe de vârstă și sexe (după domiciliu conform datelor statistice la 1 ianuarie 2020)

La începutul anului 2020 se înregistra un număr de 8.945 persoane de sex feminin și 8.404 persoane de sex masculin. Observăm așadar, faptul că la nivelul orașului Luduș, persoanele de sex feminin sunt predominante, reprezentând 51,56% din totalul populației, iar persoanele de sex masculin 48,44%.

Structura populației pe grupe majore de vârstă, evidențiază că la nivelul orașului Luduș persoanele cu vârsta 45-49 ani dețin o pondere de 8,27% în totalul populației, iar persoanele cu vârsta 40-44 ani dețin o pondere de 8,19%. Ponderea cea mai scăzută o înregistrează persoanele cu vârsta de 85 ani și peste, iar în cadrul acestei grupe persoanele de sex feminin dețin o pondere de 67,13%. Indicele de feminitate, calculat ca număr de femei la 100 bărbați, este de 106 persoane de sex feminin la 100 persoane de sex masculin.

Tabelul nr. 7. Populația după domiciliu la 1 ianuarie 2020 pe grupe de vârstă și sexe

Populația după domiciliu la 1 ianuarie 2020 pe grupe de vârstă și sexe			
Grupe de vârstă	Masculin	Feminin	Total
0-4 ani	364	390	754
5-9 ani	381	365	746
10-14 ani	451	445	896
15-19 ani	436	397	833
20-24 ani	437	464	901
25-29 ani	524	479	1003
30-34 ani	675	622	1297
35-39 ani	628	637	1265
40-44 ani	718	703	1421
45-49 ani	752	682	1434
50-54 ani	657	702	1359
55-59 ani	494	575	1069
60-64 ani	567	646	1213
65-69 ani	490	596	1086
70-74 ani	351	463	814
75-79 ani	238	328	566
80-84 ani	146	257	403
85 și peste ani	95	194	289
Total	8404	8945	17349

Piramida vârstelor rezultă din combinarea a două histograme, fiecare reprezentând efectivul populației de sex feminin, respectiv masculin pe grupe de vârstă, conform datelor privind numărul populației după domiciliu la 1 ianuarie 2020.

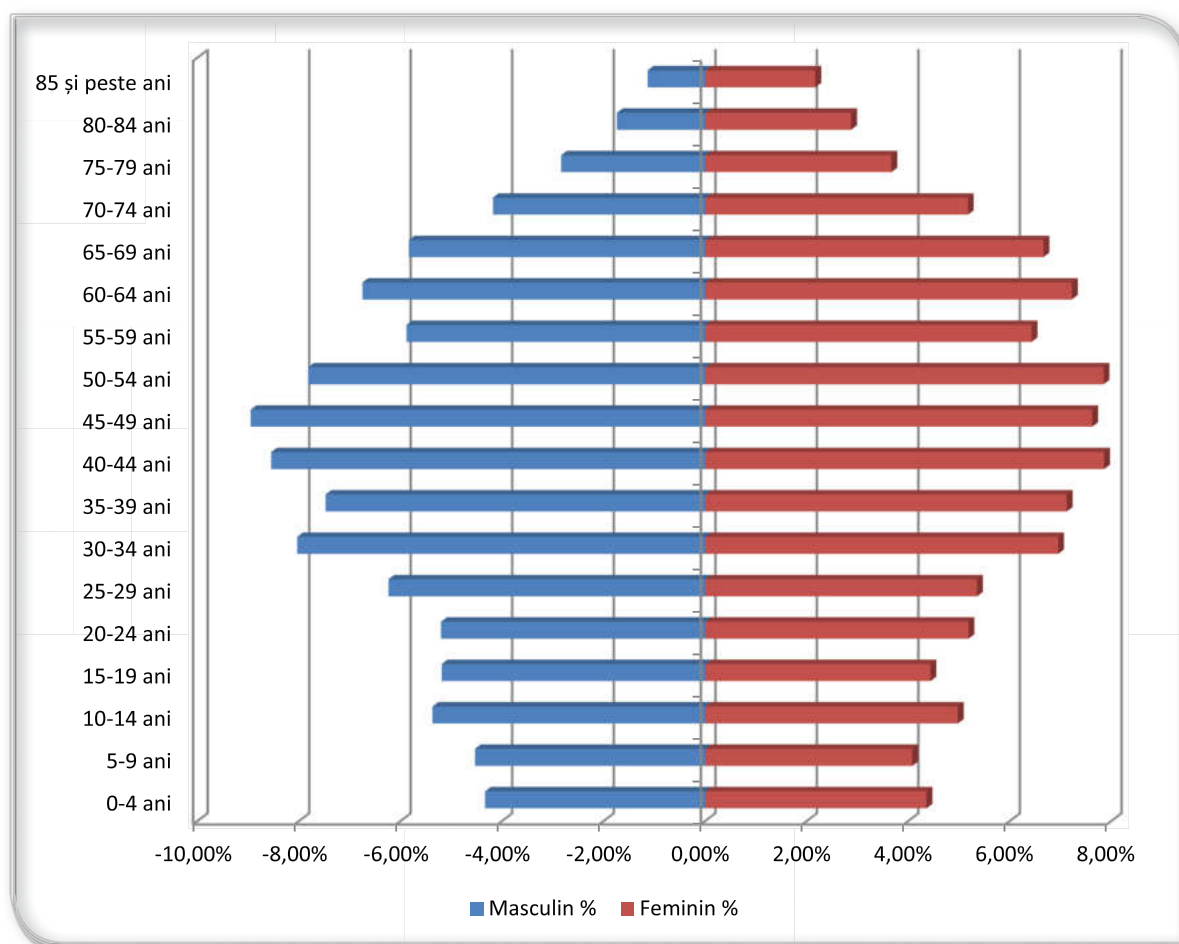

Figura nr. 6. Piramida vârstelor

1.3.3. Componenta etnică și confesională a orașului Luduș

Componenta etnică

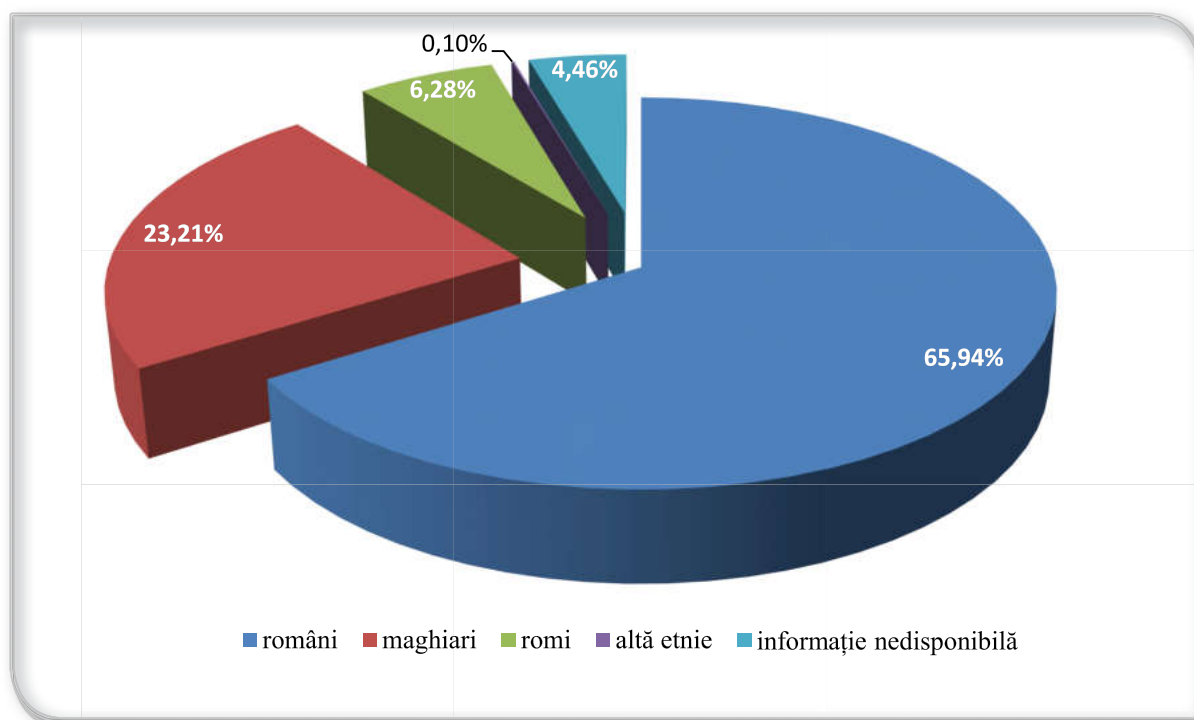
În orașul Luduș, la recensământul din anul 2011, din numărul total de 15.328 persoane ce formează populația stabilă, 10.108 persoane s-au declarat de etnie română, 3557 de etnie maghiară, 963 de etnie romă și 16 altă etnie. Pentru un număr de 684 persoane aceasta caracteristică este indisponibilă datorită faptului că datele pentru aceste persoane au fost colectate din surse administrative.

Tabelul nr. 8. Populația după etnie la nivelul orașului Luduș la recensământul din anul 2011

Populația după etnie RPL 2011	Luduș	Avrămești	Cioarga	Ciurgău	Fundătura	Gheja	Roșiori	Oraș Luduș
români	8551	74	122	24	54	1157	126	10108
maghiari	2664	118	8	40	103	13	611	3557
romi	683	-	107	21	-	152	-	963
altă etnie	13	3	-	-	-	-	-	16

Populația după etnie RPL 2011	Luduș	Avrămești	Cioarga	Ciurgău	Fundătura	Gheja	Roșiori	Oraș Luduș
informație nedisponibilă	578	9	-	8	14	53	22	684
Total populație stabilă după etnie	12489	204	237	93	171	1375	759	15328

Structura populației stabile după etnie, calculată ca procent din populația care a declarat această caracteristică, evidențiază că la nivelul orașului Luduș, populația de etnie română este majoritară (65,94%), urmată de populația de etnie maghiară cu 23,21 %, și de cei de etnie romă, care dețin o pondere de 6,28 %.

Figura nr. 7. Structura populației stabile după etnie la nivelul orașului Luduș

În cadrul localităților componente ale orașului Luduș, populația de etnie română este majoritară în Luduș: 70,92% urmată de localitatea Gheja cu 15,78 %, iar în localitatea Cioarga 11,11%.

Componența confesională

Din punct de vedere confesional, majoritatea locuitorilor sunt ortodocși (64,69%), reformați 16,97%, dar există și minorități de: romano-catolici (5,34%), greco-catolici (3,31%), penticostali (2,02%), adventiști de ziua a șaptea 1,15%, martorii lui Iehova 1,13% , altă religie 0,42%, ateii 0,06% și 0,25% fără religie. Pentru 4,66% din populație, nu este cunoscută apartenența confesională.³

³ Recensământul populației 2011- <http://www.recensamantromania.ro/>

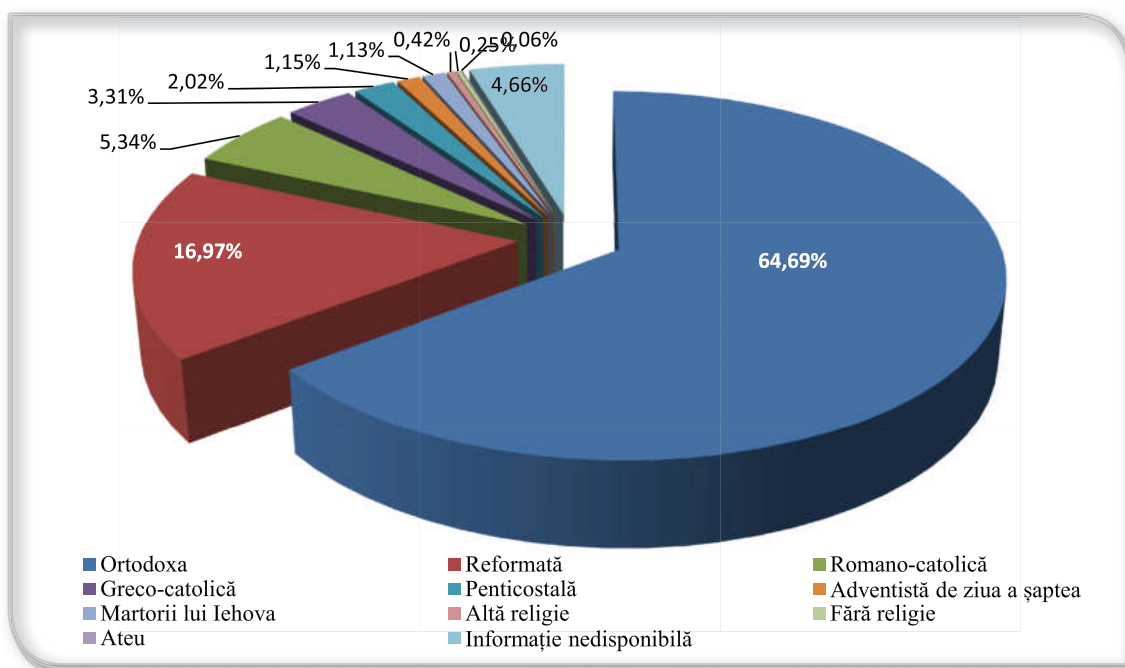

Figura nr. 8. Componența confesională conform Recensământului din 2011

1.3.4. Comunități sărace, izolate/ marginalizate

Guvernul României și Banca Mondială în studiul „Atlasul Zonelor Urbane Marginalizate din România” au definit zonele urbane „marginalizate” ca fiind zone din interiorul orașelor și municipiilor care nu satisfac un standard corespunzător pe nici unul din cele trei criterii, adică:

- au deficit de capital uman;
- au un nivel scăzut de ocupare formală;
- oferă condiții improprii de locuire.

Zonele urbane „dezavantajate” sunt, prin definiție, zone din interiorul orașelor și municipiilor care nu ating un standard corespunzător privind capitalul uman (educație, starea de sănătate, mărimea și compoziția gospodăriei), ocuparea și condițiile de locuire.

Distribuția zonelor marginalizate și dezavantajate

Indiferent de tipul din care fac parte, zonele urbane marginalizate (ZUM) sunt adevărate puncte de excluziune socială care concentrează persoane cu nivel scăzut de capital uman (nivel scăzut de educație, stare precară de sănătate, număr ridicat de copii), cu nivel scăzut de ocupare în sectorul formal și condiții precare de locuire. Puternica stigmatizare cu care sunt asociate aceste locuri, pe lângă lipsa sau slaba calitate a serviciilor (ex. educație, sănătate, infrastructură utilitară) reduc drastic șansele populației de a scăpa de sărăcie.⁴

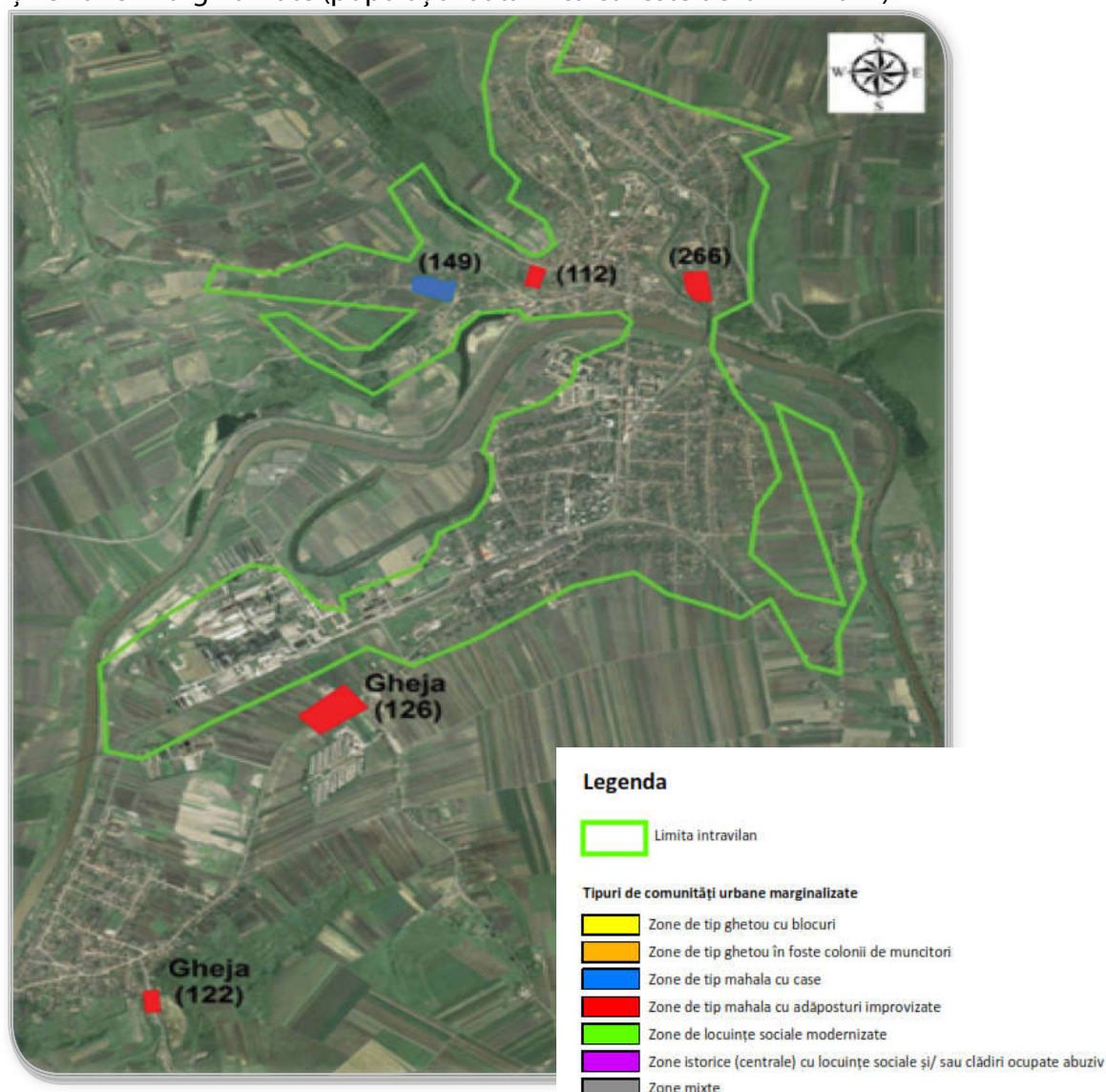
La nivel național, peste o treime (până la 47%) din populație din 5 orașe (Aninoasa - județul Hunedoara, Podu Iloaiei - județul Iași, Budești - județul Călărași, Băneasa - județul Constanța și Ștefănești - județul Botoșani) trăiesc în zone marginalizate.

⁴ Atlas zone urbane marginalizate – pag. 7

CENTRU	HR	ORAS CRISTURU SECUIESC	9.650	61,65	14,39	3,90	15,27	4,79	0,00
CENTRU	HR	ORAS VLAHITA	6.898	43,53	0,00	28,78	20,43	5,93	1,33
CENTRU	MS		276.773	71,51	5,26	6,29	9,81	5,98	1,15
CENTRU	MS	MUNICIPIUL REGHIN	33.281	79,48	1,16	8,98	4,62	5,76	0,01
CENTRU	MS	MUNICIPIUL SIGHISOARA	28.102	64,55	15,22	1,92	9,90	8,12	0,29
CENTRU	MS	MUNICIPIUL TARGU MURES	134.290	86,43	5,22	0,78	3,56	2,29	1,72
CENTRU	MS	MUNICIPIUL TARNAVENI	22.075	55,02	0,80	19,97	7,85	15,44	0,92
CENTRU	MS	ORAS IERNUT	8.705	33,51	6,16	21,23	38,64	0,00	0,46
CENTRU	MS	ORAS LUDUS	15.328	69,34	2,93	2,97	18,79	5,62	0,35
CENTRU	MS	ORAS MIERCUREA NIRAJULUI	5.554	14,60	0,00	21,57	56,23	6,72	0,88
CENTRU	MS	ORAS SANGEORGIU DE PADURE	5.166	16,74	7,30	20,34	44,66	10,47	0,48
CENTRU	MS	ORAS SARMASU	6.942	34,86	1,37	14,55	37,47	11,29	0,46
CENTRU	MS	ORAS SOVATA	10.385	41,62	8,88	19,51	11,68	14,57	3,75
CENTRU	MS	ORAS UNGHENI	6.945	45,37	4,81	11,88	11,75	26,12	0,07

Conform informațiilor din tabelul prezentat⁵ 5,62 % din populația orașului Luduș, aparține zonei marginalizate (populația luată în calcul este de la RPL 2011)

În prezent numărul locuitorilor din zonele de tip mahala din orașul Luduș este de 116 din care: mahala cu case (în Cioarga) - 76 locuitori și adăposturi improvizate (Mărășești) – 40 locuitori.

De obicei, acestea sunt cartiere vechi, de periferie, care s-au extins după 1990, cu comunități extrem de sărace (rome, dar nu numai). Astfel, pe lângă casele de proastă calitate (din chirpici), au fost ridicate numeroase cocioabe și/sau adăposturi improvizate (din plastic și cartoane cu o oarecare structură din lemn) fie în curțile vechilor case, fie pe domeniul public din imediata vecinătate a cartierului.

⁵ Atlasul zonelor urbane marginalizate din România

Deși casele și adăposturile sunt în general foarte mici, cu o suprafață cuprinsă între 6 și 40 de metri pătrați, în ele locuiesc familii numeroase, cu mulți copii. Casele sunt amplasate haotic, una lângă alta, cu foarte puțin spațiu între ele. În majoritatea cazurilor, aceste zone includ comunități rome tradiționale ale căror membri vorbesc limba romani.

Problemele locuitorilor din zonele de tip mahala cu case/ locuințe improvizate:

- condiții proaste de locuire/ condiții de locuire mizerabile
- lipsa sau accesul redus la infrastructură
- lipsa sau venituri reduse
- poziții marginale și vulnerabile pe piața muncii
- educație formală scăzută sau deloc în rândul adulților
- rate ridicate ale abandonului școlar în rândul copiilor (în special în cazul fetelor)⁶

---

⁶ Atlasul zonelor urbane marginalizate

1.4. INFRASTRUCTURA TEHNICO-EDILITARĂ

1.4.1. Infrastructura rutieră

Principalele căi de acces în Luduș sunt reprezentate de DN 15/E 60, care realizează legătura orașului Luduș cu municipiul Cluj Napoca, în direcția nord-est, respectiv cu municipiul Târgu Mureș, în direcția est, DJ 151 care străbate orașul de la nord la sud, intersectând DN 15 în interiorul localității.

Tabelul nr. 9. Rețeaua de drumuri care asigură relația cu teritoriul învecinat

Rețeaua de drumuri care asigură relația cu teritoriul învecinat			
DN 15/E60	Km 0+000	Km 373+931	Turda (DN 1) – Iernut - Târgu Mureș - Reghin - Toplița - Borsec - Bicăz - Piatra Neamț - Bacău (DN 2)
DJ107G	Km 0+000, DJ 107D (Uioara de Sus)	Km 16+775, Limita Jud.Mureș	Noslac - Căptalan - Copand - Stâna de Mureș - Găbud
DJ151	Km 0+000, Luduș (DN 15)	Km 45+810, Limita Jud.Bistrița - Năsăud	Roșiori - Avrămești - Tăureni - Gaura Sângerului - Zau de Câmpie - Bujor - Miheșu de Câmpie - Balda - Sârmașu - Sărmășel - Sărmășel Gară

Cursul Râului Mureș reprezintă o barieră naturală care divizează rețeaua stradală urbană, separând zona istorică de Cartierul nou și zona industrială. Rețeaua stradală internă conține numai o structură de traversare, pe care se suprapune traseul drumului județean 107G (relația cu județul Alba). Pe acest sector al infrastructurii stradale, utilizat atât de fluxurile locale, cât și de cele de tranzit, este permisă inclusiv circulația vehiculelor grele de marfă.

Tabelul nr. 10. Lungimea străzilor orășenești în perioada 2014-2019

Lungimea străzilor orășenești (km)		Anul 2014	Anul 2015	Anul 2016	Anul 2017	Anul 2018	Anul 2019
ORAȘ LUDUȘ	Total	57	57	65	65	65	71
	din care modernizate	29	32	51	51	52	65

În perioada 2015-2018 au fost modernizate/reabilitate următoarele străzi/parcări/trotuare:

- Reparații prin plombare DJ 107G pe o suprafață de 5168 mp
- Realizarea unei structuri rutiere cu un strat de rulare din îmbrăcăminte bituminoasă pe străzile Magnoliei, Mioriței, Grădinilor, Brusturului, Pajiștei, Viorelelor, Castanilor, Nouă, Salcânilor, Dobrogei, Mărășești, Aurel Vlaicu, Viilor, Frăgarilor, Dorului, Izvorului, Câmpului, 8 Martie (parțial), Școlii, Fundătură, Dosului, Dahu, Avrămești, cu o lungime de 11,407 km.
- Modernizare strada Policlinicii și strada Pieții – 886 ml

- Modernizare 530 ml lungime drum, din care 425 ml strada Avram Iancu și 105 ml strada Florilor
- Amenajare trotuare pe străzile Păcii, Republicii, Garofiței, Școala Gimnazială Ioan Vlăduțiu, Liceul Tehnologic, Rândunelelor, Ghiocilor și Libertății
- Reparații străzi cu covor asfaltic: Garofiței, Libertății și Brândușei
- Modernizare strada 1 Mai, lungime 307 m
- Reparații trotuare strada Republicii
- Amenajare parcări și alei pietonale Cartierele Dacia, Viitorului, Independenței
- Reabilitare parcări strada Garofiței și B-dul 1 Decembrie 1918
- Reabilitare accese și trotuare cartier Luduș Est, străzile Dobrogei, Castanilor, Nouă
- Reabilitare parcări str. Garofiței, bd. 1 Decembrie 1918
- Reparații pod cartier Gheja, Strada Castelului
- Modernizare stradă în lungime de 0,795 km, din care strada Mureșului în lungime de 0,431 km și strada Crângului în lungime de 0,364 km
- Lucrări de reparații străzi prin plombări 3250 mp
- Lucrări de reparații strada Plopilor, reparații carosabil prin frezare și asfaltare, amenajare trotuare pavate
- Lucrări de reparații capitale carosabil str. Tâmplarilor
- Lucrări de amenajare parcări și alei pietonale cu pavaj: Strada Tâmplarilor, Piața Unirii, strada Garofiței, suprafață totală 2452 mp
- Amenajare parcări și alei pietonale pe străzile: Principală, Mioriței, Grădinilor, Câmpului, Izvorului și piața din strada Ghiocilor, 3101 mp.

În curs de implementare prin programul PNDL este un proiect de modernizare străzi de aproximativ 9 km – etapa I , cartier Gheja, lungime 18 străzi modernizate - 4.850 ml: Livezilor, Pomilor, Dumbravei, Castelului, Șoimilor, Șesului, Dezrobirii, Măgurei, Liniștei, Eroilor, Înfundată, Teilor, Horei, Orizontului, Tonorog, Baladei, Busuiocului, Narciselor.

La nivelul orașului Luduș sunt amenajate 1541 locuri de parcare din care 1272 parcări publice și 269 parcări de reședință închiriate.

Cunoscându-se numărul locurilor de parcare și valorile indicatorului „dețineri de autoturisme”, s-a calculat raportul dintre numărul de autoturisme deținute de locuitori și numărul locurilor de parcare disponibile. Această analiza a fost realizată în următoarele ipoteze:

- au fost considerate numai autoturismele înmatriculate la adrese situate în locuințe colective (blocuri);
- au fost considerate locurile de parcare aferente parcărilor publice și celor de reședință închiriate.

Tabelul nr. 11. Numărul locurilor de parcare/autoturisme la nivelul anului 2019

Număr locuri de parcare	Număr autoturisme	Număr autoturisme/ Număr locuri de parcare
1541	2828	1,84

Reiese faptul că unui loc de parcare amenajat îi revin 1,83 autoturisme, ceea ce semnifică un deficit al locurilor de parcare în raport cu necesarul existent. Aceste probleme se manifestă în cartierele de locuințe colective, în care sunt concentrate valori ridicate ale deținerilor de autovehicule: Str. 8 Martie, Str. Principală, Str. Garofiței.

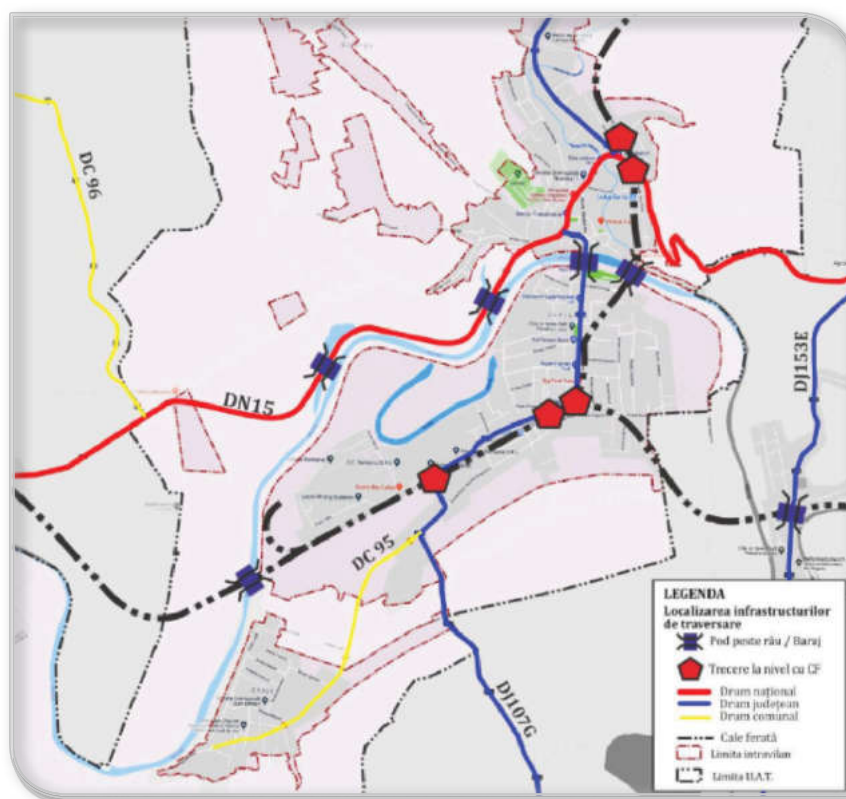
1.4.2. Infrastructura de transport și comunicații

Transport feroviar

Transportul feroviar în orașul Luduș există încă din anul 1872, când s-a dat în exploatare sectorul de cale ferată Războieni – Târgu Mureș, în lungime de 59,2 km. În perioada 1886-1888 a fost construit și dat în exploatare tronsonul de cale ferată Luduș - Măgheruș-Șieu, în lungime de 94 km.

Teritoriul de analiză este racordat la rețeaua națională de cale ferată în stația Luduș amplasată pe linia secundară 405: Deda - Reghin - Târgu Mureș - Luduș - Războieni și în halta Luduș Sat Hc pe linia 406: Bistrița Bârgăului - Sărățel - Șieu - Luduș.

În decursul unei zile lucrătoare, în intervalul orar 00:00 - 23:59, stația Luduș reprezintă punct de plecare/sosire pentru 24 de trenuri încadrate în rangurile Regio (R, 20 cazuri) și Interregio (IR, 4 cazuri), în timp ce halta Luduș Sat Hc este tranzitată de 8 trenuri de rang Regio.

Rețeaua feroviară secționează teritoriul intravilan al Orașului Luduș pe direcția SV - NE, conducând la reducerea conectivității rețelei stradale urbane (numărul legăturilor posibile între nodurile rețelei rutiere) pe relațiile Sud-Nord. Intersecția dintre rețeaua de cale ferată și DN 15 (E60) se realizează la nivel, generând timp de așteptare și probleme de siguranță circulației. Alte treceri la nivel sunt situate pe Str.Gării, DJ107G,

Str. Răsăritului și Str.Viilor. În figura de mai sus sunt reprezentate aceste infrastructuri de traversare.⁷

Transport public

Transportul public de persoane interjudețean din Luduș către Cluj Napoca, respectiv Târgu Mureș este asigurat de doi operatori economici: S.C. Rocada S.R.L., respectiv S.C. Simstel S.R.L., cu mașinile din dotare - autocare, autobuze, microbuze.

Transportul public local de persoane este asigurat de S.C. Happy Serv S.R.L. în baza gestiunii delegate, aprobată prin hotărârea Consiliului Local Luduș nr. 206 din 21.09.2010.

Rețeaua de transport public este formată din 3 linii de transport cu lungimea totală a traseelor de 29,3 km.

Tabelul nr. 12. Traseele liniilor de transport public

Nr.linie	Traseu	Lungime (km)
1	Obor - Platformă	10,1
2	Platformă - Stația Eroilor	6,6
3	Obor - Stația Avrămești	12,6

Transportul public utilizează axa principală de circulație, pe relația Sud-Nord, care asigură legătura între cartierele amplasate la extremitățile teritoriului administrativ Gheja și Avrămești străbătând zona centrală.

Operarea serviciului de transport public, în zilele lucrătoare este realizată în intervalul orar 5:00-23.00. Toate cele 3 linii sunt structurate sub forma unui singur traseu complex, Gheja-Avrămești și retur. Operarea serviciului de transport public local de către S.C. Happy Serv S.R.L. este realizată cu un parc format din 6 autovehicule care au o vechime cuprinsă între 10-15 ani (fiind depășită durata normală de funcționare de 8 ani).

Sectoarele de infrastructură utilizate de mijloacele de transport sunt caracterizate de valori ridicate ale fluxurilor de trafic. La nivelul orelor de vârf de trafic circulația mijloacelor de transport public este afectată de întârzieri care conduc la reducerea vitezei comerciale a transportului public. Reducerea acestei disfuncționalități poate fi realizată prin relocarea fluxurilor de trafic de pe artera reprezentată de B-dul 1 Decembrie 1918, ca urmare a realizării unei infrastructuri noi de traversare a Râului Mureș.

Pe teritoriul orașului sunt amenajate 41 stații de autobuz.

La nivelul rețelei de transport public se întâlnesc atât stații amenajate cu adăposturi pentru călători, cât și stații reprezentate numai prin sisteme de semnalizare verticală, fără să existe informații cu privire la traseele care utilizează stația respectivă sau la programul de circulație.

Facilitățile acordate de Orașul Luduș pentru diferite categorii de utilizatori, potrivit Hotărârii Consiliului Local Nr. 207 / 2014 sunt:

Gratuitate pentru urmatoarele categorii de utilizatori:

- persoane cu handicap accentuat și grav, inclusiv însoțitorii și asistenții personali ai acestora;

⁷ Plan de mobilitate urbană durabilă al orașului Luduș

- veteranii de război și vădulele de război;
- persoanele persecutate din motive politice de dictatura instaurată cu începere de la 6 martie 1945, precum și cele deportate în străinătate sau constituite în prizonieri;
- persoanele îndreptățite să beneficieze de prevederile Legii nr.341/ 2004 a recunoștinței față de eroii-martiri și luptătorii care au contribuit la victoria Revoluției române din decembrie 1989, precum și față de persoanele care și-au jertfit viața sau au avut de suferit în urma revoltei muncitorești anticomuniste de la Brașov din noiembrie 1987, cu modificările și completările ulterioare;
- elevii orfani, elevii cu cerințe educaționale speciale, precum și cei pentru care s-a stabilit o măsură de protecție specială;
- elevii din învățământul gimnazial;
- pensionarii cu venituri sub 700 lei, inclusiv.

Reducere cu 50% a tarifului abonamentului de transport public local pentru următoarele categorii de utilizatori:

- persoane cu handicap ușor și mediu;
- pensionarii cu venituri între 701 lei și 1000 lei, inclusiv;
- elevii din învățământul profesional și liceal acreditat/autorizat.

Sistemul de transport public județean este gestionat de Consiliul Județean Mureș, prin operatori privați, pe 15 trasee. Traseele pe care se circulă cu frecvența cea mai ridicată sunt:

- Luduș - Iernut - Târgu Mureș
- Luduș – Cuci - Iernut
- Luduș - Bogata

Cursele asociate orașului Luduș au ca capăt de traseu Autogara Lutex, care nu asigură condițiile corespunzătoare din punct de vedere al siguranței și confortului călătorilor.

Transport public auxiliar: Taxi

La nivelul întregului oraș sunt autorizate să funcționeze în regim de taximetrie 27 de autovehicule.

Tabelul nr. 13. Stații de taxi în orașul Luduș

Nr.crt.	Stația	Reper	Nr.locuri
1	Cartier Dacia	Str.1 Mai	3
2	Cartier Dacia	Str.1Mai colț cu Str. Rândunelelor	3
3	Centru	B-dul 1 Decembrie 1918	2
4	Str.Gh. Barițiu	Lângă statuia Lupa Capitolina	2
5	Str.Mihai Eminescu	Zona intersecției cu strada Viilor	2

Telecomunicații

Orașul este conectat la servicii de telecomunicații, precum:

- rețele de telefonie fixă și mobilă prin operatori economici precum (Romtelecom și RCS&RDS, Vodafone, Orange ș.a.), rețea de televiziune prin cablu (Dolce, RCS&RDS)
- conexiune la internet (Romtelecom și RCS&RDS)

1.4.3. Alimentarea cu apă

Sursa de apă

Orașul are sistem centralizat de alimentare cu apă, care asigură apa potabilă din două surse:

- de suprafață, râul Mureș, care alimentează a doua linie operațională din stația de tratare. Stația este realizată în anul 1985 și poate asigura necesarul de apă pentru orașul Luduș. Din priza de apă de pe Mureș se prelevează un debit de 3.265 m³ / zi, deservind o populație de 16.345 persoane, calitatea apei prelevate se înscrie în categoria A2 (conform „Raport de mediu pe anul 2011”);
- sursa subterană a orașului este apa de adâncime captată prin două drenuri și îmbogățită cu apă de suprafață. Apa din sursă este nepotabilă având indicatorii amoniu, Mg, Ca, Cl și conductivitatea depășiți față de valorile normate.

Sistem de colectare și depozitare

Aducțiunea de apă brută are o lungime de 1,4 km. Aducțiunea este realizată din anul 1986, sectoarele realizate din tuburi de oțel.

De la captare apa brută este pompată în stația de tratare, care are două linii operaționale: linia întâi cu capacitatea de 50 l/s și linia a doua cu capacitatea de 110 l/s. După ozonizare și clorurare apa este înmagazinată într-un rezervor cu capacitatea de 2.500 m³, amplasat pe linia nouă (a doua linie de tratare), de unde este distribuită prin pompare în rețeaua orașului.

În teritoriul orașului există rezervoare de înmagazinare a apei potabile, și anume rezervoarele „Cabana”, 2 x 2000 m³ și rezervoarele „Hidrofor” cu capacități de 1 x 300 m³ și 1 x 500 m³.

Sistemul de alimentare cu apă al orașului are două sisteme de pompare:

- sistemul nr.1 aflat în incinta stației de tratare, are 3+1 pompe Cerna 150, Q=220m³/h, H=28m;
- sistemul nr.2 aflat pe rețeaua de distribuție a apei în oraș, care are 4+1 pompe Q=140m³/h, H=55m.

UAT Luduș a implementat proiectul Reabilitare/extindere sisteme de alimentare cu apă potabilă și sisteme de canalizare, stații de pompare apă potabilă, stații de pompare ape uzate și conducte de refulare, care a fost finalizat în decembrie 2016.

Rețeaua de distribuție apă potabilă avea în anul 2018 o lungime totală de 93 km. Observăm o creștere în anul 2018 cu 17,72% a lungimii rețelei de distribuție a apei potabile față de anul 2014, datorată lucrărilor de extindere a rețelei.

Tabelul nr. 14. Lungimea rețelei de distribuție a apei potabile

Lungimea totală a rețelei simple de distribuție a apei potabile	Anul 2014	Anul 2015	Anul 2016	Anul 2017	Anul 2018
ORAȘ LUDUȘ	79				

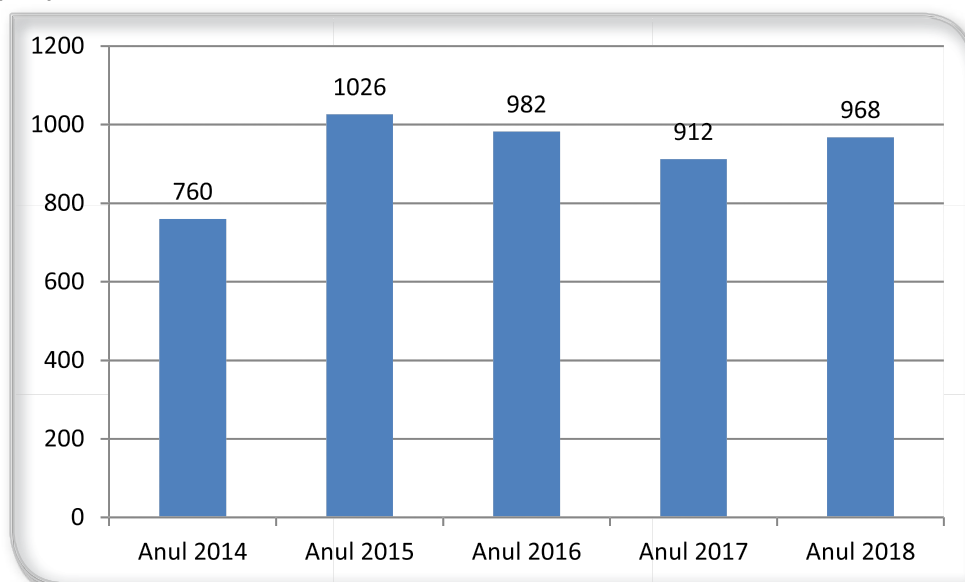
Din totalul de 6102 de locuințe, până în acest moment la sistemul de alimentare cu apă sunt racordate 5.540, adică un procent de 90 %.

Tabelul nr. 15. Cantitatea de apă potabilă distribuită consumatorilor în perioada 2014-2018

Cantitatea de apă potabilă distribuită consumatorilor - mii mc -	Anul 2014	Anul 2015	Anul 2016	Anul 2017	Anul 2018
Total	760	1026	982	912	968
ORAȘ LUDUȘ din care: pentru uz casnic	468	495	485	516	521

Putem observa din tabelul de mai sus că pentru uz casnic cantitatea de apă potabilă consumată în anul 2018 este de 521 mii mc, aceasta reprezentând aproximativ 54% din totalul apei potabile distribuite consumatorilor.

Figura nr. 9. Cantitatea de apă potabilă consumată în perioada 2014-2018

1.4.4. Rețeaua de canalizare

Rețeaua de canalizare a orașului avea în anul 2018 o lungime de 63,5 km. Canalizarea apelor uzate din oraș se face în sistem mixt, cca. 60% din rețeaua de canalizare funcționează

în sistem separativ și 40% în sistem unitar. Un procent de 90% din totalul locuințelor aparținătoare orașului Luduș sunt racordate la rețeaua de canalizare.

Vechimea rețelelor depășește 48 de ani, este executată din tuburi din PREMO și din beton, cu diametre cuprinse între 200 – 1200 mm.

Tabelul nr. 16. Lungimea totală simplă a conductelor de canalizare

Lungimea totală simplă a conductelor de canalizare [km]	Anul 2014	Anul 2015	Anul 2016	Anul 2017	Anul 2018
ORAȘ LUDUȘ	48,1	48,1	63,5	63,5	63,5

Cu ajutorul fondurilor europene în anul 2015 a fost construită o stație nouă de epurare prin proiectul „Construirea unei noi stații de epurare în Luduș și Iernut – reabilitarea stației de epurare”, acest proiect făcând parte din proiectul POS Mediu Extinderea și reabilitarea infrastructurii de apă și apă uzată în județul Mureș, cofinanțat din Fondul de Coeziune al Uniunii Europene. Datorită tehnologiei moderne implementate, procesele tehnologice din stația de epurare vor fi monitorizate on-line și corectate automat prin intermediul sistemului SCADA – Monitorizare, Control și Achiziții de Date.

1.4.5. Alimentarea cu gaze naturale

Județul Mureș se situează pe primul loc în ceea ce privește producția de gaze naturale în România furnizând peste 60% din totalul extras pe țară, și este totodată județul cu cea mai dezvoltată rețea de distribuție a gazului metan. Orașul Luduș face parte din principalele localități pe teritoriul cărora există captări de gaze naturale, aflate în exploatarea ROMGAZ Mediaș, Schela Târgu Mureș. ROMGAZ S.A. deține o importantă exploatare a gazelor naturale (între localitățile Avramești și Roșiori), ce cuprinde numeroase sonde de extracție gaze naturale, conducte de aducțiune, conducte colectoare, grup pompare și instalații aferente. Teritoriul administrativ al orașului Luduș este traversat de mai multe conducte de transport gaze naturale de presiune înaltă, operatorul acestora fiind S.N.T.G.N. TRANSGAZ S.A. MEDIAȘ.

Astfel, partea de sud a teritoriului este traversată de următoarele conducte: conductă de racord de presiune înaltă pentru alimentarea SRM Noslac, conductă magistrală cu Dn 500 mm, Ozd – Câmpia Turzii, conductă de racord de presiune înaltă cu Dn 250 mm, pentru alimentarea SRS Luduș.

În partea de nord a teritoriului administrativ al orașului Luduș se află exploatarea ROMGAZ, iar gazele naturale extrase aici sunt trimise în sistemul TRANSGAZ S.A., în conducta de transport Avramești – Chețani (având Dn 250 mm) și în conducta de racord de presiune înaltă cu Dn 100 mm pentru alimentarea SRM Sânger. Alimentarea cu gaze naturale a orașului Luduș se realizează prin intermediul unei stații de reglare măsurare (SRS Luduș), alimentată din conducta de racord cu diametrul de 250 mm.

Conform informațiilor furnizate de S.C. E.ON GAZ DISTRIBUȚIE S.A. (deținorul licenței de distribuție gaze naturale în orașul Luduș), situația alimentării cu gaze naturale a orașului Luduș este următoarea:

- Alimentarea cu gaze naturale a orașului Luduș și a cartierului Gheja se face prin

intermediul unei stații de reglare de sector (SRS) cu capacitatea de 20.000 mc/h.

- Alimentarea cu gaze naturale a cartierului Roșiori se face dintr-o stație de reglare măsurare predare (SRMP), cu capacitatea de 1.200 mc/h.⁸

Tabelul nr. 17. Lungimea totală a conductelor de distribuție a gazelor

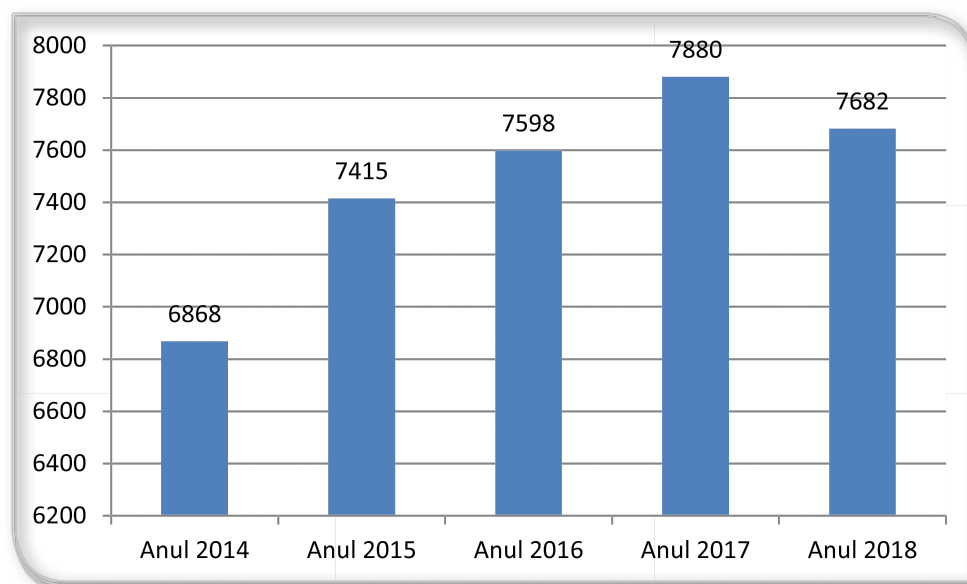
Lungimea totală a conductelor de distribuție a gazelor [km]	Anul 2014	Anul 2015	Anul 2016	Anul 2017	Anul 2018
ORAȘ LUDUȘ	76,4	74,6	74,6	74,7	75,6

Observăm din tabelul de mai jos o creștere continuă a consumului de gaze naturale, astfel că în anul 2018 s-a înregistrat o creștere cu 11,8% față de anul 2014. În anul 2018 consumul de gaze natural folosit pentru uz casnic reprezenta 69,46% din totalul consumului de gaze natural aferent orașului Luduș.

Tabelul nr. 18. Tabel 18 Consum gaze naturale în perioada 2014-2018

Gaze naturale distribuite [mii mc]		Anul 2014	Anul 2015	Anul 2016	Anul 2017	Anul 2018
ORAȘ LUDUȘ	Total	6868	7415	7598	7880	7682
	din care: pentru uz casnic	4959	5311	5388	5616	5336

În perioada 2014 - 2017 se observă o creștere continuă a consumului de gaze naturale astfel că în anul 2017 consumul de gaze natural a crescut cu 1012 mii mc față de anul 2014, iar în anul 2018 observăm o ușoară scădere (-2,5%) față de anul 2017.

Figura nr. 10. Consumul de gaze naturale în perioada 2014-2018

1.4.6. Alimentarea cu energie electrică

Energia electrică este asigurată în orașul Luduș prin Centrul de exploatare medie de tensiune și joasă tensiune, care aparține sucursalei de distribuție a energiei electrice Tg.

⁸ Strategia de dezvoltare a orașului Luduș pentru perioada 2014-2020

Mureș, filiala Brașov a SC ELECTRICA SA. Distribuția energiei electrice se realizează prin rețele electrice de medie tensiune (20KV), postul de transformare medie/joasă tensiune și rețele electrice de joasă tensiune (0.4KV). Rețele electrice de medie tensiune sunt alimentate dintr-o stație de tranformare de 110/20KV.

UAT Orașul Luduș are în curs de implementare un proiect: „Modernizarea și eficientizarea sistemului de iluminat public” prin Programul Operațional Regional 2014-2020. Obiective specifice ale proiectului sunt:

- Modernizarea sistemului de iluminat public prin instalarea a 2.184 corpuri de iluminat
- Asigurarea protecției mediului și a dezvoltării durabile prin instalarea a 127 de surse de energie regenerabilă pentru iluminatul public
- Implementarea unui sistem de telegestiune a sistemului de iluminat public
- Scăderea consumului anual de energie din iluminatul public cu peste 50%
- Scăderea emisiilor anuale de echivalent CO2 cu peste 50%
- Scăderea estimată a gazelor cu efect de seră cu peste 30%
- Creșterea siguranței traficului rutier și pietonal

1.5. PROFILUL ECONOMIC AL ORAȘULUI

1.5.1. Profilul economic la nivelul Regiunii Centru/județului Mureș

Resursele de muncă la nivelul Regiunii Centru totalizează la finele anului 2018 circa 1,45 milioane persoane. Județul Brașov înregistrează cea mai numeroasă resursă de muncă (349,5 mii persoane, reprezentând 63,3% din populația județului). Numărul populației ocupate la nivel regional, în anul 2018, se ridică la 1051,8 mii persoane. Sectorul serviciilor deține în 2018 cea mai mare pondere din populația ocupată (45,2%), fiind urmat de industrie (30,6%), agricultură (16,9%) și construcții (7,3%).⁹

Tabelul nr. 19. Resursele de muncă și populația ocupată în județele Regiunii Centru

Resursele de muncă și populația ocupată în județele Regiunii Centru	Populația ocupată	Resurse de muncă
	UM: mii persoane	
Sibiu	192,7	253,3
Mureș	228,2	336
Harghita	129	189,7
Covasna	82,3	126,2
Brașov	257,1	349,5
Alba	162,5	199,2
Regiunea Centru	1051,8	1453,9

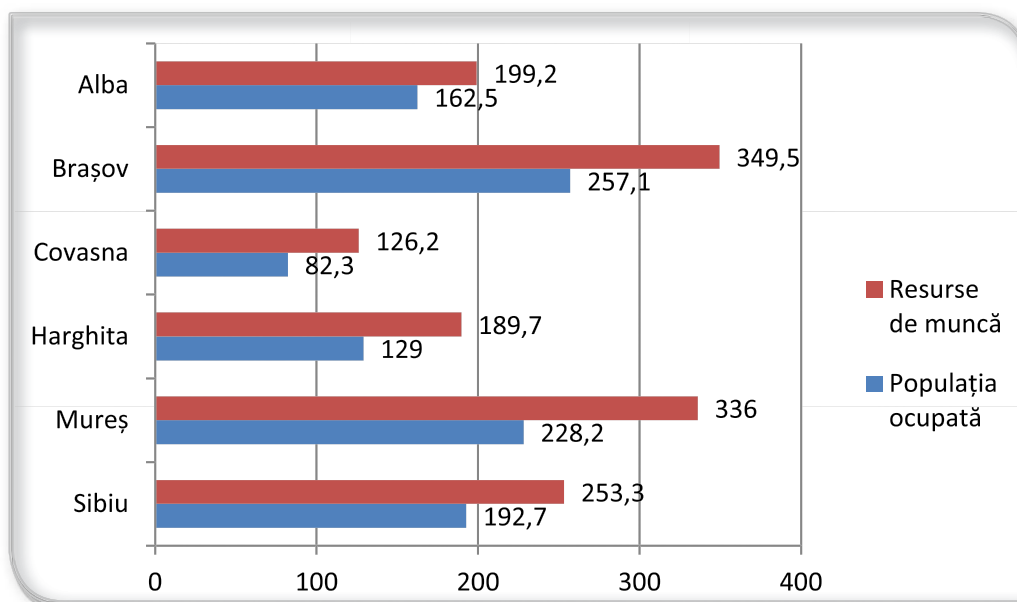
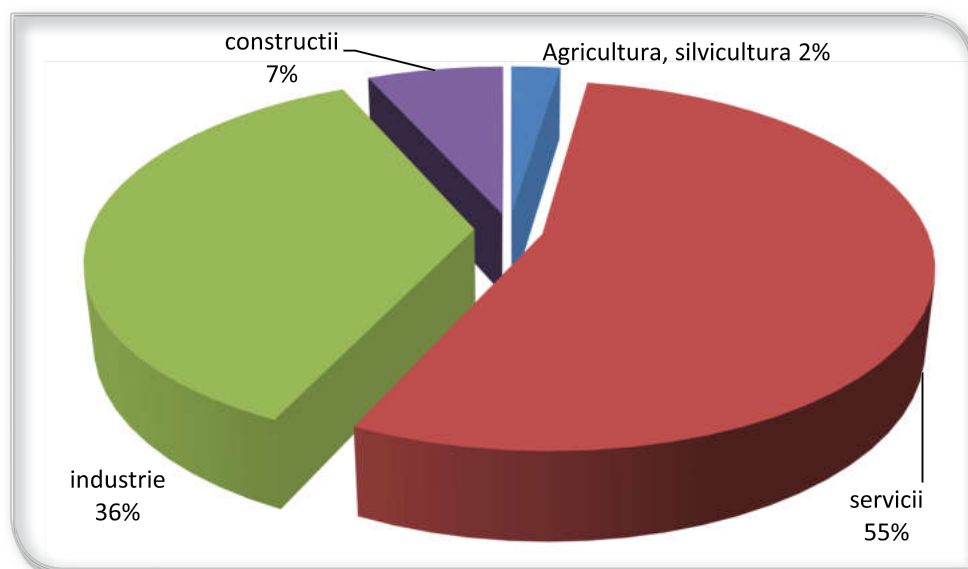

Figura nr. 11. Structura resurselor de muncă și populația ocupată în județele Regiunii Centru

Numărul mediu de salariați în anul 2018 la nivelul Regiunii Centru a ajuns la 653 485 persoane, cei mai mulți salariați înregistrându-se în județul Brașov (178 744 persoane), iar cei mai puțini în județul Covasna (50570 persoane). Cele mai mulți salariați lucrează în sectorul terțiar al economiei (54,6%), industria întreprinde 36,3% din totalul salariaților din

⁹ Buletin de date și informații statistice –ADR Centru

Regiunea Centru, construcțiile 6,7% din forța salariată de muncă, iar agricultura și silvicultura 2,4%.

Figura nr. 12. Numărul mediu al salariaților din Regiunea Centru pe secțiuni ale economiei

Din tabelul de mai jos se observă că 31% din societățile comerciale active în anul 2018 își desfășoară activitatea în comerț, 15,46% în tranzacții imobiliare, 11,95% în industria prelucrătoare, 8,77% în construcții, 9,82% în transport, depozitare și activități de poștă și curierat, în hoteluri și restaurante 6,23% iar domeniul de activitate cu cele mai puține societăți înregistrate în anul 2018 este producția și furnizarea de energie electrică și termică, gaze, apă.

Tabelul nr. 20. Numărul unităților locale active la nivelul județului Mureș

NUMĂR DE UNITĂȚI LOCALE ACTIVE, PE ACTIVITĂȚI ALE ECONOMIEI NAȚIONALE	Total an 2018	din care: pe clase de mărime după numărul de salariați			
		0-9	10-49	50-249	250 și peste
TOTAL JUDEȚ	14371	12602	1463	259	47
Agricultură, silvicultură și pescuit	544	477	63	2	2
Industrie extractivă	31	17	12	2	-
Industrie prelucrătoare	1717	1254	339	101	23
Producția și furnizarea de energie electrică și termică, gaze, apă caldă și aer condiționat	27	22	1	1	3
Distribuția apei; salubritate, gestionarea deșeurilor, activități de decontaminare	111	87	14	8	2
Construcții	1261	1069	160	32	-
Comerț cu ridicata și amănuntul, repararea autovehiculelor și motocicletelor	4370	3901	415	48	6
Transport, depozitare și activități de poștă și curierat	1412	1296	102	11	3

NUMĂR DE UNITĂȚI LOCALE ACTIVE, PE ACTIVITĂȚI ALE ECONOMIEI NAȚIONALE	Total an 2018	din care: pe clase de mărime după numărul de salariați			
		0-9	10-49	50-249	250 și peste
Hoteluri și restaurante	895	742	143	10	-
Informații și comunicații	476	424	38	12	2
Tranzacții imobiliare, închirieri și activități de servicii prestate în principal întreprinderilor	2222	2083	109	24	6
Învățământ	125	119	6	-	-
Sănătate și asistență socială	550	516	30	4	-
Alte activități de servicii colective, sociale și personale	630	595	31	4	-

Din totalul unităților active în anul 2018 la nivelul județului Mureș 87,69% au între 0-9 salariați, 10,18% au între 10-49 de salariați, 1,8% au între 50-250 de salariați iar 0,33% au peste 250 de salariați.

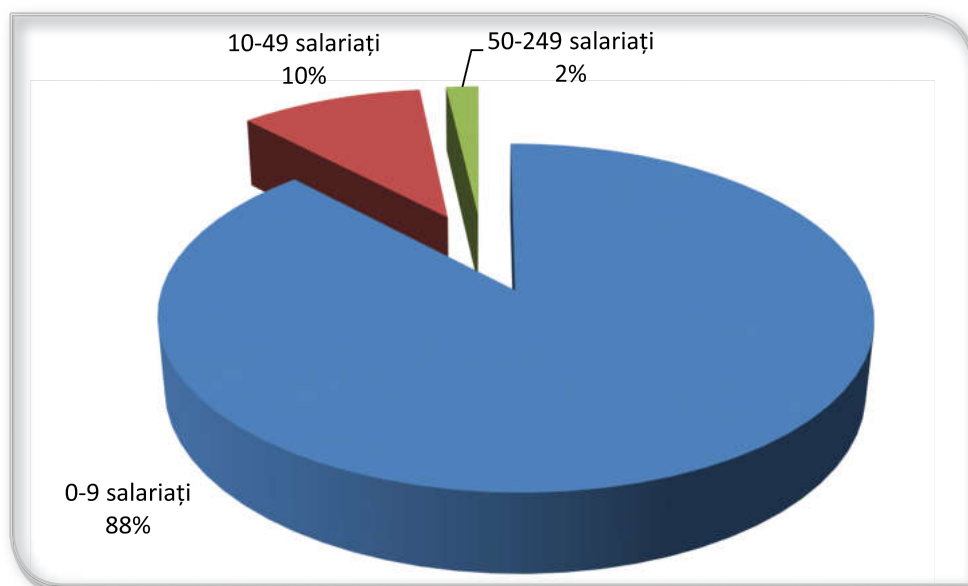

Figura nr. 13. Numărul unităților locale active în anul 2018 după numărul de salariați, la nivelul județului Mureș

În anul 2018 la nivelul județului Mureș numărul mediu al salariaților a fost de 133237 persoane. Numărul mediu al salariaților a crescut în perioada 2014-2018 cu un ritm mediu anual de 3561 de persoane.

Tabelul nr. 21. Numărul mediu al salariaților la nivelul județului Mureș în perioada 2014-2018

Numărul mediu al salariaților pe județ					
Județ	Anul 2014	Anul 2015	Anul 2016	Anul 2017	Anul 2018
Mureș	118991	122045	123128	129099	133237

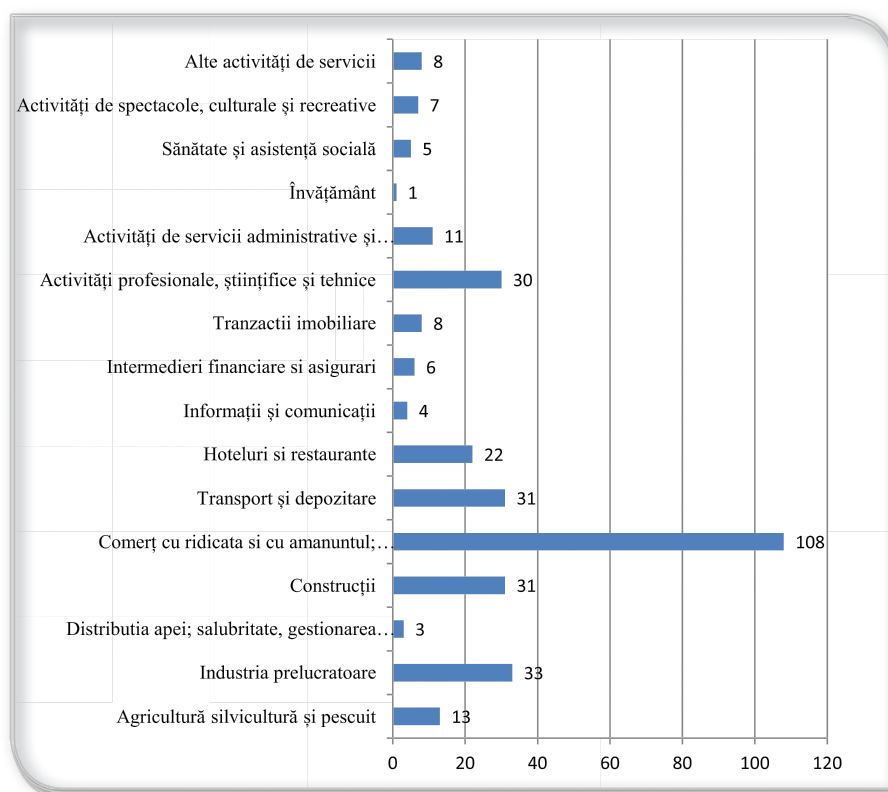
1.5.2. Profilul economic al orașului Luduș

Din informațiile existente la Ministerul Finanțelor în orașul Luduș la sfârșitul anului 2018 erau active 321 de întreprinderi care au asigurat un loc de muncă unui număr de 2238 de persoane. Dintre acestea 108 de întreprinderi își desfășoară activitatea în comerț cu ridicata și cu amănuntul, repararea autovehiculelor și motocicletelor, iar domeniul de activitate cu cele mai puține firme înregistrate (1 întreprindere) este învățământul.

Tabelul nr. 23. Structura cifrei de afaceri pe activități economice în anul 2018

Structura cifrei de afaceri pe activități economice			
Activități economice	Număr firme	Cifră de afaceri	Pondere cifra de afaceri
Agricultură silvicultură și pescuit	13	9812662	1,36%
Industria prelucrătoare	33	425518076	59,12%
Distribuția apei; salubritate, gestionarea deșeurilor, activități de decontaminare	3	724171	0,10%
Construcții	31	8751441	1,22%
Comerț cu ridicata și cu amănuntul; repararea autovehiculelor și motocicletelor	108	213795995	29,70%
Transport și depozitare	31	25522523	3,55%
Hoteluri și restaurante	22	15977605	2,22%
Informații și comunicații	4	222412	0,03%
Intermedieri financiare și asigurări	6	1561489	0,22%
Tranzacții imobiliare	8	3716659	0,52%
Activități profesionale, științifice și tehnice	30	8938291	1,24%
Activități de servicii administrative și activități de servicii suport	11	1979682	0,28%
Învățământ	1	186208	0,03%
Sănătate și asistență socială	5	857050	0,12%
Activități de spectacole, culturale și recreative	7	1433163	0,20%
Alte activități de servicii	8	771333	0,11%

Analizând din tabelul de mai sus cifra de afaceri înregistrată pe fiecare domeniu de activitate observăm că ponderea cea mai mare și anume 59,12% este în înregistrată de firmele care își desfășoară activitatea în industria prelucrătoare. Chiar dacă 108 de întreprinderi își desfășoară activitatea în domeniul comerț cu ridicata și cu amănuntul; repararea autovehiculelor și motocicletelor, acestea înregistrează 29,70% din totalul cifrei de afaceri. Pe locul al treilea ca și pondere a cifrei de afaceri este transportul și depozitarea cu 3,55%. Domeniul de activitate cu cea mai mică pondere a cifrei de afaceri înregistrată în anul 2018 este învățământul (0,03%).

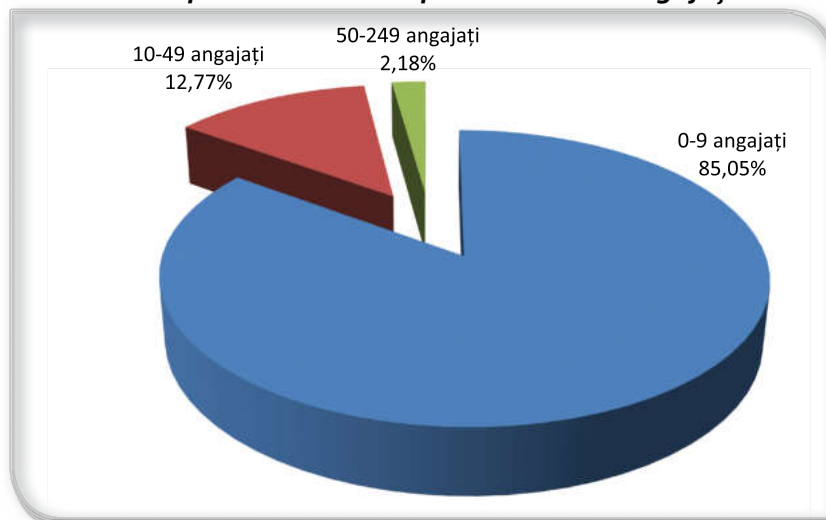
Figura nr. 16. Structura întreprinderilor active pe activități economice

Din cele 321 de întreprinderi active 273 de firme (85,05%) au între 0-9 angajați, 41 de întreprinderi (12,77%) au între 10-49 de angajați și 7 întreprinderi (2,18%) au între 50-249 de angajați.

Tabelul nr. 24. Structura întreprinderilor active după numărul de angajați în anul 2018

Structura întreprinderilor active după numărul de angajați în anul 2018	
Nr. angajați	Număr firme
0-9 angajați	273
10-49 angajați	41
50-249 angajați	7

Figura nr. 17. Întreprinderi active după numărul de angajați în anul 2018

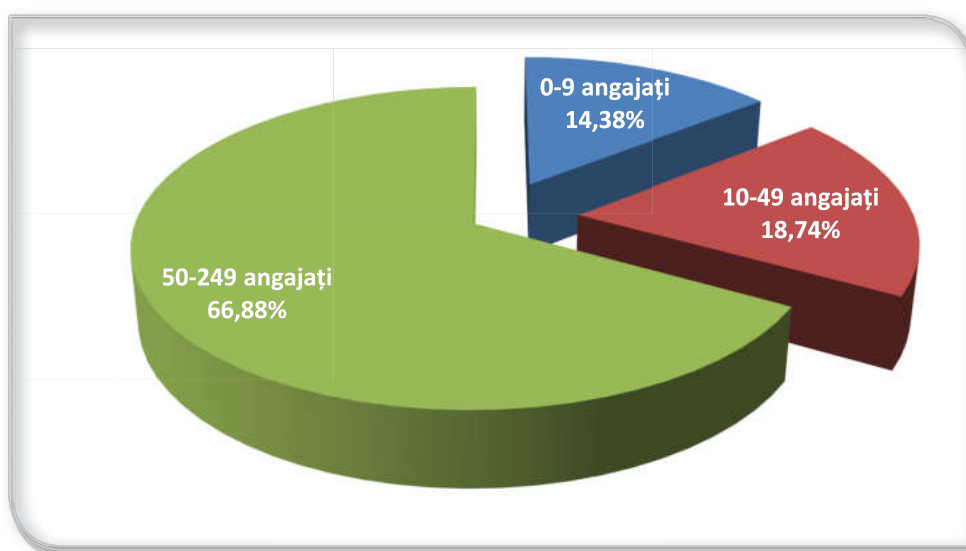

Cele 273 de firme care au între 0-9 angajați au obținut o cifră de afaceri în anul 2018 de 103.505.066 lei.

Tabelul nr. 25. Structura cifrei de afaceri din întreprinderile active, după numărul de angajați, în anul 2018

Structura cifrei de afaceri din întreprinderile active, după numărul de angajați, în anul 2018	
0-9 angajați	103.505.066
10-49 angajați	134.857.627
50-249 angajați	481.406.067

În anul 2018 cifra de afaceri înregistrată de cele 321 de întreprinderi active a fost de 719.768.760 lei. Din totalul cifrei de afaceri 66,88% a fost înregistrată de către întreprinderile cu 50-249 angajați, 18,74% de către întreprinderile 10-49 de angajați iar 14,38% de către întreprinderile cu 0-9 de angajați. Din totalul cifrei de afaceri în anul 2018 o pondere de 29,92% a fost înregistrată de către firma VITAFORM ROMANIA SRL al cărei domeniu de activitate este fabricarea materialelor plastice în forme primare, iar 23,78% a fost înregistrată de către firma TEREOS ROMANIA SA al cărei domeniu de activitate este fabricarea zahărului.

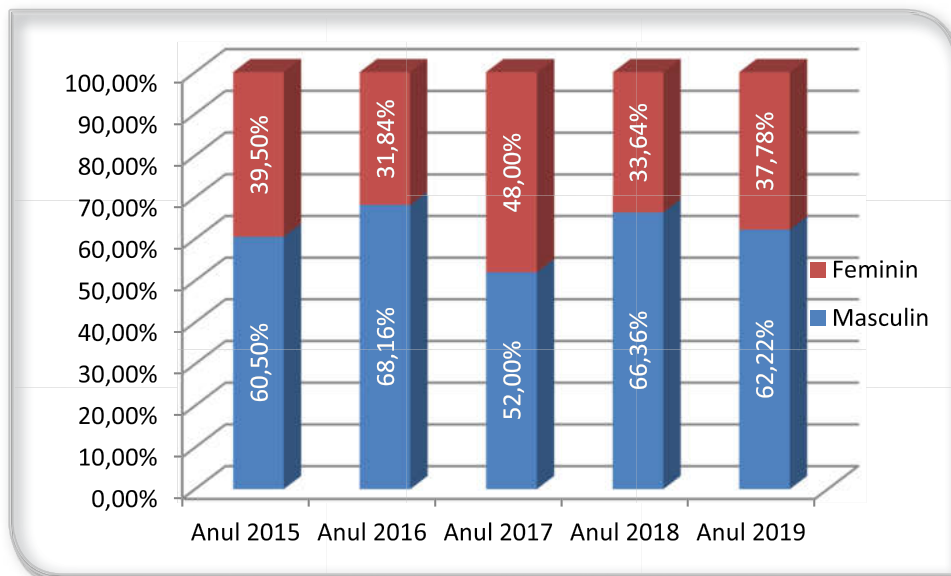
Figura nr. 18. Structura cifrei de afaceri din întreprinderile active, după numărul de angajați, în anul 2018

La nivelul orașului Luduș în anul 2015 erau 319 șomeri înregistrați la Agenția Națională pentru Ocuparea Forței de Muncă, iar în anul 2019 numărul lor a ajuns la 90 persoane, deci s-a redus numărul lor cu 229 persoane (-71,79%) față de anul 2015.

Tabelul nr. 26. Numărul șomerilor înregistrați la nivelele orașului Luduș

Șomeri înregistrați la nivelele orașului Luduș							
Județ	Localitate	Sexe	Anul 2015	Anul 2016	Anul 2017	Anul 2018	Anul 2019
Mureș	ORAȘ LUDUȘ	Total	319	223	150	110	90
		Masculin	193	152	78	73	56
		Feminin	126	71	72	37	34

La nivelul anului 2019 din numărul șomerilor 62,22% este reprezentat de sexul masculin, iar 37,78% de sexul feminin.

Figura nr. 19. Reprezentarea grafică a numărului șomerilor la nivelul orașului Luduș

Caracteristic pentru zona Luduș este faptul că industria se desfășoară doar în perimetrul orașului Luduș, profilul industrial fiind determinat de industria alimentară, prelucrarea lemnului, confecții-textile, prelucrarea cauciucului.

Industria mai este reprezentată în această zonă de prelucrarea sârmei, a sticlei, de prelucrarea lemnului, și materiale de construcții. Neutilizarea în totalitate a unor capacități de producție existente și desființarea altora, migrația forței de muncă spre alte zone din țară și străinătate sau lipsa resurselor financiare necesare înlocuirii echipamentelor și tehnologiilor învechite, reprezintă factori de regres pentru dezvoltarea industrială a zonei. Redistribuirea spațiilor industriale dezafectate ar putea revigora activitatea acestui sector, prin orientarea lor spre activități economice profitabile.

Disponibilitățile în ce privește suprafețele agricole ar putea oferi posibilitatea dezvoltării industriei alimentare prin investiții în acest domeniu. În această zonă, cu bogată experiență în domeniul zootehniei (complexe de creșterea și îngrășarea animalelor, aflate în conservare), cu existența marilor suprafețe piscicole, este favorizată dezvoltarea industriei alimentare.

1.6. INFRASTRUCTURA EDUCAȚIONALĂ

1.6.1. Infrastructura educațională

Procesul de învățământ este asigurat în orașul Luduș de o grădiniță, două școli gimnaziale și un liceu, cu următoarea componență:

Tabelul nr. 27. Unitățile de învățământ existente la nivelul orașului Luduș

Nr. crt.	Unitatea de învățământ	Adresa	Personalitate juridică / Arondată	Accreditată Autorizată	Învățământ public / privat
ÎNVĂȚĂMÂNT PREȘCOLAR					
1.	Grădinița „Căsuța Fermecată”	Str. Rândunel-elor, nr. 3bis	cu personalitate juridică	acreditată	Public
ÎNVĂȚĂMÂNT PRIMAR ȘI GIMNAZIAL					
1.	Școala Gimnazială nr. 1	Str. Republicii, nr. 55	cu personalitate juridică	acreditată	Public
2.	Școala Gimnazială „Ioan Vlăduțiu”	Str. Crinului, nr. 2	cu personalitate juridică	acreditată	Public
ÎNVĂȚĂMÂNT LICEAL					
1.	Liceul Tehnologic nr. 1	Str. Crinului, nr. 2	cu personalitate juridică	acreditată	Public

Grădinița „Căsuța Fermecată”, are în componență următoarele structuri:

- Grădinița cu program normal nr. 1 Luduș;
- Grădinița cu program prelungit nr. 1 Luduș;
- Grădinița cu program normal nr. 2 Luduș;
- Grădinița cu program normal Gheja
- Grădinița cu program normal Roșiori

Grădinița „Căsuța Fermecată”a fost construită în anul 1974, are o suprafață construită de 737 mp. și regim de înălțime P+E. Clădirea în care se desfășoară activitatea preșcolară are în componență următoarele săli: 6 săli de clasă, 1 sală de mese-cantină, un birou pentru director, o cancelarie și o magazie-depozit.

Grădinița cu program normal nr. 1 Luduș a fost construită în anul 1960 și are o suprafață de 167 mp.

Grădinița cu program prelungit nr. 1 Luduș a fost construită în anul 1960 și are o suprafață de 326 mp. Clădirea are în componență următoarele săli: 3 săli de clasă, o bucătărie, un birou și o magazie.

Grădinița cu program normal nr. 2 Luduș a fost construită în anul 1964, are o suprafață de 175 mp și regim de înălțime P+E. Clădirea este formată din 4 săli de clasă, un birou și o cancelarie.

Grădinița cu program normal Gheja a fost construită în anul 1898 și are o suprafață de 351 mp. Unitatea de învățământ își desfășoară activitatea în 4 săli de clasă.

Grădinița cu program normal Roșiori a fost construită în anul 1976 și are o suprafață de 202 mp. Activitatea preșcolară se desfășoară în 3 săli de clasă.

Școala gimnazială Nr.1 Luduș are acreditate 2 niveluri de învățământ primar și gimnazial. Unitatea de învățământ își desfășoară activitatea în mai multe corpuri de clădiri:

- Local 1: anul 1962, suprafață construită 705 mp,
- Local 2: anul 1910, suprafață construită 1196 mp
- Local 3: anul 1912, suprafață construită 474 mp
- Local 4: anul 1960, suprafață construită 60 mp
- Sală mare sport: anul 2004, suprafață construită 1117 mp
- Atelier întreținere: anul 1955, suprafață construită 207 mp.

Activitatea școlară se desfășoară în 28 de săli de clasă, un laborator de informatică, 1 laborator de fizică-chimie și un laborator de biologie. La nivel de școală există un cabinet stomatologic și un cabinet psiholog.

Școala Gimnazială „Ioan Vlăduțiu” Luduș

Școala are acreditate 3 niveluri de învățământ: preșcolar, primar și gimnazial. Unitatea de învățământ deține mai multe corpuri de clădiri:

- Clădire A construită în anul 1960, suprafață construită 809 mp
- Sală sport construită în anul 1970, suprafață construită 240 mp
- Sală festivă construită în anul 1970, suprafață construită 100 mp
- Clădire – Parohia greco-catolică construită în anul 1980, suprafața construită 270 mp
- Clădire – internat Liceul Tehnologic Nr.1. Luduș construită în anul 1980, suprafață construită 2674 mp
- Atelier întreținere construit în anul 1990, suprafață construită 40 mp.

În anul școlar 2019-2020 la Școala Gimnazială „Ioan Vlăduțiu” Luduș au studiat un efectiv de 748 de elevi, dintre care 380 elevi la ciclul primar - 84 elevi la cele 3 clase pregătitoare și 296 elevi la clasele I-IV, iar la clasele V-VIII studiază un număr de 368 elevi.

În școală predau 48 de cadre didactice, din care 15 învățători, 33 de profesori calificați și un psiholog școlar.¹⁰

În prezent este în curs de implementare proiectul „Extinderea și echiparea structurii educaționale a Școlii gimnaziale Ioan Vlăduțiu, orașul Luduș, județul Mureș”, proiect finanțat

¹⁰ www.scoalaioanvladutiu.ro

din fonduri europene prin Programul Operational Regional. Obiectivele specifice ale proiectului sunt:

1. Realizarea unei infrastructuri școlare corespunzătoare aparținând sistemului educațional obligatoriu, prin reabilitarea și extinderea clădirii Școlii Gimnaziale Ioan Vlăduțiu din orașul Luduș, județul Mureș.

2. Asigurarea de spații de învățământ suficiente

și conforme cerințelor actuale, astfel capacitatea clădirii va fi de 22 săli de clasă și trei laboratoare.

3. Dotarea celor 8 săli de clasă nou construite și a laboratorului de informatică cu obiecte de inventar/mijloacele fixe necesare desfășurării în condiții optime a activității didactice.

4. Creșterea gradului de participare la învățământul primar și gimnazial, cu cel puțin 5% al copiilor, aparținând grupurilor care se află în risc sporit de abandon școlar și de părăsire timpurie a școlii.

5. Asigurarea facilităților necesare pentru desfășurarea programului de tip „Școala după școală”.

Liceul Tehnologic nr. 1 Luduș are acreditate 2 niveluri de învățământ: liceal și profesional.

Activitatea se desfășoară în 3 corpuri de clădire:

- Clădire A construită în anul 1968 , suprafață construită 762 mp;
- Clădire B construită în anul 1980, suprafață construită 675 mp;
- Clădire sală sport și ateliere școlare construită în anul 1980 , suprafața construită 928 mp.

Activitatea liceală se desfășoară în 42 săli de clasă, 3 laboratoare de informatică, 2 laboratoare de fizică, 1 laborator de chimie și 1 laborator de biologie. În prezent este în curs de evaluare un proiect „Modernizarea, extinderea și echiparea Liceului Tehnologic nr. 1”.

Clubul copiilor Luduș își desfășoară activitatea în 2 clădiri: o clădire construită în anul 1920 cu o suprafață construită de 196 mp și în sala sport Luduș construită în anul 2007 cu o suprafață de 207 mp. Clubul copiilor beneficiază de șapte cercuri didactice, pe următoarele specializări: muzică vocal-instrumentală, șah, judo și skandenberg, foto și informatică, dans modern și atelierul fanteziei, tenis de masă, limba engleză.

UAT Luduș mai există în curs de implementare un proiect „Construcția și echiparea infrastructurii pentru educația timpurie (creșă)” finanțat prin Programul Operațional Regional. Prin acest proiect se va construi și dota o creșă cu 41 de locuri:

- regim de înălțime - D + P; suprafața construită - 1.129,67 m²;
- capacitatea creșei va fi de 41 de copii, structurați pe o grupă specială cu 5 copii, 2

grupe mijlocii cu câte 9 copii/grupă și 2 grupe mari cu câte 9 copii/grupă.

- un spațiu de joacă în exterior în suprafață de 148,68 mp, pavat cu pavaj din cauciuc și echipat corespunzător.

Din tabelul de mai jos putem observa că populația școlară a înregistrat în anul 2016 o creștere cu 1,93% (+53 persoane) față de anul 2014 ajungând în anul 2018 să scadă cu 189 de persoane (-6,75%).

Tabelul nr. 28. Populația școlară în perioada 2014-2018

Populația școlară pe niveluri de educație în orașul Luduș					
Niveluri de instruire	Anul 2014	Anul 2015	Anul 2016	Anul 2017	Anul 2018
Total	2747	2676	2800	2686	2611
Copii înscriși în grădinițe	365	336	353	355	377
Elevi înscriși în învățământul primar	781	763	742	747	707
Elevi înscriși în învățământul gimnazial	654	652	770	657	644
Elevi înscriși în învățământul liceal	849	776	761	766	743
Elevi înscriși în învățământul profesional	98	149	174	161	140

În anul 2018 ponderea cea mai mare în populația școlară o reprezintă elevii înscriși în învățământul liceal (28,46%), iar cea mai mică elevii înscriși în învățământul profesional (5,36%).

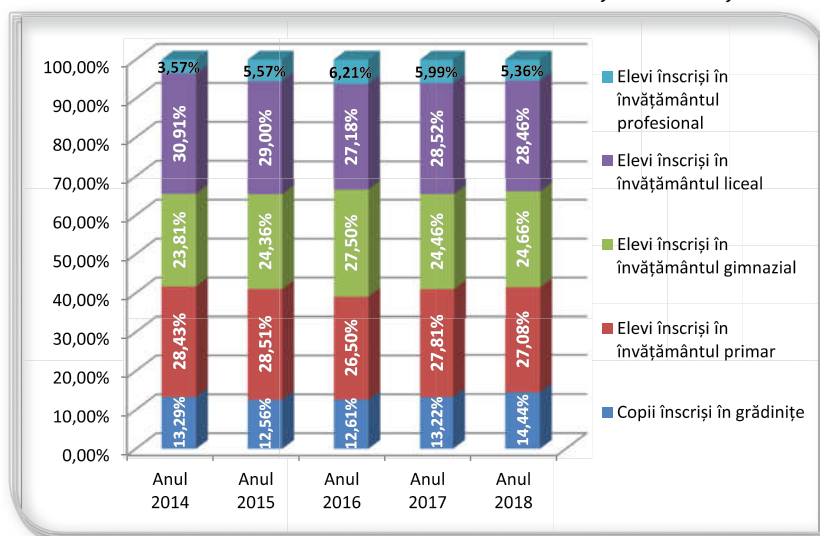
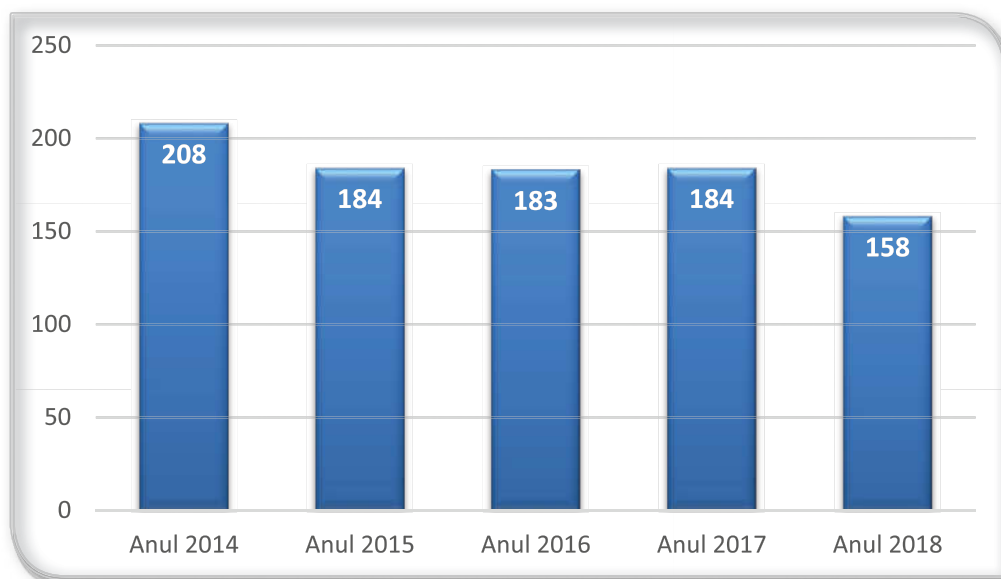

Figura nr. 20. Structura populației școlare în perioada 2014-2018

Personalul didactic angajat în sistemul de învățământ din Luduș a scăzut în perioada 2014-2018 cu un ritm mediu anual de -13 persoane.

Tabelul nr. 29. Personalul didactic în perioada 2014-2018

Personalul didactic pe niveluri de educație							
Niveluri de instruire	Județ	Localitate	Anul 2014	Anul 2015	Anul 2016	Anul 2017	Anul 2018
			UM: Număr persoane				
Total	Mureș	ORAȘ LUDUȘ	208	184	183	184	158
Învățământ preșcolar			29	27	27	27	29
Învățământ primar			36	34	35	34	31
Învățământ gimnazial			76	66	57	60	48
Învățământ liceal			67	57	63	62	48

Figura nr. 21. Evoluția personalului didactic în perioada 2014-2018

Putem remarca o scădere a populației școlare și la nivel de județ, astfel că în anul 2018 populația școlară (pentru aceleași niveluri de instruire existente și la nivel de oraș) a scăzut cu 5,86% față de anul 2014. Populația școlară a orașului Luduș în anul 2018 a reprezentat 3,18% din populația școlară la nivel de județ.

1.7. CONDIȚII CLIMATICE ȘI DE MEDIU

1.7.1. Modul de colectare al deșeurilor menajere

Colectarea deșeurilor în orașul Luduș se face de către S.C. SYLEVY SALUBRISERV SRL conform contractului nr.832/27.03.2019 încheiat între Asociația de Dezvoltare Intercomunitară Ecolect Mureș și S.C. SYLEVY SALUBRISERV SRL – S.C. BRAI CATA SRL, reprezentată prin liderul asocierii S.C. SYLEVY SALUBRISERV SRL.

Obiectul contractului este colectarea separată și transportul separat al deșeurilor menajere și al deșeurilor similare provenind din activități comerciale din industrie și instituții, inclusiv fracții colectate separat, fără a aduce atingere fluxului de deșeuri din echipamente electrice și electronice, baterii și acumulatori din zona 1 Sânpaul.

Începând din noiembrie 2019 Primăria orașului Luduș a venit în sprijinul cetățenilor cu un nou program de colectare al resturilor vegetale. Toate deșeurile rezultate pe teritoriul administrativ al orașului Luduș sunt colectate în aceeași zi, selectiv cu trei mijloace de transport distincte.

Din bugetul local au fost realizate platforme subterane de colectare a deșeurilor municipale pe străzile:

- str. Rândunelelor, str. Bradului, str. Ghiocilor, str. Independenței, str. Brândușei, str. Zăvoiului (în anul 2015)
- str. Independenței, str. Zăvoiului (în anul 2016)
- str. Crinului, str. Garofiței (în anul 2017)
- str. Crinului (în anul 2018)
- str. Policlinicii (în anul 2019)

În anul 2019 colectarea selectivă a deșeurilor a crescut cu 30% față de anul 2018. Tipurile de deșeuri colectate în anul 2019 sunt prezentate în tabelul de mai jos.¹¹

Tabelul nr. 30. Deșeuri colectate în anul 2019

Colectare selectivă deșeuri	
Tip deșeu	An 2019
Hârtie - Kg	245484
Plastic-Kg	86406
Deșeuri metalice feroase - Kg	2288993
Deșeuri metalice neferoase -Kg	10087,5
Lemn	3374
Sticlă	12457
DEEE	6081
PVC	4520

¹¹ Raport privind starea economică, socială și de mediu a orașului Luduș, 2019

1.8. AGRICULTURA

1.8.1. Context județean

Suprafața totală a județului Mureș în anul 2014 era de 671.388 ha, din care 496.971 ha (74,02%) este în proprietate privată. Din suprafața totală, 411.131 (61,24%) o reprezintă terenurile agricole, iar 260.257 ha (38,76%) sunt terenuri neagricole.

În anul 2017 suprafața agricolă a județului Mureș era de 408.838 ha din care 92,15% se află în proprietate privată iar 7,85% este proprietatea statului. Terenul arabil reprezintă 54,33% din suprafața agricolă, pășunile 25,99% iar fânațele 17,96%. Suprafața agricolă neutilizată 692 ha în anul 2017 se compune din: 20 ha pajiști, 14 ha vii abandonate și 450 ha livezi în declin.¹²

Tabelul nr. 31. Suprafața fondului funciar după modul de folosință la nivel de județ

Situația fondului funciar la 31.12.2017 (ha)				
Nr. crt.	Modul de folosință pentru suprafața agricolă/neagricolă	Total general	din care:	
			Sector privat	Sector stat
1	Arabil	222.103	221.292	811
2	Pășuni	106.255	75.513	30.742
3	Pășuni natural din fondul forestier	2.711	2.296	415
4	Fânațe	73.409	72.869	540
5	Vii total + hameiști	1.151	1.151	-
6	- vii pe rod	917	917	-
7	- hamei total	212	212	-
8	- hamei pe rod	212	212	-
9	Livezi total	4.964	4.963	1
10	- livezi pe rod	2.718	2.718	-
11	Arbuști fructiferi total	237	237	-
12	- arbuști fructiferi pe rod	141	141	-
13	Alte plantații ornamentale	27	23	4
14	Plantații de duzi pitici	13	13	-
15	Suprafața agricolă neutilizată	692	692	-
16	Suprafața agricolă total	408.838	376.740	32.098
17	Păduri	213.618	96.695	116.923
18	Ape	5.957	2.722	3.235
19	Drumuri	9.660	3.806	5.854
20	Curți construcții	19.774	16.952	2.822
21	Teren neproductiv	12.725	10.497	2.228
22	Suprafața neagricolă total	261.734	130.672	131.062
23	Total general	670.545	517.376	153.169
24	Suprafața agricolă ptr.irigat	108	83	25

¹² Raportul de activitate al Direcției pentru agricultură județului Mureș

Situația fondului funciar la 31.12.2017 (ha)				
Nr. crt.	Modul de folosință pentru suprafața agricolă/neagricolă	Total general	din care:	
			Sector privat	Sector stat
25	- arabil	78	53	25
26	- livezi	30	30	-

Ponderea cea mai importantă din totalul de 261.734 ha suprafață neagricolă este ocupată cu păduri și anume 213618 ha (45,26% fiind în proprietate privată). Apele ocupă 5957 ha (2,28% din total suprafață neagricolă), construcțiile ocupă 19.774 ha (7,55% din suprafața neagricolă), drumurile sunt desfășurate pe o suprafață de 9660 ha (3,69%), iar suprafața terenurilor neproductive este de 12725 ha (4,86% din suprafața neagricolă).

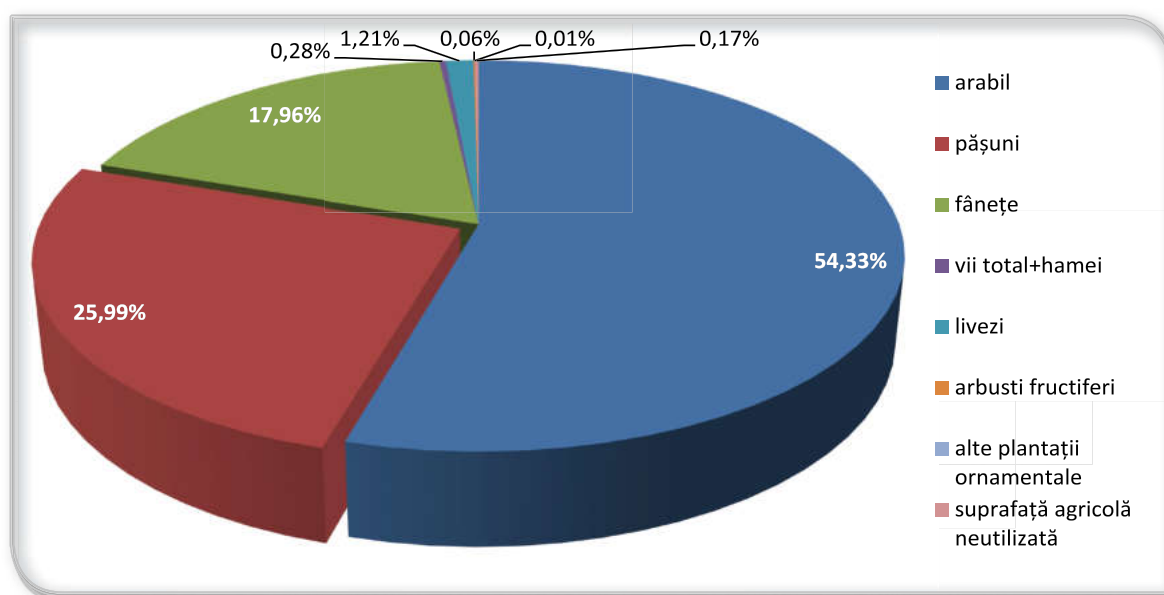

Figura nr. 22. Structura suprafeței agricole la nivelul județului Mureș în anul 2017

1.8.2. Context local

În anul 2019 suprafața agricolă a orașului Luduș era de 4818 ha din care 97,51% se află în proprietate privată iar 2,79% este proprietatea statului. Terenul arabil reprezintă 74,6% din suprafața agricolă, pășunile 10,17%, fânațele 15,17% și 0,06% vii și pepiniere viticole. Ponderea cea mai importantă din totalul de 1738 ha suprafață neagricolă este ocupată cu construcții, 711 ha (85,23% fiind în proprietate privată). Pădurile și altă vegetație forestieră ocupă 318 ha (18,3% din total suprafață neagricolă), apele și bălțile ocupă 165 ha (9,49% din total suprafață neagricolă), căile de comunicații și căile ferate sunt desfășurate pe o suprafață de 251 ha (14,44%), iar suprafața terenurilor degradate și neproductive este de 293 ha (16,86%).

Tabelul nr. 32. Suprafața fondului funciar după modul de folosință la nivelul orașului Luduș

Modul de folosință pentru suprafața agricolă/neagricolă	An 2014		An 2019	
	Total	UM: Ha din care proprietate privată	Total	UM: Ha din care proprietate privată
Total	6725	5953	6556	5731
Agricolă	5113	5046	4818	4698
Arabilă	3596	3545	3594	3531
Pășuni	490	488	490	452
Fînețe	1024	1010	731	712
Vii și pepiniere viticole	3	3	3	3
Terenuri neagricole total	1612	907	1738	1033
Păduri și altă vegetație forestieră	318	127	318	127
Ocupată cu ape, bălți	165	7	165	7
Ocupată cu construcții	711	606	711	606
Căi de comunicații și căi ferate	251	24	251	24
Terenuri degradate și neproductive	167	143	293	269

Față de anul 2014 suprafața agricolă s-a redus cu 295 ha (fînețele înregistrând o scădere cu 293 ha, iar terenul arabil o scădere cu 2 ha), iar terenurile neagricole au înregistrat o creștere cu 126 ha.

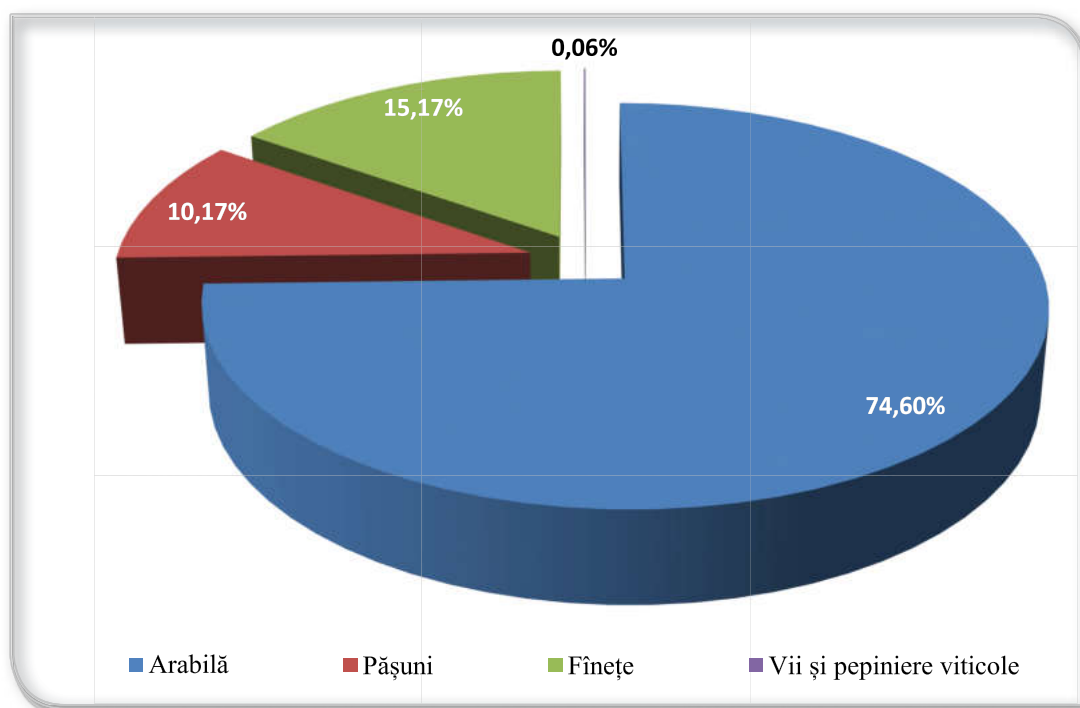

Figura nr. 23. Structura suprafeței agricole la nivelul orașului Luduș în anul 2019

UAT Luduș are în implementare un proiect „Reconstrucție ecologică forestieră pe terenuri degradate Perimetrul de ameliorare «Coasta lui Papuc»”, proiect care este finanțat de

guvernul României. Prin proiect se vor realiza lucrări de reconstrucție ecologică forestieră pe o suprafață de 10,56 ha teren degradat, prin împădurire cu specii forestiere caracteristice zonei, cu respectarea principiului biodiversității (lucrări de pregătire a terenului și a solului, plantarea puieților, îngrijirea plantațiilor prin lucrări de completări și întrețineri, până la realizarea stării de masiv).

De asemenea un alt proiect este în curs de implementare „Modernizare piață – construire hală agroalimentară în orașul Luduș”, proiect prin care se va construi o hală agroalimentară conformă standardelor în vigoare, cu o suprafață construită desfășurată de 886 mp, regim de înălțime P+E. Astfel vor fi asigurate condiții optime pentru desfășurarea activității de comerț cu produse agroalimentare, în condiții igienico-sanitare ridicate la standardele actuale ale Uniunii Europene.

1.8.3. Zootehnia

Context județean

La nivelul județului Mureș în anul 2018 s-a înregistrat o creștere de 5,23% a numărului de ovine față de anul 2014, și o creștere de 2,47% a numărului de caprine față de anul 2014. Celelalte categorii de animale înregistrează o scădere a numărului de capete existent în anul 2018 față de anul 2014 și anume: - 26,82% în dreptul porcinelor, -16,22% la păsări, -23,12% la cabaline , -9,27% la familiile de albine și -0,22% la bovine.¹³

Tabelul nr. 33. Efectivul de animale la județul Mureș în perioada 2014-2018

Numărul animalelor la data de 1 decembrie	An 2014	An 2015	An 2016	An 2017	An 2018
	UM: capete				
Bovine	69107	70032	70724	71313	68953
Porcine	116759	120234	118515	94615	85441
Ovine	449783	457936	468054	467932	473318
Caprine	43299	45663	45368	44948	44369
Cabaline	12565	12370	12638	10870	9660
Păsări	1834656	1663950	1626876	1648672	1536995
Albine- familii	72858	81710	78145	67105	66106

Context local

La nivelul orașului Luduș efectivele de animale erau formate din: 925 capete bovine, 1404 porcine, 5649 ovine și 43 capete caprine. Pe lângă efectivele enumerate în tabelul de mai jos la nivel de oraș mai există 65 cabaline, 15.302 păsări, 740 familii de albine și 2 bivoli.

Tabelul nr. 34. Efectivele de animale la nivelul orașului Luduș

Numărul animalelor la data de 1 decembrie	An 2019			
	Um: capete			
	Bovine	Porcine	Ovine	Caprine
LUDUȘ	276	344	779	36

¹³ Anuarul statistic al județului Mureș anul 2019

Numărul animalelor la data de 1 decembrie	An 2019			
	Um: capete			
	Bovine	Porcine	Ovine	Caprine
AVRĂMEȘTI	115	125	372	
CIOARGA	46	53	564	5
CIURGĂU	68	44	212	
FUNDĂTURA	48	75	341	
GHEJA	81	63	1998	2
ROȘIORI	291	340	1383	
Total	925	1404	5649	43

Din graficul de mai jos putem observa repartitia efectivelor de animale la nivel de oraș (bovine, ovine și porcine) și anume: 31,46% din bovine se aflau în Roșiori, 35,37 % din ovine se regăseau în Gheja, iar 32,59% din porcine se regăseau în Luduș.

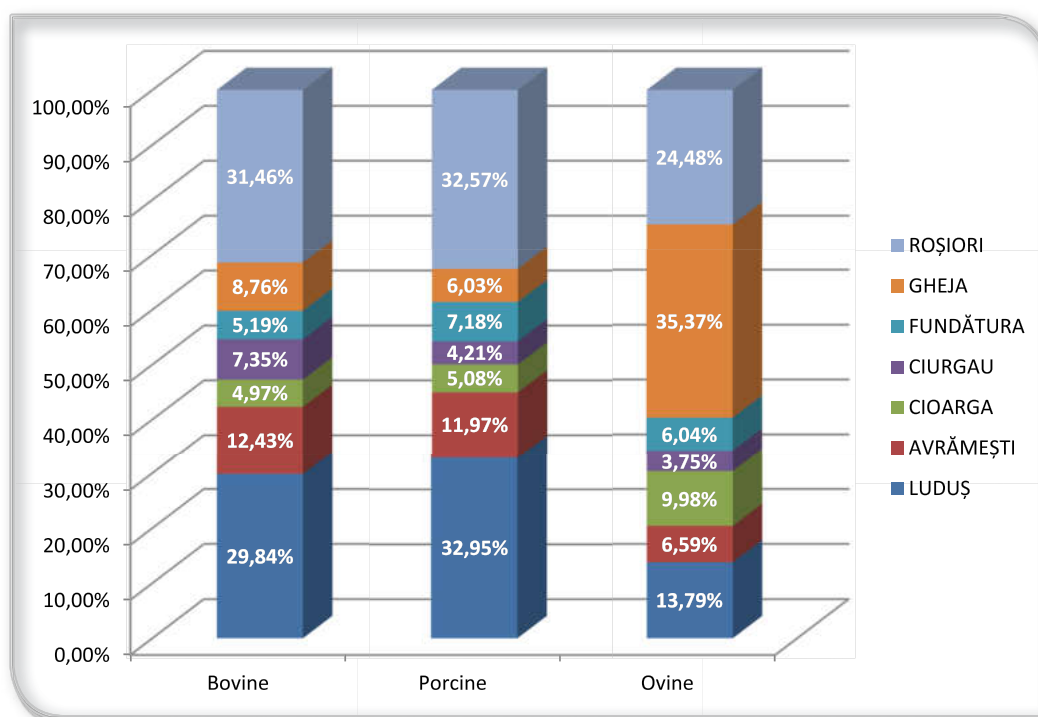

Figura nr. 24. Repartitia bovinelor, ovinelor și porcinelor la nivelul orașului Luduș

1.9. SĂNĂTATE

1.9.1. Infrastructura de sănătate

Context județean

La nivelul județului Mureș în anul 2018 funcționau următoarele unități sanitare: 15 spitale (din care 6 private), 6 ambulatorii de specialitate (4 private), 10 ambulatorii integrate spitalului (1 privat), 35 policlinici private, 5 dispensare medicale publice, 3 centre de sănătate mintală publice, 1 unitate medico-socială publică, 3 centre medicale de specialitate (2 private), 82 cabinete medicale școlare publice, 300 cabinte medicale de familie private, 460 cabinete stomatologice (din care 459 private), 8 cabinete stomatologice școlare, 352 cabinete medicale de specialitate private, 238 farmacii (din care 227 private), 52 puncte farmaceutice private, 11 depozite farmaceutice private, 178 laboratoare medicale (din care 123 private), 55 laboratoare de tehnică dentară private, 1 centru de transfuzie și 45 de tipuri de alte cabinete medicale (din care 38 private).¹⁴

Conform informațiilor din Anuarul statistic la județului Mureș în anul 2019 față de anul 2013 au fost evidențiate următoarele: policlinicile private au înregistrat o scădere cu 18,6%, cabinetele medicale de familie o scădere cu 5,36%, iar numărul cabinetelor stomatologice a crescut cu 20,73%.

Personalul medico-sanitar în anul 2018 la nivelul județului era compus din 2570 medici (din care 380 medici de familie, 558 stomatologi, 434 farmaciști, 4380 personal sanitar mediu, 87 moașe, 2566 personal sanitar auxiliar și 706 alte tipuri de personal sanitar cu studii superioare).

Context local

Pentru asigurarea sănătății umane, în orașul Luduș în anul 2018 funcționau următoarele unități sanitare: 1 spital public „Dr. Valer Russu” cu ambulatoriu de specialitate, 1 dispensar medical public, 3 cabinete medicale școlare publice, 8 cabinete medicale de familie private, 11 cabinete stomatologice private, 4 farmacii (1 publică și 3 private), 7 laboratoare medicale (6 publice și 1 privat) și 4 laboratoare de tehnică dentară private.

¹⁴ Anuarul statistic al județului Mureș – ediția 2019

Tabelul nr. 35. Unitățile sanitare din Luduș pe categorii de unități și forme de proprietate

Categoriile de unități sanitare	Forme de proprietate	Anul 2014	Anul 2015	Anul 2016	Anul 2017	Anul 2018
		UM: Număr				
Spitale	Proprietate publică	1	1	1	1	1
Ambulatorii integrate spitalului	Proprietate publică	1	1	1	1	1
Dispensare medicale	Proprietate publică	1	1	1	1	1
Cabinete medicale școlare	Proprietate publică	4	4	4	3	3
Cabinete medicale de familie	Proprietate privată	9	8	8	8	8
Societate medicală civilă	Proprietate privată	:	2	2	2	1
Cabinete stomatologice	Proprietate privată	6	9	10	10	11
Cabinete medicale de specialitate	Proprietate privată	16	12	2	15	14
Societate civilă medicală de specialitate	Proprietate privată	2	:	:	:	1
Farmacii	Proprietate publică	1	1	1	1	1
	Proprietate privată	9	11	9	3	3
Laboratoare medicale	Proprietate publică	6	6	6	6	6
	Proprietate privată	1	1	1	1	1
Laboratoare de tehnică dentară	Proprietate privată	4	4	4	4	4

În anul 1930, s-a înființat primul spital din Luduș și Câmpia Transilvaniei de către Dr.Valer Russu. Spitalul avea 20 de paturi și a fost folosit, mulți ani ca și Casă de nașteri.

În prezent în cadrul spitalului „Dr. Valer Russu” funcționează următoarele secții și compartimente:

- secția chirurgie
- secția medicina internă
- compartiment îngrijiri paleative
- compartiment boli infecțioase
- secția obstetrică – ginecologie
- compartiment neonatologie

- secția pediatrie
- compartiment primiri urgențe
- secția psihiatrie cronici
- compartiment de prevenire și control al infecțiilor nozocomiale.

Cabinetele medicale care funcționează în cadrul ambulatorului de specialitate sunt: ORL, medicină internă, chirurgie generală, pediatrie, obstetrică-ginecologie, neurologie, dermato-venerologie, psihiatrie, oftalmologie, endocrinologie, gastroenterologie, ortopedie-traumatologie, planificare familială, diabet zaharat-nutriție și boli metabolice, boli infecțioase, pneumologie, TBC, urologie și cardiologie.

În anul 2016 a fost implementat prin fonduri europene (programul POR) proiectul intitulat: „Modernizarea și dotarea ambulatoriului Spitalului Orășenesc Dr. Valer Russu”. Lucrările de modernizare realizate au fost:

- modernizarea și consolidarea construcției existente, ridicarea gradului de finisaj a spațiilor la standardele actuale;
- refacerea integrală a instalațiilor electrice de curenți tari;
- modernizare sistem de protecție la fenomene tranzitorii și la trăsnet;
- reabilitare și modernizare instalații de curenți slabi;
- dotare și mobilare cu aparatură și echipamente a cabinetelor medicale;
- reabilitare grupuri sanitare;
- montare 2 lifturi de persoane.

În cadrul spitalului funcționează 4 laboratoare:

- laboratorul de analize medicale;
- laboratorul de radiologie și imagistică medicală;
- laboratorul anatomie patologică;
- laborator Recuperare, Medicină Fizică și Balneologie (bază de tratament).

În anul 2018 la nivelul orașului Luduș personalul medico-sanitar era format din 47 medici (din care 8 medici de familie), 12 stomatologi, 17 farmaciști, 139 personal sanitar mediu.

Tabelul nr. 36. Personalul medico-sanitar pe categorii și forme de proprietate

Categorii de cadre medico-sanitare	Forme de proprietate	Anul 2014	Anul 2015	Anul 2016	Anul 2017	Anul 2018
		UM: Număr persoane				
Medici	Proprietate publică	46	48	51	50	47
	Proprietate privată	12	12	12	12	12
din care medici de familie	Proprietate publică	:	1	:	:	:
	Proprietate privată	9	9	8	8	8

Categoriile de cadre medico-sanitare	Forme de proprietate	Anul 2014	Anul 2015	Anul 2016	Anul 2017	Anul 2018
		UM: Număr persoane				
Stomatologi	Proprietate publică	1	1	1	1	1
	Proprietate privată	8	11	10	10	11
Farmaciiști	Proprietate publică	2	2	1	2	2
	Proprietate privată	15	15	15	15	15
Personal sanitar mediu	Proprietate publică	124	122	129	128	127
	Proprietate privată	19	17	14	16	12

1.10. INFRASTRUCTURA ȘI SERVICIILE SOCIALE

1.10.1. Serviciile sociale

Direcția de Asistență Socială

Direcția de Asistență Socială are responsabilitatea dezvoltării și diversificării serviciilor sociale în funcție de nevoile sociale identificate, cu scopul prioritar de a menține funcționalitatea socială a persoanei, urmărând menținerea și reinsertia în mediul propriu de viață, familial și comunitar.

În anul 2019 față de anul 2018 numărul solicitărilor de anchete sociale în vederea evaluării pentru stabilirea unui grad de handicap a crescut cu 8,5%, astfel în anul 2019 s-au efectuat un număr de 166 anchete sociale pentru stabilirea unui grad de handicap, iar în anul 2018 s-au întocmit un număr de 153 anchete sociale.

În anul 2019 în cadrul Primăriei orașului Luduș au fost angajați 29 asistenți personali ai persoanelor cu handicap, din care 19 persoane sunt asistenți personali pentru adulți, iar 10 asistenți personali pentru minori.

Persoanele încadrate în grad de handicap grav cu asistent personal care au optat pentru acordarea indemnizației de îngrijire s-a asigurat plata indemnizației lunare pentru un număr de aproximativ 97 de persoane.

În anul 2019 numărul anchetelor sociale pentru Comisia de Evaluare a Persoanelor cu Handicap pentru Adulți a crescut față de anul 2018 cu 11,76% (+18 anchete), anchetele pentru copii s-au redus cu 44,74% (-17 anchete), iar anchetele sociale pentru evaluare/monitorizare minore grave au crescut cu 44,44%.¹⁵

Tabelul nr. 37. Situația anchetelor sociale în perioada 2018-2019

Situația anchetelor sociale în perioada 2018-2019		
Tip solicitare	2018	2019
Anchete sociale evaluare/reevaluare/internare centre rezidențiale pentru Comisia de Evaluare a Persoanelor cu Handicap pentru Adulți	153	171
Anchete sociale evaluare/reevaluare pentru Comisia de Protecția Copilului	38	21
Anchete sociale pentru însoțitorii persoanelor cu handicap care solicită rovinietă și card de parcare	19	13
Anchete sociale solicitate de Casa Județeană de Pensii - Biroul de Expertiză Medicală pentru persoanele care solicită încadrarea într-un grad de invaliditate	1	2
Monitorizare copii cu handicap	32	70
Anchete sociale evaluare/monitorizare minore grave	36	52
Anchete sociale reevaluare măsură de plasament	20	19
Anchete sociale pentru programul național „bani de liceu”	6	4

¹⁵ Raportul privind starea economică, socială și de mediu a orașului Luduș, an 2019

Situția anchetelor sociale în perioada 2018-2019		
Tip solicitare	2018	2019
Anchete sociale pentru acordarea alocației de stat	3	13
Plan de servicii	11	15
Dispoziție pentru aprobarea planului de servicii		19
Anchete sociale/Monitorizare copii ai căror părinți sunt plecați la muncă în străinătate	39	26
Fișă de identificare a riscurilor	12	14
Fișă de observație		2
Fișă inițială		15
Anchete sociale pentru reevaluarea asistenților maternali	2	1
Monitorizare	32	26
Anchete sociale (divorț)	18	21
Anchete sociale de orientare școlară	6	13

Evoluția numărului de beneficii înregistrate în conformitate cu prevederile O.U.G. nr.111/20010, privind concediul și indemnizația pentru creșterea copilului este prezentată în tabelul de mai jos.

Tabelul nr. 38. Evoluția numărului de beneficii înregistrate în conformitate cu prevederile O.U.G. nr.111/20010

Tip beneficiu social	Nr.beneficiari la 31.12.2018	Nr.beneficiari la 31.12.2019
Indemnizația pentru creșterea copilului în vârstă de până la 2 ani sau de până la 3 ani în cazul copilului cu handicap/ Stimulentul pentru creșterea copilului	153 dosare	167 dosare
Alocația de stat pentru copii	133 dosare	121 dosare
Alocația pentru susținerea familiei	133 în evidența SPAS/ 574 beneficiari	105 dosare în evidența SPAS/450 beneficiari

De asemenea, pe baza O.U.G. nr. 27/27.08.2013, pentru modificarea și completarea O.U.G. nr.70/2011 și a H.G. nr.778/09.10.2013, Primăria acordă ajutoare pentru încălzirea locuințelor. În anul 2019 au fost înregistrate 104 solicitări de ajutor pentru încălzirea locuinței cu combustibil solid, față de anul 2018 când au fost înregistrate 120 de astfel de solicitări și 99 solicitări de ajutor pentru încălzirea locuinței cu gaze naturale (în anul 2018 au fost înregistrate 103 solicitări).

Scăderea numărului de solicitări și a ajutoarelor acordate pentru încălzirea locuinței cu lemne, gaz, etc. se datorează modificărilor legislative, a măsurilor de verificare a situațiilor declarate de către solicitanți, lipsa documentelor de proprietate/închiriere, deținerea unor bunuri mobile sau imobile, etc.

Activitățile desfășurate pe linie de autoritate tutelară în anul 2019 au fost:

- 10 dispoziții numire curator adulți/2 dispoziții numire curator copii
- 3 autorizări reprezentare interese majori/4 autorizări reprezentare interese minori

- 4 contracte de întreținere
- 21 anchete sociale la solicitarea instanței de judecată – divorț.

În perioada 01.01.2019 - 31.12.2019 Direcția de Asistență Socială a acordat servicii sociale pentru persoane vârstnice prin angajații Centrului Servicii la Domiciliu pentru persoane vârstnice, cât și prin compartimentul Asistență Medicală Comunitară și Școlară. În anul 2019 au beneficiat de serviciile furnizate de îngrijitorii la domiciliu un număr 13 persoane vârstnice. Îngrijirile la domiciliu oferă persoanelor vârstnice aflate în situație de dependență socio-medicală servicii de natură medicală și socială la domiciliul beneficiarilor:

- Servicii de bază pentru activitățile zilnice: ajutor pentru igiena corporală, îmbrăcare/dezbrăcare, igiena eliminărilor, hrănire și hidratare, transfer și mobilizare, deplasare în interior, comunicare;
- Servicii de suport pentru activitățile instrumentale ale vieții de zi cu zi: ajutor pentru prepararea hranei, efectuarea de cumpărături, activități de menaj, însoțirea în mijloacele de transport, companie, activități de administrare și gestionare.

Creșa orașenească este organizată în regim de zi și asigură îngrijirea copiilor cu respectarea tuturor măsurilor de securitate, igienă, servicii de îngrijire și supraveghere a copiilor cu vârsta cuprinsă între 2-3 ani. Pe perioada anului școlar 2018-2019, creșa a oferit servicii de îngrijire unui număr de 32 de copii, iar în anul școlar 2019-2020 au fost înregistrate un număr de 61 de solicitări din care numai 40 de cereri au fost aprobate.

Compartimentul de Asistență medicală comunitară și școlară

Scopul asistenței medicale comunitare este de a asigura furnizarea de servicii integrate, medicale și sociale, flexibile și adecvate nevoilor beneficiarilor, acordate în mediul în care aceștia trăiesc, prevenție și monitorizare a serviciilor. Asistența medicală comunitară cuprinde în principal următoarele tipuri de activități:

- activități de identificare a problemelor medico-sociale ale comunității;
- educația pentru sănătate și profilaxia bolilor prin promovarea unui stil de viață și mediu sănătos;
- mobilizarea populației pentru participarea la programele de vaccinare și controale medicale profilactice;
- promovarea sănătății reproducerii și planificarea familială;
- îngrijirea și asistență la domiciliu, curativă și de recuperare în vederea reinsertiei sociale, acordarea de îngrijiri paleative la domiciliu.

În anul 2019 activitatea asistentului medical comunitar și a mediatorului sanitar, din cadrul Compartimentului Asistență medicală comunitară și școlară a avut următoarele direcții:

- Promovarea unor atitudini și comportamente favorabile unui stil de viață sănătos;
- Promovarea sănătății reproducerii și a planificării familiale;
- Educarea comunității pentru sănătate;
- Activități de prevenire și profilaxie primară, secundară și terțiară;
- Alte activități: identificarea familiilor cu risc socio-medical din cadrul comunității; sprijinirea membrilor comunității în obținerea actelor de identitate; identificarea

și semnalarea cazurilor potențiale de abandon din familiile de romi; identificarea copiilor de vârstă școlară care nu frecventează cursuri de învățământ; etc.

- Campanii de informare, educare și conștientizare din domeniul promovării sănătății.

În anul 2019, asistentul medical comunitar, în baza competențelor și atribuțiilor stabilite prin fișa postului, s-a adresat prin măsură de sănătate publică unui număr de 636 din totalul de persoane catagrafiate.

1.11. ADMINISTRAȚIE ȘI SERVICII PUBLICE

1.11.1. Administrația locală

Orașul Luduș este unitate administrativ - teritorială cu personalitate juridică, posedă un patrimoniu și are inițiativă în ceea ce privește administrarea intereselor publice locale, exercitând, în condițiile legii, autoritatea în limitele administrativ - teritoriale stabilite.

În conformitate cu prevederile Constituției României și ale Legii nr.215/2001 administrația publică a orașului Luduș se întemeiază pe principiile autonomiei locale, descentralizării serviciilor publice, eligibilității autorităților administrației publice locale, legalității și consultării cetățenilor în probleme locale de interes deosebit. Primăria orașului Luduș este o instituție publică organizată ca o structură funcțională cu activitate permanentă, formată din Primar, Viceprimar, Secretarul orașului și Aparatul de specialitate al Primarului, care duce la îndeplinire hotărârile consiliului local și dispozițiile Primarului, soluționând problemele curente ale colectivității locale.¹⁶

Activitățile desfășurate în cadrul Unității administrativ teritoriale a Orașului Luduș sunt asigurate de către doi demnitari (un primar și un viceprimar, aleși în condițiile legii), 69 de funcționari publici și 129 de angajați ca personal contractual. Viceprimarul este subordonat primarului și înlocuitorul de drept al acestuia, care îi poate delega atribuțiile sale. În exercitarea atribuțiilor ce le revin primarul emite dispoziții, iar consiliul local adoptă hotărâri.

Consiliul Local al orașului Luduș este autoritatea deliberativă a administrației publice, care funcționează autonom, asigură realizarea autonomiei locale și rezolvarea treburilor publice din oraș, în condițiile prevăzute de lege. Consiliul local este format din 16 consilieri. Primarul îndeplinește o funcție de autoritate publică. El este șeful administrației publice locale și al aparatului de specialitate al autorității administrației publice locale, pe care îl conduce și îl controlează.

1.11.2. Servicii publice:

Serviciul Public Comunitar Local de Evidență a Persoanelor Luduș, a fost înființat în anul 2005 în baza H.C.L. Luduș nr.11/2005. În data de 18.10.2016, prin H.C.L nr.84, Serviciul Public Comunitar Local de Evidență a Persoanelor Luduș, a fost transformat în Biroul Serviciul Public Comunitar Local de Evidență a Persoanelor Luduș. Angajații din cadrul biroului Serviciul Public Comunitar Local de Evidență a Persoanelor Luduș desfășoară următoarele activități:

- Activități pe linie de management
- Activități pe linie de evidența persoanelor
- Activități pe linie de stare civilă
- Activități pe linie de informatică
- Activități pe linie de secretariat

Biroul Poliția locală

¹⁶ Regulamentul de organizare și funcționare al aparatului de specialitate al primarului orașului Luduș

În îndeplinirea atribuțiilor ce îi revin, personalul Biroului Poliția locală desfășoară activități pentru:

- asigurarea ordinii și liniștii publice,
- asigurarea respectării legislației rutiere conform competenței,
- asigurarea unei circulații fluente și în siguranță pe raza orașului,
- asigurarea pazei și protecției obiectivelor de interes local,
- asigurarea respectării legislației în domeniul urbanismului și disciplinei în construcții,
- respectarea normelor legale privind protecția mediului,
- prevenirea și combaterea încălcării normelor legale privind curățenia pe raza orașului,
- respectarea legislației în domeniul evidenței populației și alte activități stabilite prin legi, hotărâri de guvern sau hotărâri ale consiliului local.

Serviciul Voluntar pentru Situații de Urgență Luduș

Acest serviciu asigură, alături de celelalte structuri existente, intervenția pentru stingerea incendiilor, salvarea, acordarea primului ajutor și protecția persoanelor, a animalelor, a bunurilor de orice natură, periclitate de incendiu sau de orice altă situație de urgență, cum ar fi: accidente majore pe căile rutiere, feroviare, inundațiile, cutremurele, alunecările de teren, accidente tehnologice, chimice, biologice, exploziile, efectele negative ale fenomenelor meteorologice (furtuni, viscole, înzăpeziri, polei, ploi torențiale, îngheț, secetă, temperaturi deosebit de scăzute sau deosebit de ridicate).

Anul 2015 s-a aflat sub egida modernizării și eficientizării activităților din domeniul situațiilor de urgență, prin deschiderea unui punct de lucru I.S.U. - S.M.U.R.D. la Luduș. Existența acestei subunități I.S.U. – S.M.U.R.D., alături de S.V.S.U., la Luduș a redus substanțial timpul de răspuns și intervenție, precum și pierderile de vieți omenești și pagubele materiale produse în urma situațiilor de urgență.

În anul 2019 s-a desfășurat o amplă campanie de informare și instruire privind cunoașterea și respectarea regulilor și măsurilor de apărare împotriva incendiilor și a celor de protecție civilă, verificându-se totodată modul de aplicare a normelor și reglementărilor tehnice și a dispozițiilor care privesc protecția în situații de urgență în școli și alte instituții ale orașului.

Un mare accent s-a pus în primul rând pe exercițiile de evacuare în situații de urgență în școli, grădinițe și secțiile Spitalului Orășenesc Luduș. Astfel au fost organizate 14 astfel de exerciții pe parcursul anului 2019.

Direcția drumuri, intervenții-transport și zone verzi are în subordine:

- Biroul zone verzi;
- Biroul drumuri, intervenții și transport.

Domeniul public și privat este întreținut prin grija direcției drumuri, intervenții-transport și zone verzi care are achiziționate utilajele necesare desfășurării acestui serviciu: buldoexcavatoare, tractoare, autoutilitare, camion, mașini de tuns, tractoraș pentru cosit.

Activitatea de măturat, spălat, stropire și întreținere căi publice este delegată firmei S.C. Administrativ Serv Luduș S.R.L. în baza contractului nr.76 din 20.12.2017.

Direcția de administrare publică locală și administrarea domeniului public are în subordine:

- Serviciul piețe, sală de sport, bazin sportiv și stadion;
- Serviciul investiții, achiziții și domeniul public;
- Biroul buget, finanțe, contabilitate, resurse umane;
- Biroul impozite și taxe locale.

1.11.3. Urbanism

Serviciul Arhitectură, Urbanism și Amenajarea teritoriului funcționează în baza legii nr.50/1991, republicată, privind autorizarea lucrărilor de construcții, a Ordinului Ministrului Dezvoltării Regionale și Locuințelor nr.839/2009, a legii nr.350/2001 privind amenajarea teritoriului și urbanism, cu modificările și completările ulterioare, a Legii nr.10/1995 privind calitatea în construcții cu modificările și completările ulterioare.

Activitatea Serviciului Arhitectură, Urbanism și Amenajarea teritoriului s-a concretizat în îndeplinirea obiectivelor stabilite prin ROI (Regulament de Ordine Internă) și ROF (Regulament de Organizare și Funcționare) cu respectarea întocmai a legislației specifice în domeniul autorizării lucrărilor de construcții și al urbanismului, și anume:

- Verificarea conținutului documentațiilor depuse;
- Analiza compatibilității scopului declarat pentru care s-a solicitat emiterea certificatelor de urbanism cu reglementările din documentațiile urbanistice legal aprobate și ale regulamentelor aferente ale acestora, ori ale planurilor de amenajare a teritoriului, legal aprobate, referitoare la imobilele pentru care s-a solicitat certificatul de urbanism, formulându-se condițiile și restricțiile specifice amplasamentului, obligatorii pentru realizarea investiției;
- stabilirea avizelor și acordurilor legale necesare autorizării;
- sintetizarea condițiilor din avizele și acordurile obținute de către solicitanți, în corelare cu proiectul de autorizare a execuției lucrărilor de construcții, verificându-se modul de îndeplinire a condițiilor impuse de către avizatori;
- eliberarea în termen legal a certificatelor de urbanism, autorizațiile de construire/desființare solicitate conform legii;
- colaborarea cu Biroul ITL (Impozite și taxe locale) în vederea regularizării taxelor pentru autorizațiile de construire emise și a impunerii în evidențele fiscale a construcțiilor finalizate.

În anul 2019 au fost eliberate:

- 251 Certificate de urbanism,
- 116 Autorizații de construire,
- 59 Recepții la terminarea lucrărilor,

- 65 Declarații pentru regularizarea taxei autorizațiilor de construire,
- 98 Certificate de evidențiere/reeevidențiere/radiere a construcțiilor,
- 24 Adeverințe nomenclatură stradală.

În cadrul serviciului își desfășoară activitatea compartimentul Acorduri și Control Comercial. În anul 2019:

- au fost eliberate 63 Acorduri de funcționare,
- au fost suspendate 5 Acordului de funcționare,
- au fost anulate 112 Acordului de funcționare,
- au fost modificate 30 Acordului de funcționare,

Planul Urbanistic General al orașului Luduș este în faza de actualizare.

În tabelul de mai jos sunt enumerate parcurile/spațiile verzi/terenurile de joacă care există în Luduș conform inventarului domeniului public.

Tabelul nr. 39. Parcurile/spațiile verzi/terenurile de joacă existente în Luduș

Denumirea bunului	Elemente de identificare	Suprafață construită (mp)
Parcul cu ceas	Luduș, B-dul 1 Decembrie 1918	225
Parcul public	Luduș, B-dul 1 Decembrie 1918	800
Parcul public	Luduș, B-dul 1 Decembrie 1918	4597
Parcul Tineretului	Luduș, B-dul 1 Decembrie 1918	24.375
Parcul Unirii	Luduș, Str.Piața Unirii	2625
Spațiu verde	Luduș, Str.1 Mai, nr.11	2800
Spațiu verde	Luduș, Str. 1 Mai, nr.10	3.500
Spațiu verde	Luduș, B-dul 1 Decembrie 1918	40
Spațiu verde	Luduș, Str.Viitorului	1780
Spațiu verde	Luduș, Str. Zăvoiului	1270
Spațiu verde	Luduș, Str.Gheorghe Barițiu	300
Teren de joacă	Luduș, Str. Rândunelelor	320
Teren de joacă	Luduș, B-dul 1 Decembrie 1918	260
Teren de sport	Luduș, B-dul 1 Decembrie 1918	3055
Stadionul Mureșul	Luduș, Str.8 Martie	15.381
Teren de tenis	Luduș, Str.Crângului	1.200
Teren de sport	Gheja, Str.Păcii	800

1.12. TURISMUL ȘI POTENȚIALUL TURISTIC

1.12.1. Turismul și potențialul turistic la nivel de județ

Potențialul turistic și frumusețea județului Mureș dispun acum de două platforme de promovare. Asociația Visit Mureș a lansat în luna mai 2019 aplicația pentru smartphone Visit Mureș și website-ul www.visit-mures.com care prezintă, într-o manieră accesibilă și atractivă, numeroasele puncte de interes de care dispune județul. Scopul instrumentelor media lansate este de a facilita accesul publicului la atracțiile culturale și naturale pe care județul Mureș le oferă din abundență.

Platforma www.visit-mures.com oferă informații în limbile română, maghiară și engleză și atracțiile fiind grupate în patru categorii majore: Patrimoniul, Trasee, Ținuturi legendare și Outdoor.

Astfel, secțiunea Patrimoniul oferă o prezentare a diferitelor ere istorice prin castele, catedrale, biserici și case, atât din zona urbană, cât și din cea rurală. Printre castelele și cetățile prezentate se numără cetatea Sighișoara, castelul Bethlen – Criș, castelul Teleki – Gornești, Cetatea Medievală din Târgu Mureș sau Cetatea Țărănească din Saschiz.

Tabelul nr. 40. Unități de cazare la 31 iulie la nivelul județului Mureș

Unități de cazare	An 2014	An 2015	An 2016	An 2017	An 2018
Total	273	282	291	362	362
Hoteluri	50	53	53	56	58
Hosteluri	5	6	6	6	6
Moteluri	16	17	17	19	19
Vile turistice	18	17	17	21	20
Cabane turistice	4	4	4	5	5
Bungalouri	12	12	12	61	61
Sate de vacanță	1	1	1	1	1
Campinguri	4	3	3	5	5
Popasuri turistice	2	1	1	:	:
Căsuțe turistice	1	2	2	2	2
Tabere de elevi și preșcolari	3	3	3	3	3
Pensiuni turistice	100	121	122	125	122
Pensiuni agroturistice	57	42	50	58	60

La nivel de județ se remarcă o creștere de 32,6% a unităților de cazare existente în anul 2018 față de cele din 2014 și anume: 408,33% la bungalouri, 100% la căsuțele turistice, 25% la campinguri și cabane turistice, 22% la pensiunile turistice, 20% la hosteluri, 18,75% la moteluri, 16% la hoteluri, 11,11% la vilele turistice și 5,26 % la pensiunile agroturistice.

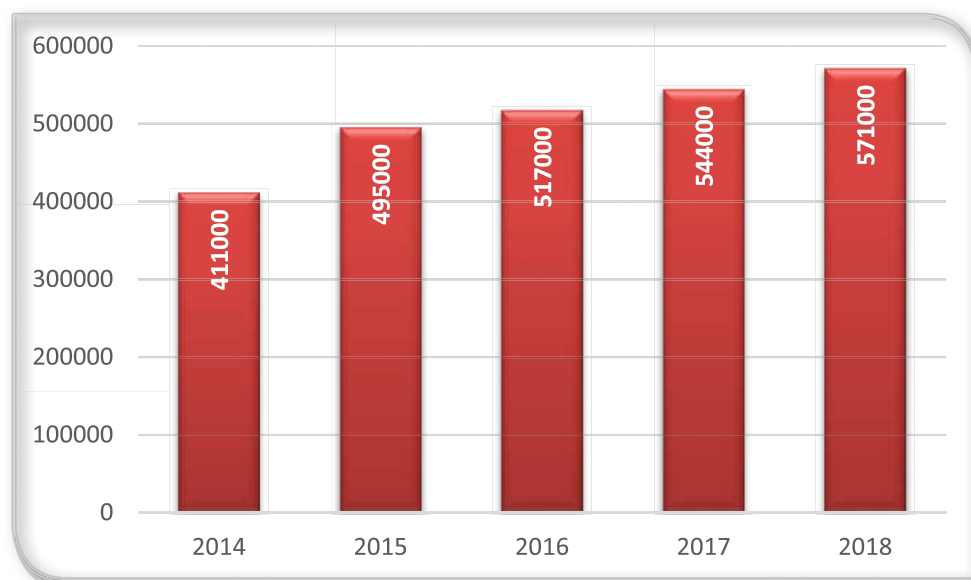
Capacitatea de cazare turistică în funcțiune (exprimată în locuri-zile) reprezintă numărul de locuri de cazare puse la dispoziția turiștilor de către unitatea de cazare turistică, ținând cont de numărul de zile cât sunt deschise unitățile în perioada considerată.

Indicele de utilizare a capacității de cazare turistică în funcțiune exprimă raportul dintre numărul total de înnoptări realizate și capacitatea de cazare turistică în funcțiune, din perioada respectivă.

Tabelul nr. 41. Principalii indicatori ai capacității turistice la nivelul județului Mureș

Principalii indicatori ai capacității turistice	2014	2015	2016	2017	2018
Capacitatea de cazare:					
existentă la 31 iulie (locuri)	10450	11096	11030	11491	11686
în funcțiune (mii locuri zile)	2885	2999	3048	3092	3036
Turiști cazați mii	411	495	517	544	571
Înnoptări - mii	850	1029	1036	1082	1062
Indicii de utilizare a capacității în funcțiune (%)	29,5	34,3	34	35	35

Din tabelul de mai sus se observă că indicele de utilizare a capacității în funcțiune la nivel de județului Mureș a crescut în anul 2018 față de anul 2014 cu 18,64%.

Figura nr. 25. Turiștii cazați în perioada 2014 -2018 la nivelul județului Mureș

1.12.2. Atracțiile turistice ale orașului Luduș

Printre atracțiile turistice ale orașului Luduș cele mai importante sunt:

- Necropola de la Gheja;
- Situl arheologic de la Luduș;
- Castelul Bánffy din Gheja.

Conacul Bánffy

Conacul Bánffy din Gheja rămâne un reper arhitectural important pentru localitate. A fost construit de Győrffy de Losád în jurul lui 1868 (anul căsătoriei sale în Gheja; ulterior a avut doi fiu), apoi a trecut la Sándor Bethlen de Bethlen în jurul anului 1881 (perioada când i s-au născut la Gheja doi fiu). În anii 1890 castelul a devenit posesiunea lui János Bánffy de Losonc,

deși se pare că există o suprapunere cu perioada în care castelul a aparținut familiei Bethlen. Istoricul celor două familii sugerează că edificiul a devenit proprietatea lui Bánffy la câțiva ani după ce a fost construit. Se poate ca, timp de un deceniu, castelul să fi fost folosit în comun de familiile Bethlen și Bánffy. Renumitul clown elvețian Grock a petrecut o vreme la castel ca profesor particular de limba franceză, călărie și tenis al copiilor lui Bethlen Sándor și distrându-i cu acrobații. Biografia lui Grock e sumară și amintește de „cei trei fii ai lui Kálman Bethlen” (deși au fost doar doi), de fapt, unul dintre fii se numea Kálmán, iar tatăl lor Sándor.

Castelul este înălțat pe un dâmb ușor înclinat, construcția constând din două corpuri poligonale legate între ele de clădirea propriu-zisă. La parterul construcției cu două nivele se întinde un coridor cu coloane dorice, iar la etaj o loggia cu coloane fără capitel. Așezarea simetrică a bazei a avut ca rezultat o fațadă frumoasă, la axul căreia s-a construit un hol impunător. Transformările

de mai târziu au stricat frumusețea fațadei simetrice. Forma hexagonală a bastioanelor, pervazurile geamurilor acestora, ornamentele colțurilor, precum și acoperișul sub formă de plan frânt sunt caracteristice stilului baroc. În ansamblul lor, cele trei corpuri de clădire dau construcției o aură romantică.

Castelul este încadrat în lista Monumentelor Istorice din România în categoria de importanță B, Cod LMI: MS-II-m- B-15680. În jurul castelului există un parc cu arbori ornamentali și o livadă, ambele însumând 45 hectare. Caii pentru trăsuri și călărie își aveau grajdurile între Gheja și Luduș, în locul numit „La bolboană”, iar animalele de muncă și atelajele la „Hodaie”, la hotarul numit Răzoare. Cele două familii de nobili din Gheja, Bánffy și Bethlen, dețineau peste 700 de hectare de teren. După plecarea familiei Bánffy, domeniul a fost administrat de un anume I. Moldovan. Terenul arabil a fost împărțit la reforma agrară cu precădere veteranilor și văduvelor de război. Domeniul a fost deținut, în ordine, de baronii Bánffy Béla, János (senior), János (junior). Ultimii proprietari ai castelului înainte de naționalizare a fost familia Losonczi. Parcul a fost parcelat pentru construcția de locuințe, rămânând doar 15 hectare de livadă care au fost folosite de CAP (Cooperativa Agricolă de Producție) până în 1990. Castelul a fost naționalizat în 1948 și a fost preluat de Gospodăria Agricolă Colectivă (GAC), care a instalat aici birouri și a folosit pivnița, magaziile și grajdurile. În anul 1955 GAC-ul și-a mutat sediul, iar în 1960 castelul a fost preluat de Ministerul Sănătății. După amenajare și conectarea la utilități, aici a fost amenajată secția de psihiatrie a spitalului orașenesc, având 120 de paturi. După 1990, spitalul a primit 0.5 hectare din suprafața livezii..

În anul 1995, baroneasa Bánffy Éva a revendicat posesiunile familiei. I s-au restituit o parte dintre ele, iar pentru altele (inclusiv castelul din Gheja) i s-a recunoscut dreptul de posesiune. După moartea sa, în 2009, moștenitor a devenit Bánffy Imre, băiatul fratelui său János.

Conform Repertoriului Arheologic Național, în Luduș sunt inventariate 6 situri arheologice:

1. Așezarea Bodrogkeresztúr de la Luduș – „Fabrica de Spirt”, malul stâng al Mureșului - locuire civilă din epoca bronzului. Al. Popa încadrează fragmentele ceramice în faza III a culturii Tisa.

2. Așezare aparținând culturii Coțofeni de la Luduș – „Izvor” (Ciurgău, La Rozmany), lângă fostul CAP - locuire civilă din epoca bronzului.

3. Așezarea de epoca bronzului de la Luduș, la abator - locuire civilă.

4. Situl arheologic de la Luduș – „Fabrica de zahăr”, pe terenul fabricii de zahăr și al topitoriei de in - locuire civilă, cu o suprafață de 5 ha. În acest site au fost descoperite o necropolă Hallstadt, un tezaur monetar roman (sec. II), o așezare din epoca romană (sec. II-III), o așezare și necropolă din epoca romano-bizantină (sec. IV-V), o așezare și necropolă din epoca medievală timpurie (sec. XI-XII).

5. Situl arheologic de la Luduș-Bara, la NV de oraș - locuire civilă. Aici au fost investigate așezări din epoca bronzului timpuriu (cultura Coțofeni), epoca migrațiilor (sec. IV), epoca medievală timpurie.

6. Așezarea romană de la Luduș – „Ferma legumicolă”, în stânga șoselei naționale Târgu Mureș - Turda - Cluj Napoca spre Chețani - locuire civilă din epoca romană.

La Gheja sunt inventariate 3 situri arheologice:

1. Necropola de incinerare de la Gheja-Gară - descoperire funerară. Aici a fost descoperit un mormânt din epoca bronzului timpuriu, faza culturală Bodrogkeresztúr, precum și o necropolă de incinerare din epoca migrațiilor, secolul IV. Suprafața sitului este de 0.2 ha, iar starea de conservare este bună.

2. Așezare aparținând epocii bronzului de la Gheja - locuire civilă. Situl se află pe o terasă, în punctul Gheja bătrână și aparține epocii bronzului mijlociu, faza culturală Sighișoara - Wietenberg.

3. Mormântul de la Gheja – „Cariera de piatră” - descoperire funerară. Datare necunoscută, faza culturală neprecizată.¹⁷

¹⁷ Strategia de dezvoltare locală a orașului Luduș pentru perioada 2014-2020

1.12.3. Atracții turistice din împrejurimi

Cheile Turzii

Cheile Turzii alcătuiesc o arie protejată de interes național ce corespunde categoriei a IV-a IUCN (rezervație naturală de tip mixt), aflată în județul Cluj, la o distanță de 6 km vest de municipiul Turda, de-a lungul văii Hășdate. Au o lungime de 1.300 m și o înălțime a pereților de până la 200 m. Cheile ocupă o suprafață de 324 ha și s-au format prin erodarea rocii de calcar jurasic de către râul Hășdate. Cheile Turzii oferă un peisaj carstic de o rară sălbăticie: stânci înalte și abrupte, creste ascuțite, turnuri de piatră, vâlcele pietroase, grohotișuri, arcade etc. Conține peste 1.000 de specii de plante, animale, fluturi unele reprezentând elemente rare ca usturoiul sălbatic, acvila de stâncă, șogârțul de baltă, tisa, scorușul, garofița albă, fluturașul de stâncă. Se cunosc în Cheile Turzii aproximativ 50-60 de peșteri, arcade (resturile peșterilor prăbușite) sau firide, în general au dimensiuni mici (8 depășesc 20 m lungime, cea mai mare atingând 123 m).

Salina Turda

Salina Turda se găsește în zona Durgău-Valea Sărată din Turda. Intrarea în salină (prin galeria de acces Franz Josef) se făcea până în anul 2010 din str. Salinelor 54A (cartierul Turda Nouă), în prezent prin noua și moderna intrare din centrul turistic Salina-Durgău (Aleea Durgău nr.7).

Salina Turda este înscrisă pe lista monumentelor istorice din județul Cluj, elaborată de Ministerul Culturii din România în anul 2015 (cod LMI CJ-II-m-A-07801). Salina Turda deține în prezent săli de tratament, un amfiteatru, săli de sport, dar și o „roată panoramică”, de unde se pot admira stalactitele din sare.

Ștrand Durgău Turda

Aflat în imediată apropiere de Salina Turda, Ștrandul Durgău Turda este un ștrand cu apă sărată unde atât localnicii, cât și turiștii, se pot bucura de momente de relaxare într-un cadru natural liniștit. Ștrandul a fost amenajat în jurul Lacului Ocnei și Lacului Rotund, două

lacuri mineralizate care s-au format în urma prăbușirii unor vechi exploatări de sare. Lacurile

au un conținut ridicat de sare gemă (clorură de sodiu), astfel că fenomenul de heliotermie devine foarte intens.¹⁸

Cetatea medievală Târgu Mureș

Cetatea medievală (în maghiară marosvásárhelyi vár) se află în centrul municipiului Târgu Mureș. Ansamblul cetății datează din secolul al XV-lea și se întinde pe o suprafață de 4,3 ha, sub formă de incintă fortificată cu 7 bastioane unite prin ziduri. În interiorul fortificației se găsește Biserica

Reformată din Cetate și Muzeul de Istorie și Arheologie. Atât cetatea cu clădirile interioare (MS-II-a-A-15475), cât și ansamblul urban (MS-II-a-A-15454) din jurul ei se află pe lista monumentelor istorice.

Cetatea actuală a fost construită pe locul unei alte fortificații ridicate în secolul XV (1492) și care a aparținut voievodului Transilvaniei, Báthory István.

Aceasta primă cetate a fost distrusă în 1601, în timpul lui Mihai Viteazul, în urma invaziei condusă de Giorgio Basta. Poetul renascentist maghiar, Bálint Balassi la bătălia din Sânpaul din 9 iulie 1575 a căzut prizonier al principelui Ștefan Báthory și a fost ținut în cetatea din Târgu Mureș. Ulterior Báthory l-a luat cu el în Regatul Poloniei și Lituaniei, de unde l-a eliberat în 1577.

O parte din secuii revoltați de decizia Dietei Transilvaniei care a refuzat restaurarea drepturilor lor de libertate, în urma fărșangului sângeros au fost torturați în 1596 în cetatea din Târgu Mureș. Între anii 1602 și 1652 s-a construit actuala cetate, de formă pentagonală, având 5 din cele 7 bastioane construite de breslele din oraș, utilizând ca materiale de construcție piatra de râu și cărămida.

În anul 2011 a fost începută o amplă reabilitare finanțată de Uniunea Europeană, prin care s-a urmărit valorificarea cetății prin restaurarea componentelor artistice (picturi, stucaturi, fresce, elemente decorative exterioare, tâmplării) și remodelarea plasticii fațadelor-zidurile exterioare și interne, amenajarea căilor de acces pietonale, amenajări peisagistice și parc arheologic pentru evidențierea obiectivului reabilitat.

Totodată, în 2018 a început restaurarea interioară și exterioară a Bisericii Reformate din Cetate din fondurile alocate de Guvernul Ungariei și enoriașii reformați.

¹⁸ <https://cluj.com>

Palatul Culturii și Palatul Administrativ din Târgu Mureș

Palatul Culturii este simbolul orașului Târgu Mureș. Acesta a fost construit în doi ani (1911-1913) și găzduiește mai multe instituții de cultură – Filarmonica de Stat, Biblioteca Județeană, Muzeul de Artă, Galeriile de Artă și Muzeul de Istorie. La exterior palatul este împodobit cu mozaicuri și basoreliefuluri în bronz și piatră, vitralii și fresce. De la înființarea acestuia, Palatul Culturii a fost un loc în care s-au desfășurat principalele activități culturale din oraș, lucru care se întâmplă și astăzi.

Palatul Administrativ a fost prima clădire modernă a secolului XX. din centrul orașului. Edificiul a fost construit între anii 1905-1907 din inițiativa primarului György Bernády. Clădirea are un turn înalt de 55 m, iar acoperișul și decorațiile externe sunt acoperite cu o majolică colorată în nuanțe de verde și galben muștar. Timp de 55 de ani a fost sediu al primăriei. Clădirea are o valoare arhitecturală însemnată, fiind sub umbrela stilului Secession. Din 1962 până în prezent clădirea este sediul administrativ al Consiliului Județean Mureș și al Prefecturii Mureș.

Grădina zoologică din Târgu Mureș

Punctul zoologic din Târgu Mureș a fost înființat în anii '60 și prezintă un loc de atracție pentru populația locală și pentru turiști. La înființare grădina avea o suprafață de 600-700 mp, care în 1965 s-a mărit la 20 hectare. În prezent suprafața grădinii are 40 ha, cu o semirezervație de 5 ha pentru urși și lupi, o semirezervație pentru ierbivore europene de 10 ha, pavilion pentru feline, pavilion pentru păsări de baltă, pavilion african, pentru adăpostirea girafelor și elefanților, un padoc de 1,5 ha pentru aceste animale.

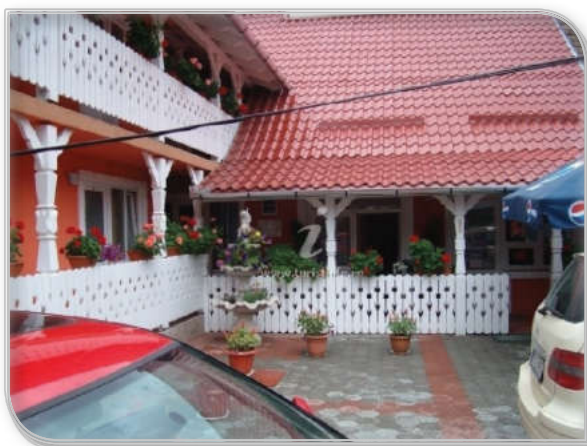
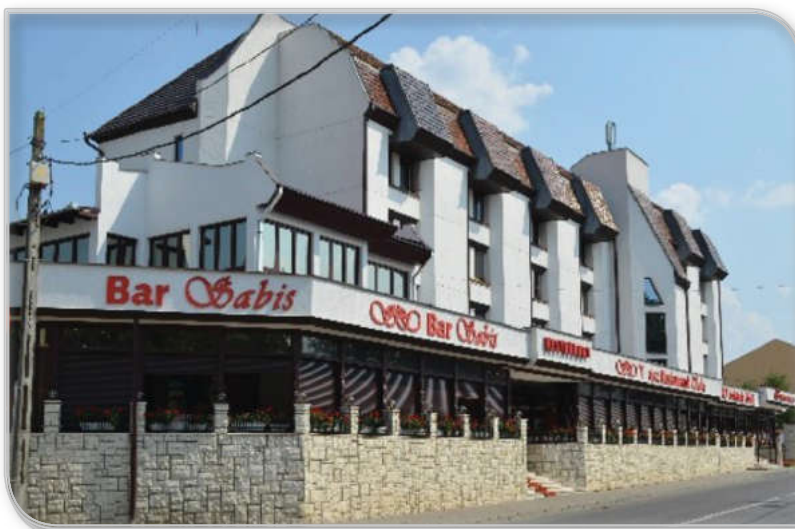
1.12.4. Infrastructura turistică a orașului Luduș

Structurile de primire turistice cu funcțiuni de cazare clasificate la nivelul orașului Luduș sunt: 1 hotel, 1 pensiune, 2 moteluri și 2 unități clasificate – camere de închiriat.

Hotel Sabis – 3 stele

Hotelul dispune de 36 de camere de cazare dintre care 30 camere duble, 3 camere single și 3 apartamente. Hotelul Sabis oferă o gamă completă de servicii de înaltă calitate, precum și posibilitatea organizării de evenimente locale și internaționale.

Pensiunea turistică Dana – 2 stele

Pensiunea Dana este situată în centrul orașului la aproximativ 50 de m de șoseaua E60, și este compusă din 12 camere-capacitate 30 locuri după cum urmează: 2 camere cu pat dublu + supliment copii, 4 camere cu 2 paturi și 6 camere cu 3 paturi.

Motel LA MOL – 2 stele

Unitatea este situată în Luduș, str. Republicii nr 56 pe E60, lângă benzinăria Mol la intrarea în oraș din sensul Târgu Mures - Cluj. Clădirea are 3 etaje + mansardă, 9 camere pe un etaj și 3 camere la mansardă.

Motel SALCÂMUL – 2 stele

Se află pe DN E60, Km. 56 și dispune de 11 camere (spații) cu un total de 22 locuri. Restaurantul motelului cu o capacitate de 100 de persoane este compus din 3 saloane, iar vara clienții se pot bucura de natură luând masa în grădina motelului, grădină cu o capacitate de 150 de persoane.

Camere de închiriat Romeo și Julieta – 3 stele

Restaurantul Romeo și Julieta pe lângă cele 2 săli concepute pentru organizarea de evenimente dispune și de 16 camere de cazare.

Camere de închiriat AMIDON – 1 stea

1.13. CULTURĂ, SPORT ȘI ALTE ACTIVITĂȚI RECREAȚIONALE

1.13.1. Monumente istorice

Conform listei monumentelor istorice publicată de Ministerul Culturii în orașul Luduș din punct de vedere valoric sunt 7 monumente istorice reprezentative pentru patrimoniul cultural local (grupa B). Din punct de vedere structural din cele 7 monumente istorice care se regăsesc la nivel de oraș 6 sunt monumente de arheologie și unul este monumente de arhitectură.¹⁹

Tabelul nr. 42. Lista monumentelor istorice aflate în orașul Luduș

Nr. crt.	Cod LMI	Denumire	Localitate	Adresă	Datare
1	MS-I-s-B-15378	Necropola de la Gheja	Localitate componentă Gheja, oraș Luduș	la marginea de est a satului	sec.IV p. Chr.
2	MS -II-m-B-15680	Castelul Bánffy	Localitate componentă Gheja, oraș Luduș	Str.Castelului, nr.3 la marginea satului	înc. Sec. XIX
3	MS-I-s-B -15392	Situl arheologic de la Luduș	Oraș Luduș	Fabrica de zahăr	
4	MS -I-m-B-15392.01	Așezare	Oraș Luduș	Fabrica de zahăr, pe terenul fabricii de zahăr și al topitoriei de in	sec. XI
5	MS -I-m-B-15392.02	Necropolă	Oraș Luduș	Fabrica de zahăr, pe terenul fabricii de zahăr și al topitoriei de in	sec. XI
6	MS -I-m-B-15392.03	Așezare	oraș Luduș	Fabrica de zahăr, pe terenul fabricii de zahăr și al topitoriei de in	sec.IV-V
7	MS -I-m-B-15392.04	Necropolă	oraș Luduș	Fabrica de zahăr, pe terenul fabricii de zahăr și al topitoriei de in	sec.IV-V

1.13.2. Cultură

În cursul anului 2019, Casa de Cultura „Pompeiu Hărășteanu” a inițiat și organizat, în regie proprie sau în parteneriat cu alte instituții publice numeroase evenimente și manifestări cultural-artistice, printre cele mai importante menționăm:

- Ziua Culturii Naționale - 15 ianuarie: Momente artistice susținute de elevi ai Liceului

¹⁹ Lista Monumentelor istorice 2015

Tehnologic Nr.1 precum și o ceremonie de comemorare a poetului Mihai Eminescu în fața statuii sale din Parcul Primăriei;

- „Hai sa dăm mână cu mână” - spectacol folcloric dedicat Zilei Unirii Principatelor Române susținut de către Ansamblul Profesionist „Mureșul” din Târgu Mureș, împreună cu 4 soliste;
- Ziua Culturii Maghiare - 22 ianuarie;
- Sărbătorirea Zilei Europei - 9 Mai și manifestare dedicată comemorării poetului George Coșbuc în parteneriat cu Liceul Tehnologic Nr. 1 Luduș;
- Sărbătorirea Zilei Eroilor - Ceremonie religioasă și depuneri de coroane în cinstea eroilor;
- Sărbătorirea Zilei Internaționale a Persoanelor Vârstnice și a cuplurilor care au împlinit 50 de ani de căsătorie (Nunta de Aur);
- Sărbătorirea Zilei Armatei Române - 25 octombrie;
- Festivalul internațional de folclor „Șir de Mărgăritare”, ediția a XVI-a;
- Manifestări cu ocazia Zilei Naționale a României - 1 Decembrie: ceremonii religioase și civile, depuneri de coroane de flori, spectacol folcloric.

Pe lângă aceste activități au mai fost susținute în parteneriat cu unitățile de învățământ, Biblioteca orășenească și Protopopiatul Ortodox Luduș și alte activități educativ-culturale: lansare de carte, expoziția de icoane susținută de artistul plastic Marcel Naste, precum și evenimente de divertisment pentru tineri: spectacol magie, spectacol de circ și de animație pentru preșcolari și elevi de clasele primare.

De asemenea, instituția publică de cultură asigură desfășurarea zilnică în condiții optime a programelor de repetiții pentru cercurile de pian și canto ale ansamblurilor de dansuri populare.

Ansambluri de dansuri populare din Luduș

Ansamblul folcloric „Ardealul” și Ansamblul de dansuri populare Hajdina din Luduș

Ansamblul a fost înființat în luna martie a anului 2000. Pe scena Casei de Cultură „Pompeiu Hărășteanu” din Luduș s-a desfășurat pe 2 aprilie 2017, spectacolul aniversar la împlinirea a 17 de ani de la constituirea Ansamblul Folcloric „Ardealul”, datorată coregrafilor

Petru și Mariana Pop, care au construit o veritabilă instituție de promovare a jocului și tradițiilor populare și care-i conduc destinele spre binele culturii populare din zonă.²⁰

²⁰ www.ludusonline.ro

Conform inventarului domeniului public în Luduș există 2 cămine culturale și o casă de cultură.

Tabelul nr. 43. Cămine culturale/casă de cultură din orașul Luduș

Denumirea bunului	Localitatea	Suprafață construită
Căminul cultural	Gheja	369 mp
Căminul cultural	Roșiori	257 mp
Casa de cultură	Luduș	1.047 mp

În anul 2017 din buget local au fost reparate acoperișurile celor 2 cămine culturale din Gheja și Roșiori. În anul 2018 la căminul cultural din Gheja au fost amenajate grupurile sanitare iar la căminul cultural din Roșiori au avut loc reparații capitale. Proiectul „Reabilitare, modernizare, extindere și dotare Casă de Cultură din orașul Luduș, județul Mureș”

este depus spre finanțare prin programul POR. Activitățile proiectului constau în realizarea unui nou circuit unitar specific instituțiilor culturale, redimensionarea spațiilor existente, reamenajarea și modernizarea acestora, extinderea pe verticală a imobilului pentru amenajarea unei biblioteci.

Cinematograful „Flacăra” din Luduș

În anul 2009 prin Hotărârea Consiliului Local nr. 145/2009, Consiliul local Luduș aprobă Protocolul prin care Primăria orașului preia de la RADEF (Regia Autonomă de Distribuție și Exploatare a Filmelor) „România Film” imobilul Cinematograful „Flacăra” în domeniul public al orașului. Prin aceeași Hotărâre de Consiliu Local a fost aprobată trecerea în domeniul privat al UAT Luduș și în administrarea Consiliului local bunurile mobile aflate în inventarul Cinematografului „Flacăra”, precum și preluarea activului și pasivului aferent cinematografului. Cinematograful Flacăra e cuprins în lista sinteza a CNI (Compania Națională de Investiții) în vederea finanțării pentru reabilitarea și dotarea cinematografului.

Biblioteca Orășenească Luduș

Biblioteca Orășenească Luduș este o instituție de cultură integrată în sistemul național de biblioteci publice, a cărei misiune și obiective sunt orientate pentru a servi interesele de informare, educație permanentă, studiu, dezvoltarea personalității, lectură și recreere exprimate de membrii orașului Luduș. Biblioteca orășenească funcționează sub autoritatea UAT orașului Luduș, care îi asigură resursele financiare necesare bunei funcționări.

Biblioteca oferă utilizatorilor acces liber, nelimitat și în mod nediscriminatoriu la colecțiile proprii de documente și la bazele de date deținute.

În calitate de instituție de cultură de tip enciclopedic, de parte integrantă din sistemul informațional, Biblioteca Orășenească își îndeplinește misiunea care și-a asumat-o față de comunitatea utilizatorilor ludușeni prin următoarele atribuții:

- constituie, organizează, dezvoltă, conservă și pune la dispoziția utilizatorilor colecții de tip enciclopedic din toate categoriile de documente de bibliotecă, în mod corespunzător dimensiunii și structurii socio-profesionale a populației din oraș;
- asigură servicii pentru lectură, informare, studiu, documentare, recreere;
- organizează instrumente de comunicare a colecțiilor în sistem traditional și informatizat și îndrumă utilizatorii în folosirea acestor surse de informare, documentare și orientare în sistemul de servicii oferite de bibliotecă;
- oferă servicii de informare bibliografică și documentară;
- în funcție de posibilități oferă accesul utilizatorilor la alte baze de date sau documente de bibliotecă prin schimb interbibliotecar și alte servicii la distanță;
- organizează și colaborează la programele de diversificare și modernizare a serviciilor de bibliotecă;
- coordonează metodologic bibliotecile publice comunale din zonă, prin acțiuni specifice de îndrumare profesională prin proiecte și programe;
- inițiază, organizează și desfășoară proiecte și programe în parteneriat cultural-educational cu instituții și autorități de profil din județ și din țară.

În cele 4 biblioteci existente în orașul Luduș (din care una este publică), în anul 2018 celor 2868 de cititori activi li s-au eliberat un număr de 21319 de volume.

Tabelul nr. 44. Activitatea bibliotecilor din orașul Luduș

Categoriile de biblioteci	Județ	Localitate	Anul 2018			
			UM: Număr	Volume existente în biblioteci	Cititori activi la biblioteci	Volume eliberate
Total	Mureș	ORAȘ LUDUȘ	4	117300	2868	21319
Publice			1			

1.13.3. Sport și alte activități recreative

La nivelul orașului Luduș diferitele activități sportive se desfășoară în cadrul celor 3 cluburi sportive și Stadionul Mureș.

Clubul sportiv – ACS MUREȘUL LUDUȘ

Asociația Clubul Sportiv Mureșul Luduș are în componență secții de tenis de masă, baschet, handbal și fotbal (echipele activează în ligile a IV-a și a V-a, ultimele din sistemul

competițional al FRF, aferente sportului județean), respectiv 252 de sportivi legitimați la toate grupele de vârstă.

Club sportiv Viitorul

Începând din anul 2015, „Bazinul de înot didactic” din orașul Luduș a devenit o atracție pentru cei care sunt amatori de mișcare într-un ambient deosebit de plăcut. Cu o afluență mai mare în perioadele cu temperaturi mai scăzute, bazinul își dovedește utilitatea și în timpul verii când Mureșul, aflat la câțiva pași distanță, nu reușește să facă o concurență notabilă.

Atletic Club SPORTIN Luduș

Înființat după 1989, Athletic Club SPORTIN Luduș, s-a impus în activitățile sportive ale orașului prin sportivii săi de valoare și prin performanțele la nivel național. În anul 2018 în cadrul proiectului „Calendar competițional de performanță 2018”, sportivii clubului au participat la Campionatul Național de cros J2, J3, C1, C2, C3; la Campionatul Național de Semimaraton, la Campionatul Național de atletism în aer liber și la organizarea și participarea la concursul Interjudețean de cros pentru copii, juniori și masters „Trofeul Ella Kovács, ediția a XIV-a ROMÂNIA 100”.

Stadionul Mureșul

Stadionul Mureșul are o suprafață de 15.381 mp și o capacitate de 1.500 de locuri.

Parcul Tineretului

UAT Luduș a finalizat proiectul finanțat prin fonduri europene prin programul POR „Modernizare, amenajare și dotare Parcul Tineretului”. Rezultatele care au fost obținute prin implementarea proiectului sunt:

- un teren cu suprafața de 22.792 mp amenajat ca spațiu verde;
- un spațiu de joacă pentru copii amenajat în interiorul spațiului verde;
- un teren de sport multifuncțional echipat cu dotări specifice, amenajat

în interiorul spațiului verde;

- un spațiu funcțional construit, în suprafață de 287 mp;
- sistem wireless montat în cadrul spațiului verde, sistem de sonorizarea ambientală montat în cadrul spațiului verde;
- 1.305 mp alei pietonale pavate, amenajate în cadrul spațiului verde;
- 540 mp pistă alergare elastică, amenajată în cadrul spațiului verde;
- 40 bănci, 6 seturi mobilier urban, montate în interiorul spațiului verde, 8 cișmele montate în interiorul spațiului verde, 10 suporturi rastel pentru biciclete amplasate în interiorul spațiului verde, 40 seturi coșuri de gunoi colectare selectivă amplasate în cadrul spațiului verde, afișaj informativ realizat în cadrul spațiului verde;
- un sistem de irigații montat în cadrul spațiului verde.

Activități de pescuit recreativ/sportiv pe brațul mort al râului Mureș

Brațul Mort al râului Mureș este un habitat piscicol natural, având acces din strada Crinului și se află în domeniul public al UAT orașului Luduș, administrarea, întreținerea și exploatarea acestui bun desfășurându-se sub autoritatea deliberativă și executivă a orașului Luduș, prin Serviciul Piețe, Sala de sport, Bazin Sportiv și Stadion din cadrul Primăriei orașului Luduș.²¹

Lacul de pescuit –are o suprafață de aproximativ 10 ha luciu de apă, o lungime de 1.4 km, cu adâncimea ce variază între 1.5 și 4.5 m, specia predominantă ce poate fi pescuită fiind crapul comun și crapul oglindă. Balta mai prezintă și o populație de somn, biban, caras, știucă și ten. Se poate pescui pe un mal, în locurile amenajate sau neamenajate.

A fost reabilitat drumul de acces care era impracticabil pe anumite porțiuni, s-a toaletat malul interior, au fost amenajate 20 de standuri de pescuit cu dale de beton recuperate de la vechile trotuare.

²¹ Regulament de organizare și funcționare a activităților de pescuit recreativ/sportiv pe brațul mort al râului Mureș

1.14. CREȘTERE INTELIGENTĂ ȘI DIGITALIZARE

Servicii publice on-line

Începând din aprilie 2020, Primăria orașului Luduș a pus la dispoziția cetățenilor Ghișeul online, o platformă pentru depunerea online a documentelor. În acest moment platforma online poate fi folosită pentru Acces Informație Publică, Adeverințe (toate tipurile), Autorizație (toate tipurile), Avize (toate tipurile), Cerere (toate tipurile), Certificate (toate tipurile), Petiție, Declarație (toate tipurile). Administrația locală Luduș intenționează să extindă lista documentelor ce vor putea fi obținute fără să mai fie necesară deplasarea la ghișeele instituției. De asemenea prin intermediul serviciului on-line impozite și taxe se pot achita taxele, impozitele și amenzile.

Wi-fi în spații publice

Orașul Luduș a primit o solicitare de alocare a sumei de 72.000 de lei pentru instalarea rețelei Wi-Fi public în oraș conform Acordului de Grant prin mecanismul pentru interconectarea Europei. Acordul a fost încheiat între orașul Luduș și Agenția Executivă pentru Inovare și Rețele (INEA) delegată din partea Comisiei Europene. Prin acest program se pune în aplicare acțiunea Comisiei Europene intitulată „WiFi4EU Promovarea conectivității la internet în comunitățile locale”.

1.15. COOPERARE ȘI ASOCIAȚII

În ceea ce privește implicarea și cooperarea autorității locale cu alte entități de interes, amintim apartenența la asociațiile de dezvoltare intracomunitare. Asociațiile de dezvoltare intercomunitară se constituie în condițiile legii, în scopul realizării în comun a unor proiecte de dezvoltare de interes zonal sau regional ori al furnizării în comun a unor servicii publice.

Asociația de Dezvoltare Intercomunitară Aqua Invest Mureș

Orașul Luduș face parte din Asociația de Dezvoltare Intercomunitară Aqua Invest Mureș cu atribuții în domeniul apă-canalizare.

Asociația de Dezvoltare Intercomunitară „ECOLECT MUREȘ”

Asociația s-a înființat în luna anul 2008, sub denumirea de Asociația de Dezvoltare Intercomunitară „ECOLECT MUREȘ” și este constituită în scopul înființării, organizării, reglementării, finanțării, exploatării, monitorizării și gestionării în comun a serviciului de salubritate a localităților pe raza de competență a unităților administrativ-teritoriale membre, precum și realizarea în comun a unor proiecte de investiții publice de interes zonal sau regional, destinate înființării, modernizării și/sau dezvoltării, după caz, a sistemelor de utilități publice aferente.

Membrii Asociației de Dezvoltare Intercomunitară „ECOLECT MUREȘ” sunt reprezentați de cele 102 unități administrativ teritoriale (UAT) ale județului Mureș și Consiliul județean Mureș, printre care și Orașul Luduș.

Principalele obiective ale Asociației cu privire la gestionarea deșeurilor municipale sunt cele care conduc la îndeplinirea Țintelor asumate de România prin Tratatul de Aderare la Uniunea Europeană precum asigurarea colectării deșeurilor generate de întreaga populație, implementarea colectării separate a deșeurilor menajere, asigurarea de capacități suficiente de sortare și reciclare a deșeurilor, asigurarea de capacități de tratare a deșeurilor biodegradabile, depozitarea deșeurilor care nu pot fi valorificate în depozite conforme, delegarea gestiunii serviciilor de colectare, transport, tratare și depozitarea deșeurilor municipale.²²

Asociația Orașelor din România

Asociația pentru Urgențe Medicale Luduș

Asociația pentru Urgențe Medicale Luduș a fost fondată în 2019. Asociația a luat naștere ca urmare a unei fructuoase colaborări între managementul unei companii private din Luduș și personalul Compartimentului de Primiri Urgențe din localitate. Medicina de urgență este o necesitate, însă una foarte costisitoare. Pe lângă personal bine instruit, este nevoie de o mulțime de aparate, dispozitive, medicamente, consumabile și acces rapid la secția de primiri a urgențelor. Orașul Luduș a continuat și în anul 2019 relațiile de înfrățire și cooperare cu localitățile Urhida și Lucias din Ungaria stabilite prin HCL 133/2009 și HCL 115/27.04.2010.

²² <https://www.adiecolectms.ro/>

ORAȘ LUDUȘ

**STRATEGIA
DE DEZVOLTARE
LOCALĂ**

2021-2027

2.1. VIZIUNEA ȘI OBIECTIVELE STRATEGICE

În 2027, Orașul Luduș, va fi un oraș inteligent, mai accesibil, și orientat spre dezvoltare durabilă.

Viziunea comunității locale pentru următorii 6 ani (2021 – 2027), este strâns legată de creșterea calității vieții cetățenilor.

oraș inteligent - un oraș inteligent sau smart city este un concept de dezvoltare urbană care integrează tehnologii și sisteme pentru a administra în mod eficient și securizat resursele unui oraș, în vederea îmbunătățirii calității vieții cetățenilor, dezvoltării comunității și protejării mediului. Acestea includ, dar nu sunt limitate la: sisteme de transport, spitale, rețele de distribuție a apei, administrarea deșeurilor, școli, biblioteci, alte servicii ale comunității

oraș mai accesibil - o bună conectivitate înseamnă că oamenii, investitorii și turiștii pot ajunge cât mai ușor și într-un timp cât mai scurt în orașul Luduș. O bună conectivitate înseamnă și că cetățenii pot ajunge mai ușor în țară sau străinătate. Cu cât fluxul acesta este mai mare și mai intens cu atât dezvoltarea economică crește. De aceea este importantă infrastructura rutieră, pentru fluxul oamenilor și bunurilor din zonele urbane spre zonele rurale și invers.

orientare spre dezvoltarea durabilă – oricât de dezvoltat ar fi teitoriul local, nu poate fi considerată cu adevărat dezvoltat dacă își lasă parte din cetățeni în urmă. Comunităților marginalizate din comună trebuie să li se acorde atenție specială, iar cel mai ușor în furnizarea de servicii sociale este parteneriatul public-privat între Primărie și ONG-uri, fapt ce facilitează un grad de incluziune socială mai ridicat. Strategia de dezvoltare locală presupune măsuri pentru susținerea economică, socială și de mediu în baza Strategiei Naționale pentru Dezvoltarea Durabilă a României 2030.

Obiectivele strategice și măsurile propuse pentru perioada 2021 – 2027 sunt în accord cu Obiectivele Politicii Agricole Comune pentru perioada 2021 – 2027:

- Reechilibrarea lanțului alimentar
- Combaterea schimbărilor climatice
- Managementul durabil al resurselor
- Conservarea peisajelor și a biodiversității
- Sprijinirea reînnoirii generaționale
- Dezvoltarea zonelor rurale
- Siguranța alimentară și bunăstarea animalelor
- Venituri echitabile pentru fermieri
- Creșterea competitivității
- Precum și cu, Obiectivele Politicii de Coeziune pentru perioada 2021 – 2027:

Europă mai inteligentă, prin inovare, digitalizare, transformare economică și sprijinirea întreprinderilor mici și mijlocii;

Europă mai verde, fără emisii de carbon, punerea în aplicare a Acordului de la Paris și investiții în tranziția energetică, energia din surse regenerabile și combaterea schimbărilor climatice;

Europă conectată, cu rețele strategice de transport și digitale;

Europă mai socială, pentru realizarea pilonului european al drepturilor sociale și sprijinirea calității locurilor de muncă, a învățământului, a competențelor, a incluziunii sociale și a accesului egal la sistemul de sănătate;

Europă mai apropiată de cetățenii săi, prin sprijinirea strategiilor de dezvoltare conduse la nivel local și a dezvoltării urbane durabile în UE.

În scopul asigurării coerenței și conformității cu strategiile naționale, regionale și locale, în identificarea obiectivelor și a proiectelor propuse s-a avut în vedere:

- corespondența cu planurile și strategiile la nivel comunitar și național precum:
- Master Planul General de Transport al României;
- Strategia Națională pentru Dezvoltare Durabilă a României;
- Strategia de Dezvoltare teritorială a României;
- Planul de Amenajare a Teritoriului Național;
- Strategia de dezvoltare Regională;
- Strategia Națională de Învățare pe tot Parcursul Vieții 2015 -2020.
- corespondența cu programele și strategiile regionale, județene și locale:
- Planul de Dezvoltare al Regiunii Centru 2021 - 2027;
- Planul de dezvoltare a județului Mureș 2014 - 2020;
- Strategia locală de dezvoltare durabilă și reducerea emisiilor de CO2 în orașul Luduș 2016 -2020;
- Planul De Mobilitate Urbană Durabilă al Orașului Luduș, iulie 2019.

Plecând de la viziunea comunității locale pentru 2027, s-au conturat următoarele obiective strategice în concordanță cu planurile și strategiile la nivel comunitar și național și asigurând corespondența cu programele și strategiile regionale, județene și locale astfel:

Direcții strategice:

- DS 1 – Dezvoltare urbană durabilă
- DS 2 – Dezvoltare economică și competitivitate
- DS 3 – Mediu, energie, schimbări climatice
- DS 4 – Educație
- DS 5 – Sănătate și incluziune socială
- DS 6 – Turism, patrimoniu cultural și culte
- DS 7 – Capacitate administrativă
- DS 8 – Agricultură, silvicultură

2.2. ANALIZA SWOT

Această analiză este esențială deoarece aduce o contribuție importantă asupra identificării măsurilor ulterioare în procesul de planificare în vederea atingerii obiectivelor strategiei de dezvoltare locală.

Analiza SWOT grupează informațiile în două categorii principale:

- Factori interni – punctele tari și punctele slabe;
- Factori externi - oportunități și amenințări provenite din mediul extern.

Punctele tari și punctele slabe sunt elemente interne asupra cărora există un control direct, în timp ce oportunitățile și amenințările vin din mediul exterior și pot influența pozitiv sau negativ activitatea aparatului administrativ.

Acest instrument reflectă o imagine de ansamblu astfel încât punctele tari și oportunitățile să poată fi valorificate, pe de o parte și pe de altă parte punctele slabe și amenințările să poată fi diminuate sau chiar eliminate.

DEMOGRAFIE – CAPITAL UMAN	
PUNCTE TARI	PUNCTE SLABE
<ul style="list-style-type: none"> ● Rata șomajului s-a redus cu 71,79% în 2019 față de anul 2015 ● Rata redusă a infracționalității ● Număr relativ mare de tineri cu studii liceale și superioare ● Disponibilitate de angajare în diferite meserii ● Procent echilibrat al structurii pe sexe: bărbați 48,44 %, femei 51,56% 	<ul style="list-style-type: none"> ● Depopulare – numărul populației este în continuă scădere în ultimii 10 de ani ● Fenomen accentuat de îmbătrânire al populației ● Spor natural negativ (- 41 persoane în 2018), tendință anuală ● Valori negative ale sporului migrator (-58 pers. în 2018), în general persoanele cu studii superioare migrează spre marile orașe și străinătate ● Îmbătrânirea populației ● Adaptarea lentă a populației mature și vârstnice la schimbările și provocările lumii actuale ● 2,93% din populație locuiește în zone dezavantajate pe locuire ● 5,62% din populație locuiește în zone marginalizate ● Procent ridicat al persoanelor care locuiesc în zone dezavantajate pe capital uman: 18,79%
OPORTUNITĂȚI	AMENINȚĂRI
<ul style="list-style-type: none"> ● Accesarea de programe de finanțare pentru stoparea fenomenului migratoriu 	<ul style="list-style-type: none"> ● Migrația locuitorilor în mediul urban sau în afara țării ● Reducerea numărului locurilor de muncă și creșterea șomajului

<ul style="list-style-type: none"> ● Dezvoltarea infrastructurii rutiere și a utilităților tehnico-edilitare pentru creșterea calității vieții ● Îmbunătățirea serviciilor publice pentru creșterea calității vieții locuitorilor ● Atragerea investitorilor și/sau promovarea antreprenoriatului ● Programele de finanțare din fonduri structurale privind dezvoltarea capacității umane (POCU 2021 – 2027) 	<ul style="list-style-type: none"> ● Migrația locuitorilor în mediul urban sau în afara țării ● Reducerea numărului locurilor de muncă și creșterea somajului ● Recesiune economică ● Crize generate de epidemii sau pandemii ● Abandonul școlar în condițiile înrăutățirii nivelului de trai și a creșterii excluziunii sociale ● Creșterea raportului de dependență a vârstnicilor față de fondurile sociale ● Ponderea populației inactive este în creștere, generalizată la nivel național și regional (pensionări, dificultăți de angajare pentru tineri) ● Declinul demografic preconizat pentru Regiunea Centru până în 2050 și eventualele consecințe negative la nivel local.
--	--

INFRASTRUCTURĂ	
PUNCTE TARI	PUNCTE SLABE
<ul style="list-style-type: none"> ● Accesibilitate - traversarea orașului de Drumul European E60, Târgu Mureș - Cluj- Napoca ● Tranzitare cale ferată: linia secundară 405: Deda - Reghin - Târgu Mureș - Luduș - Războieni și în halta Luduș Sat Hc pe linia 406: Bistrița Bârgăului - Sărățel - Șieu - Luduș ● Accesul la populației la transportul feroviar ● Iluminatul public modern și eficient prin implementarea proiectului „Modernizarea și eficientizarea sistemului de iluminat public” finanțat prin POR 2014 - 2020 ● Investițiile în rețeaua de apă și canalizare ● Investițiile realizare pentru asflatarea drumurilor/străzilor ● Existența unei stații noi de epurare ● Acces ridicat la infrastructura de comunicații IT, telefonie fixă și mobile ● Planul de mobilitate urbană durabilă conceput pentru a satisface nevoia de mobilitate a cetățenilor și operatorilor economici din Luduș 	<ul style="list-style-type: none"> ● Lipsa pistelor de biciclete ● Degradarea trotuarelor și a podurilor strategice ● Căile de rulare pentru transportul public sunt degradate ● Podul peste râul Mureș amplasat pe str. 1 Decembrie 1918, este degradat ● Lipsa transportului ecologic ● Stațiile de transport public ● Lipsa unui sistem de management al traficului ● Multe spații publice nu sunt accesibile pentru persoanele cu dizabilități ● Nu există parcări de tip Park&Ride, iar parcările de reședință sunt insuficiente ● Există pericolul de inundații și alunecări de teren.
OPORTUNITĂȚI	AMENINȚĂRI
<ul style="list-style-type: none"> ● Existența programelor de infrastructură ● finanțate din fondurile UE ● Programe guvernamentale în vederea dezvoltării infrastructurii ● Posibilitatea atragerii de fonduri în vederea dezvoltării infrastructurii care să asigure prevenirea pe inundații și calamități naturale ● Deschiderea administrației publice locale pentru implementarea de proiecte ● Master Planul pentru Sectorul Apă și Apă Uzată la nivelul județului Mureș ● Posibilitatea realizării de parteneriate public-privat în vederea dezvoltării infrastructurii din oraș 	<ul style="list-style-type: none"> ● Calamități naturale – pericol de inundații, care pot degrada infrastructura ● Schimbările climatice reprezintă o amenințare pentru cadrul natural: temperaturile cresc, tiparele precipitațiilor se schimbă fapt ce contribuie la distrugerea infrastructurii ● Costul ridicat al documentațiilor preliminare și necesitatea cofinanțării proiectelor poate împiedica accesarea fondurilor europene ● Instabilitate legislativă și monetară ● Instabilitate politică ● Apariția de disfuncționalități în implementarea proiectelor de infrastructură

ECONOMIE	
PUNCTE TARI	PUNCTE SLABE
<ul style="list-style-type: none"> ● Amplasare teritorială favorabilă față de rețelele de transport din județ ● Existența forței de muncă disponibilă în oraș ● Diversitatea domeniilor economice reprezentate de către micii agenți economici (peste 321 de întreprinderi ce activează 16 domenii diferite) 	<ul style="list-style-type: none"> ● Capacitatea redusă a administrației pentru susținerea proiectelor de investiție în resursa umană și a celor de dezvoltare locală ● Interes scăzut al agenților economici locali pentru formarea profesională a angajaților ● Numărul redus al investitorilor străini ● Măsuri insuficiente de promovare a orașului pentru atragerea investitorilor ● Inexistența unei strategii în ceea ce privește stimularea înființării de IMM-uri promovarea insuficientă a produselor locale ● Scăderea constantă a cererii și oferte de servicii în plan local ● Inexistența pieței de materii prime și a celei de desfacere a produselor pe raza orașului ● Lipsa unui agent economic local specializat în strategii de marketing care să acorde consultață în domeniu pentru agenții economici ● Măsuri insuficiente pentru susținerea anteprenoriatului local, al start-up-urilor ● Lipsa promovării conceptului de economie circulară ● Migrarea populației, în special a celor calificați către centrele urbane mai mari sau chiar în străinătate ● Lipsa unui parc industrial
OPORTUNITĂȚI	AMENINȚĂRI
<ul style="list-style-type: none"> ● Programe finanțate din Fondurile Structurale și de Coeziune pentru calificare, necalificare, specializare în diverse meserii ● Oportunități de finanțare a agenților economici locali ● Oportunități de finanțare în cadrul grupurilor locale de acțiune 	<ul style="list-style-type: none"> ● Legislație în continuă schimbare; ● Politică nefavorabilă pentru dezvoltarea afacerilor ● Adaptabilitate scăzută la schimbare atât a mediului privat cât și a forței de muncă ● Capacitate redusă de susținere financiară

<ul style="list-style-type: none"> ● Cofinanțarea din resurse guvernamentale a proiectelor de dezvoltare a infrastructurii urbane și a activităților generatoare de venit ● Diversificarea activităților economice în special în sectorul serviciilor ● Promovarea și stimularea formelor asociative ● Utilizarea tehnologiilor noi în toate domeniile și posibilitatea înființării unui parc industrial 	<ul style="list-style-type: none"> ● Condițiile UE dificil de îndeplinit de către agenții economici autohtoni ● Insuficienta pregătire în vederea accesării și implementării proiectelor europene ● Criza economică națională sau mondială ● Epidemii sau pandemii cu efect nefavorabil ● Încălzirea globală ce provoacă numeroase fenomene meteorologice extreme care pot afecta negativ unele domenii economice
--	--

EDUCAȚIE ȘI ÎNVĂȚĂMÂNT	
PUNCTE TARI	PUNCTE SLABE
<ul style="list-style-type: none"> ● Existența unui management educațional responsabil cu implicare directă ● Comunicare formală și informală bună ● Monitorizarea activității de formare este corespunzătoare și urmărește cunoașterea culturii organizaționale a școlii ● Existența personalului didactic specializat ● Situația generală la învățatură prezintă rezultate bune ● Rata scăzută a abandonului școlar 	<ul style="list-style-type: none"> ● Populație școlară în scădere ● Învățământul profesional insuficient promovat și dezvoltat ● Personal didactic calificat în scădere ● Infrastructură educațională deficitară ● Inexistența unui campus școlar ● Motivația cadrelor didactice este relativ scăzută ● Accesul dificil din punct de vedere material la activitățile de perfecționare ● Fonduri insuficiente pentru premiarea performanței școlare ● Manuale școlare insuficiente ● Material didactic insuficient ● Inexistența unui centru de tip after-school
OPORTUNITĂȚI	AMENINȚĂRI
<ul style="list-style-type: none"> ● O bună colaborare cu Inspectoratul Școlar Județean ● Accesarea fondurilor europene nerambursabile pentru îmbunătățirea infrastructurii și a programelor școlare ● Dezvoltarea parteneriatelor public-private în procesul educațional și a formării profesionale ● Posibilitatea preluării și adaptării metodelor de bună practică din țările Uniunii Europene cu privire la activitățile didactice ● Posibilitatea participării elevilor și/sau a cadrelor didactice în schimburi de experiență internaționale 	<ul style="list-style-type: none"> ● Incoerența politicilor educaționale la nivel educațional ● Schimbările prea dese de strategie în cadrul sistemului de învățământ ● Motivarea morală și salarială nu ajută cadrul didactic în activitate ● Programe școlare prea încărcate ● Scăderea nivelului de trai: elevi, profesori, părinți ● Creșterea numărului de șomeri în rândul părinților ● Slaba motivație a elevilor pentru învățatură ● Migrația copiilor de grădiniță din satele aparținătoare spre oraș la grupe cu program prelungit ● Migrarea cadrelor didactice ● Existența pe piață a unor jocuri foarte violente ● Scăderea populației școlare datorită declinului natalității ● Comasarea claselor școlare datorită scăderii numărului de elevi ● Riscuri generate de epidemii sau pandemii ● Creșterea analfabetismului funcțional

CONDIȚII CLIMATICE ȘI DE MEDIU	
PUNCTE TARI	PUNCTE SLABE
<ul style="list-style-type: none"> ● Așezarea geografică a orașului într-o zonă cu un cadru natural deosebit ● Potențial pentru practicarea agriculturii ecologice durabile ● Climat temperat-continental ● Depozite naturale de gaz metan ● Fond faunistic bogat ● Oportunități de valorificare a energiei alternative ● Diverse atracții naturale ● Acces la surse de apă importante ● Existența sistemului centralizat de alimentare cu apă, canalizare și stației de epurare ● Spații verzi amenajate ● Platforme subterane de colectare a deșeurilor 	<ul style="list-style-type: none"> ● Inexistența unui sistem performant de colectare selectivă a deșeurilor ● Inexistența unei stații de compost și transfer a deșeurilor ● Starea tehnică a rețelei de alimentare cu apă, canalizare, stației de epurare ● Eroziunea solului din cauza inundațiilor ● Lipsa preocupărilor privind compostarea deșeurilor biodegradabile ● Lipsa infrastructurii de monitorizare-permanentă a factorilor de mediu ● Lipsa modalităților de producere a energiei alternative ● Slaba conștientizare a populației și a agenților economici în problematica protecției mediului ● Inexistența dotărilor pentru situații de urgență ● Neexistența unui plan de ecologizare-local în parteneriat cu agenții economici ● Ignoranța populației cu privire la colectarea selectivă, a depozitării deșeurilor în locuri special amenajate și în general a protecției mediului ● Producția/utilizarea foarte slabă a energiei regenerabile ● Lipsa platformelor de gunoi amenajate
OPORTUNITĂȚI	AMENINȚĂRI
<ul style="list-style-type: none"> ● Surse de finanțare Protecția Mediului ● Posibilitatea dezvoltării prin bugetul local a unui sistem de management al deșeurilor ● Proiecte naționale și europene pentru gestionarea deșeurilor ● Linii de finanțare pentru dotarea administrației publice locale cu utilaje pentru situații de urgență ● Existența unei strategii naționale de protecția mediului ● Implicarea comunității în acțiunile de colectare selectivă a deșeurilor 	<ul style="list-style-type: none"> ● Fenomene meteo extreme care conduc la inundații și calamități naturale ● Existența pe raza orașului a unui important bazin hidrografic ● Reducerea investițiilor publice ● Orientarea programelor guvernamentale ● Factorul antropic care poate contribui la distrugerea ariilor naturale protejate ● Creșterea gradului de poluare datorită activităților economice și a creșterii numărului de autovehicule

<ul style="list-style-type: none"> ● Posibilitatea finanțării din bugetul local, sau național a unor instalații de tip energie alternativă care să ofere independența energetică instituțiilor publice ● Existența unor game variate de surse de energie regenerabilă la prețuri acceptabile ce pot fi utilizate ● Utilizarea instrumentelor de gestionare a riscurilor ● Surse de finanțare privind Economia Circulară	<ul style="list-style-type: none"> ● Diminuarea surselor de apă potabilă ● Scăderea suprafețelor cultivate conform practicilor agricole ecologice și creșterea impactului negativ asupra mediului ca rezultat al intensivizării agriculturii
--	---

AGRICULTURĂ	
PUNCTE TARI	PUNCTE SLABE
<ul style="list-style-type: none"> ● Reconstrucție ecologică forestieră pe terenuri degradate Perimetrul de ameliorare «Coasta lui Papuc» , proiect finanțat de Guvernul României ● Piața agroalimentară modernizată ● Terenurile arabile au o pondere de 74,60%, restul fiind ocupate de 10,17% pășune, 15,17% fânețe, 0,06% vii ● Dezvoltarea fermelor locale prin accesarea fondurilor europene ● Existența societăților cu activități productive 	<ul style="list-style-type: none"> ● Reducerea suprafețelor agricole datorită urbanizării ● Grad redus de asociere a proprietarilor agricoli ● Nu există rețele de achiziționare a produselor agricole și animalelor ● Slaba utilizare a soiurilor și raselor autohtone, adaptate la condițiilor locale ● Acces redus la sistemul de creditare pentru sectorul agricol, pentru inițiative de afaceri în mediul rural ● Interesul scăzut al tinerilor pentru practicarea agriculturii ● Structuri și sisteme slab dezvoltate pentru transferul de cunoștințe, consiliere, consultanță și inovare ● Acces redus la terenurile agricole cauzat de prețurile ridicate ● Dotări tehnice deficitare și insuficiente în silvicultură ● Lipsa digitalizării în agricultură ● Parteneriat public-privat slab dezvoltat ● Reticența agricultorilor de a se organiza în structuri asociative cu rol economic ● Lipsa pieței de desfacere pentru unele produse precum și prețuri de vânzare scăzute datorate lipsei de asociere
OPORTUNITĂȚI	AMENINȚĂRI
<ul style="list-style-type: none"> ● Investiții privind dezvoltarea unei piețe agroalimentare locale ● Tendință de creștere a sectorului de produse ecologice ● Creșterea interesului consumatorilor pentru alimentele naturale și sănătoase ● Demersuri legislative pentru sprijinirea zonelor montane ● Înființarea de forme asociative cu rol economic și cooperarea între fermieri ● Creșterea valorii nete adăugate la nivelul fermelor zootehnice și mixte 	<ul style="list-style-type: none"> ● Îmbătrânirea forței de muncă în agricultură și depopulare ● Prezența animalelor sălbatice – urși, cerbi, mistreți care distrug culturile ● Degradarea solurilor ● Cadrul legislativ instabil ● Slaba informare a agricultorilor cu privire la normele europene ● Creșterea numărului de fenomene climatice extreme și a intensității acestora

<ul style="list-style-type: none"> ● Creșterea valorii nete adaugate la nivelul fermelor zootehnice și mixte ● Existența fondurilor europene ce pot fi absorbite în vederea impulsivării afacerilor în agricultură ex. Programul Național de Dezvoltare Rurală / Planul Național Strategic ● Adaptarea cerințelor de formare, cercetare/consultanță în raport cu nevoile fermierilor	<ul style="list-style-type: none"> ● Răspândirea bolilor contagioase severe în rândul animalelor și păsărilor (ex. pesta porcină, gripa aviară etc.) ● Reticența fermierilor în utilizarea noilor tehnologii
---	---

SISTEMUL DE SĂNĂTATE	
PUNCTE TARI	PUNCTE SLABE
<ul style="list-style-type: none"> ● Existența și buna funcționare a spitalului cu ambulatoriu și a cabinetelor individuale de medicină de familie care acoperă populația orașului ● Profesionalismul medicilor de familie ● Existența de farmacii ● Punct de lucru ISU-SMURD 	<ul style="list-style-type: none"> ● Slaba dotare a spitalului și a ambulatoriului ● Slaba educație sanitară a comunității ● Dotarea insuficientă a cabinetelor medicale ● Neînsușirea normelor de educație sanitară pentru o mare parte din populație ● Slaba comunicare în toate domeniile de prevenire ● Lipsa unui centru de recuperare ● Caracterul pavilionar al spitalului, astfel secțiile spitalului sunt dispersate în oraș ca locație ● Clădirile secțiilor spitalului sunt vechi și degradate, afectând astfel condițiile de spitalizare și actul medical ● Lipsa unui centru de recuperare modern
OPORTUNITĂȚI	AMENINȚĂRI
<ul style="list-style-type: none"> ● Fonduri europene nerambursabile pentru construirea de spitale și centre medicale ● Sprijin financiar nerambursabil pentru mediul privat ● Existența legislației pentru acordarea de finanțare, subvenționare, cofinanțare din partea administrației locale și centrale pentru serviciile sociale ● Dezvoltarea de parteneriate care să favorizeze dezvoltarea de servicii de calitate 	<ul style="list-style-type: none"> ● Costurile ridicate ale serviciilor medicale și a medicamentelor ● Creșterea numărului de bolnavi cronici ● Legislația în domeniu în continuă schimbare ● Slaba receptivitate a pacienților la programele naționale de sănătate ● Creșterea numărului de îmbolnăviri datorate factorilor de mediu ● Creșterea nevoii sociale care poate conduce la supraîncărcarea personalului ● Restrângerea/încetarea activității ONG-urilor furnizoare de servicii sociale din lipsa resurselor financiare ● Crize sanitare generate de epidemii sau pandemii

ASISTENȚA SOCIALĂ	
PUNCTE TARI	PUNCTE SLABE
<ul style="list-style-type: none"> ● Existența serviciului de asistență socială în subordinea Primăriei ● Pondere medie a populației cu nevoi de asistare ● Informare operativă cu privire la toate formele de ajutor de stat ● Administrația locală asigură serviciile minimale pentru protecție socială 	<ul style="list-style-type: none"> ● Personal insuficient în structurile de resort ale administrației publice locale ● Inexistența unui centru de permanență pentru persoane vârstnice ● Percepția greșită a scopului asistenței sociale din partea populației ● Inexistența unor servicii specializate adresate persoanelor vârstnice ● Lipsa spiritului civic și de voluntariat
OPORTUNITĂȚI	AMENINȚĂRI
<ul style="list-style-type: none"> ● Construirea și dotarea unui centru de permanență pentru bătrâni ● Existența la nivel național a programelor de asistență socială ● Posibilitatea înființării unor magazine de tip economat 	<ul style="list-style-type: none"> ● Migrația continuă a persoanelor active a condus la apariția fenomenului în care copiii sunt în grija rudelor ● Costurile ridicate generează dificultăți în dotarea diverselor obiective de asistență socială ● Sistemul de ajutor social nu încurajează reintegrarea activă

ADMINISTRAȚIE ȘI SERVICII PUBLICE	
PUNCTE TARI	PUNCTE SLABE
<ul style="list-style-type: none"> ● Experiența unei Primării moderne la standarde europene ● Experiența în administrație a primarului, consiliului local și personalului de specialitate ● Implicarea activă în problemele societății ● Existența spațiului adecvat pentru buna desfășurare a activităților administrative ● Existența logisticii necesare în cadrul Primăriei ● Pregătirea continuă a personalului Primăriei ● Campanii de informare și instruire privind cunoașterea regulilor și măsurilor de apărare împotriva incendiilor și protecție civilă ● Exerciții de evacuare în sistem de urgență în școli, grădinițe și spital 	<ul style="list-style-type: none"> ● Desele schimbări legislative ● Insuficienta comunicare între instituțiile publice de la diferite nivele ● Necorelarea normelor metodologice cu legile emise ● Interpretări eronate privind impozitele și taxele locale ● Inexistența sau slaba funcționare a unor servicii publice de interes local ● Inexistența dotărilor moderne pentru situații de urgență
OPORTUNITĂȚI	AMENINȚĂRI
<ul style="list-style-type: none"> ● Cursuri de calificare și pregătire pentru funcționarii primăriei ● Finanțări europene pentru dezvoltarea capacității administrative ● Creșterea autonomiei locale ● Implementarea de proiecte pentru mediatizarea legislației ● Aplicarea principiului transparenței în activitatea instituțiilor publice 	<ul style="list-style-type: none"> ● Capacitate redusă de autofinanțare ● Politici discriminatorii în alocarea resurselor financiare de la nivele superioare ● Reducerea gradului de colectare a impozitelor și taxelor locale

TURISMUL ȘI POTENȚIALUL TURISTIC	
PUNCTE TARI	PUNCTE SLABE
<ul style="list-style-type: none"> ● Acces facil datorită legăturilor de transport ● Obiective turistice: Castelul Bánffy din Gheja ● Existența unei unități de cazare de tip hotel, a unei unități de cazare de tip pensiune, a două unități de cazare de tip moteluri și a două unități de cazare de tip cameră de închiriat ● Distanță redusă față de aeroporturi 	<ul style="list-style-type: none"> ● Infrastructură turistică slab dezvoltată ● Lipsa unei strategii de dezvoltare a turismului local ● Pregătire profesională redusă ● Accesul la servicii de sănătate scăzut ● Turism de tip tranzit ● Percepția slabă a unei „dezvoltări durabile” a turismului și implicit a importanței protecției mediului și a patrimoniului cultural-istoric și arhitectural specific ● Fonduri alocate pentru promovarea turismului neacoperitoare, insuficiente și subdimensionate
OPORTUNITĂȚI	AMENINȚĂRI
<ul style="list-style-type: none"> ● Accesarea programelor de finanțare naționale, fonduri europene sau a fondurilor norvegiene care sprijină dezvoltarea activităților de turism ● Fructificarea potențialului de activități recreaționale (sporturi extreme, echitație, înot etc.) ● Dezvoltarea serviciilor de divertisment și agrement ● Realizarea de parteneriate externe și interne de colaborare în domeniul turismului ● Măsuri pentru atragerea operatorilor economici de a activa în domeniul turismului ● Acțiuni comune de promovare a turismului – cu comunele învecinate ● Înființarea de pensiuni agroturistice ● Introducerea sistemului de management al calității și în turismul rural 	<ul style="list-style-type: none"> ● Instabilitate legislativă ● Resurse financiare limitate pentru dezvoltarea infrastructurii turistice ● Lipsa întabulării terenurilor ● Distrugerea cadrului natural ● Intensificarea traficului ● Nerespectarea principiilor „dezvoltării durabile” ● Constrângeri financiare

CULTURĂ, SPORT ȘI ALTE ACTIVITĂȚI RECREAȚIONALE	
PUNCTE TARI	PUNCTE SLABE
<ul style="list-style-type: none"> ● În oraș funcționează două cămine culturale (în Gheja și Roșiori) și o casă de cultură ● Ansambluri de dansuri populare ● Existența evenimentelor și manifestărilor cultural-artistice ● Existența a două cluburi sportive ● Existența unui bazin de înot didactic ● Parcul Tineretului modernizat și dotat: 22.792 mp spațiu verde, 1305 mp alei pietonale pavate, 540 mp pistă alergare elastică 	<ul style="list-style-type: none"> ● Lipsa dotărilor pentru căminele culturale constituie un impediment în desfășurarea unor activități mai complexe ● Populația de vârstă a doua manifestă tot mai puțin interes pentru activitățile sportive și culturale ● Număr redus de facilități culturale (cinematograf, muzeu etc.) ● Biblioteca tradițională este din ce în ce mai puțin utilizată ● Implicare slabă a mediului de afaceri în promovarea culturii ● Zone cu potențial de petrecere a timpului liber ● Facilități reduse special dedicate tineretului sau turiștilor ● Număr redus al manifestărilor cu scop caritabil
OPORTUNITĂȚI	AMENINȚĂRI
<ul style="list-style-type: none"> ● Posibilitatea programelor de finanțare naționale, fonduri europene sau a fondurilor norvegiene care sprijină dezvoltarea activităților culturale și sportive ● Informatizarea bibliotecilor și a serviciilor oferite de acestea ● Conștientizarea interesului sectorului privat pentru implicarea în restaurarea și conservarea patrimoniului cultural ● Crearea de parteneriate cu instituții de învățământ din Uniunea Europeană în vederea schimbului de experiență ● Accesarea granturilor SEE și Norvegiene pentru dezvoltarea culturală 	<ul style="list-style-type: none"> ● Discrepanțe între domeniul cultural și nevoile, respectiv interesele comunității, pierderea relevanței actului cultural pentru comunitate ● Fonduri limitate pentru dezvoltarea infrastructurii culturale și sportive

DIGITALIZARE	
PUNCTE TARI	PUNCTE SLABE
<ul style="list-style-type: none"> ● WI-FI în spații publice ● Platformă pentru depunerea online a documentelor (autorizații, avize, declarații etc) ● Plata on-line a taxelor, impozitelor și amenzilor 	<ul style="list-style-type: none"> ● Lipsa strategiei de dezvoltare Smart City ● Platforma digitală implementată nu acoperă digitalizarea unei categorii foarte largi de servicii publice precum: siguranța publică, sistem de monitorizare, servicii și utilități publice, monitorizare energie, mediu, iluminat public, registrul agricol ● Lipsa unui management de monitorizare a traficului ● Lipsa digitalizării în școli ● Lipsa unui sistem GIS (Sistem Informațional Geografic) care analizează locații spațiale și organizează straturi de informații în vizualizări utilizând hărți și scene 3D ● Lipsa unui sistem de management informatizat pentru transportul public ● Lipsa unei aplicații informatice care să ofere informații în timp real cu privire la probleme de trafic ● Servicii de e-administrație slab dezvoltate
OPORTUNITĂȚI	AMENINȚĂRI
<ul style="list-style-type: none"> ● Accesarea unor surse de finanțare nerambursabilă prin Programul Operațional Creștere Inteligentă, Digitalizare și Instrumente Financiare 2021 – 2027 ● Creșterea gradului de digitalizare al serviciilor publice ● Implementarea unor soluții Smart City ● Accesare de finanțări nerambursabile pentru crearea Strategiei Smart City și implementarea unor soluții digitale integrate 	<ul style="list-style-type: none"> ● Legislație instabilă ● Reticența populației în utilizarea soluțiilor digitale ● Investiții financiare prea mari în raport cu gradul de uzură morală al noilor tehnologii ● Lipsa fondurilor pentru implementarea unor soluții digitale integrate

2.3. MĂSURI PRIVIND DEZVOLTAREA LOCALĂ PENTRU PERIOADA 2021 – 2027

Pentru fiecare direcție strategică au fost stabilite obiective specifice și măsuri concrete în acord cu viziunea orașului Luduș și a politicilor europene, naționale, regionale și locale astfel:

DIRECȚIA STRATEGICĂ 1 – DEZVOLTARE URBANĂ DURABILĂ

Obiectivul strategic nr. 1.1. – Dezvoltare urbană durabilă prin creșterea nivelului de trai și îmbunătățirea accesibilității - rețelele de drumuri vor contribui, pe termen mediu la creșterea fluxurilor de capital, a mobilității forței de muncă, a accesibilității zonale, determinând o dezvoltare durabilă a acesteia și evident, crearea de noi oportunități de muncă

Măsura 1.1.1. Intervenții majore asupra rețelei stradale

Măsura 1.1.2. Extinderea, reabilitarea și modernizarea infrastructurii de transport public pentru creșterea accesibilității

Măsura 1.1.3. Dezvoltarea unor sisteme alternative de mobilitate

Măsura 1.1.4. Managementul traficului

Obiectivul strategic nr. 1.2. – Îmbunătățirea conectivității digitale

Măsura 1.2.1. Extinderea digitalizării serviciilor administrației publice locale și implementarea de soluții SMART City

Măsura 1.2.2. Dezvoltarea infrastructurii TIC, în mod special infrastructura de bandă largă și îmbunătățirea conectivității digitale

DIRECȚIA STRATEGICĂ 2 - DEZVOLTARE ECONOMICĂ ȘI COMPETITIVITATE

Obiectivul strategic nr. 2.1. – Creșterea rolului economic al orașului și creșterea competitivității – prin crearea unui mediu economic competitiv și atractiv investițiilor promovând dezvoltarea economică durabilă

Măsura 2.1.1. Atragerea de noi investitori

Măsura 2.1.2. Crearea infrastructurii pentru dezvoltarea afacerilor

Măsura 2.1.3. Măsuri pentru susținerea și dezvoltarea activităților economice

Măsura 2.1.4. Creșterea competitivității prin inovare, digitalizare și dezvoltare economică

Măsura 2.1.5. Valorificarea durabilă a resurselor naturale în vederea creșterii atractivității și competitivității sectoarelor economice principale

DIRECȚIA STRATEGICĂ 3 – MEDIU, ENERGIE, SCHIMBĂRI CLIMATICE

Obiectivul strategic nr. 3.1. - Dezvoltarea unei comunități locale prietenoase cu mediul – un oraș mai verde, fără emisii de carbon, ce utilizează surse regenerabile și alternative de energie și propune măsuri pentru combaterea schimbărilor climatice

Măsura 3.1.1. Extinderea și modernizarea infrastructurii tehnice de mediu la nivel regional (alimentare cu apă, canalizare și epurare ape uzate, gestionare deșeuri)

Măsura 3.1.2. Ecologizarea și reabilitarea siturilor contaminate, refacerea terenurilor degradate, creșterea suprafeței spațiilor verzi

Măsura 3.1.3. Reducerea emisiilor de carbon prin îmbunătățirea eficienței energetice a clădirilor și a sistemelor de transport

Măsura 3.1.4. Promovarea utilizării energiei din surse regenerabile

Măsura 3.1.5. Creșterea eficienței utilizării resurselor și sprijinirea tranziției către economia circulară (informare și conștientizare, parteneriate locale, dezvoltare proiecte pilot etc)

Măsura 3.1.6. Protejarea și conservarea biodiversității

Măsura 3.1.7. Atenuarea schimbărilor climatice, adaptarea la schimbările climatice, prevenirea riscurilor naturale

Măsura 3.1.8. Investiții în asigurarea/îmbunătățirea unor sisteme de iluminat public performant și eficient energetic

DIRECȚIA STRATEGICĂ 4 – EDUCAȚIE ȘI FORMARE POFESIONALĂ

Obiectivul strategic nr. 4.1. – Îmbunătățirea sistemului educațional

Măsura 4.1.1. Îmbunătățirea infrastructurii educaționale și asigurarea unui proces de învățare modern adaptat cerințelor pieței

Măsura 4.1.2. Adaptarea serviciilor educaționale adresate elevilor și cadrelor didactice pentru fiecare nivel educațional

Măsura 4.1.3. Creșterea competențelor digitale ale elevilor prin dezvoltarea infrastructurii și dotărilor specifice

Măsura 4.1.4. Creșterea accesului la serviciile de educație pentru persoanele aparținând grupurilor vulnerabile

Măsura 4.1.5. Modernizarea și îmbunătățirea accesului la infrastructura sportivă educațională

Obiectivul strategic nr. 4.2. - Creșterea participării la programele de formare și învățare pe tot parcursul vieții

Măsura 4.2.1. Îmbunătățirea sistemelor de învățământ și formare profesională pentru piața muncii

Măsura 4.2.2. Creșterea participării și îmbunătățirea ofertei pentru formarea profesională continuă (centre comunitare pentru învățare permanentă)

Măsura 4.2.3. Creșterea accesului la serviciile de formare profesională pentru persoanele aparținând grupurilor vulnerabile

Măsura 4.2.4. Stimularea reconversiei profesionale a forței de muncă și a perfecționării profesionale

Măsura 4.2.5. Susținerea formării profesionale a personalului din domeniul asistenței sociale

DIRECȚIA STRATEGICĂ 5 – SĂNĂTATE ȘI INCLUZIUNE SOCIALĂ

Obiectivul strategic nr. 5.1. - Dezvoltarea serviciilor sanitare și sociale

Măsura 5.1.1. Modernizarea și dezvoltarea serviciilor de sănătate

Măsura 5.1.2. Extinderea, reabilitarea și modernizarea infrastructurii sociale (centre de zi, centre rezidențiale, centre multifuncționale)

Măsura 5.1.3. Dezvoltarea infrastructurii sociale, cultural-recreative și susținerea dezvoltării comunitare

Măsura 5.1.4. Asigurarea condițiilor de locuire temporară pentru persoanele vulnerabile

Măsura 5.1.5. Facilitarea integrării socio-economice a persoanelor vulnerabile și a comunităților marginalizate

Măsura 5.1.6. Dezvoltarea și diversificarea serviciilor sociale integrate

Măsura 5.1.7. Creșterea accesului la servicii medicale de bază pentru persoanele vulnerabile și comunitățile marginalizate

Măsura 5.1.8. Diminuarea efectelor negative ale îmbătrânirii demografice (ex. programe de îngrijire la domiciliu, cabinete medicale mobile)

DIRECȚIA STRATEGICĂ 6 - TURISM, PATRIMONIUL CULTURAL ȘI CULTE

Obiectivul strategic nr. 6.1. – Teritoriu local atractiv pentru turism, cultură și sport

Măsura 6.1.1. Conservarea, restaurarea și punerea în valoare a patrimoniului cultural-istoric, valorificarea patrimoniului turistic

Măsura 6.1.2. Îmbunătățirea accesibilității zonelor turistice accesibilitate rutieră, sisteme de transport mai puțin poluante (transport public, piste pentru biciclete, interconectare moduri transport)

Măsura 6.1.3. Modernizarea și extinderea infrastructurii turistice și îmbunătățirea serviciilor specifice (inclusiv reabilitarea spațiilor cu destinație culturală și dezvoltarea infrastructurii culturale inovatoare)

Măsura 6.1.4. Promovarea activităților sportive prin dezvoltarea/reabilitarea/dotarea infrastructurilor sportive

Măsura 6.1.5. Sprijinirea inițiativelor sportive

Măsura 6.1.6. Susținerea lăcașelor de cult

DIRECȚIA STRATEGICĂ 7 – CAPACITATE ADMINISTRATIVĂ

Obiectivul strategic nr. 7.1. – Creșterea capacității instituționale

Măsura 7.1.1. Dezvoltarea resurselor umane din cadrul administrației publice locale

Măsura 7.1.2. Îmbunătățirea serviciilor de e-administrație

Măsura 7.1.3. Creșterea eficienței activității administrației publice locale

Măsura 7.1.4. Modernizarea administrației locale în vederea creșterii accesului populației la servicii publice

Măsura 7.1.5.. Promovarea unui mod de lucru transparent, pozitiv și participativ al

guvernării locale pentru îndeplinirea obiectivelor din strategia de dezvoltare locală
Măsura 7.1.6. Dezvoltarea, modernizarea și diversificarea serviciilor publice de
interes local

Obiectivul strategic nr. 7.2. - Dezvoltarea cooperării și asocierii

Măsura 7.2.1. Încurajarea și promovarea parteneriatului public-privat

Măsura 7.2.2. Încurajarea schimburilor de experiență și bune practice

DIRECȚIA STRATEGICĂ 8 – AGRICULTURĂ LOCALĂ

Obiectivul strategic 8.1. Promovarea și susținerea agriculturii locale

Măsura 8.1.1. Promovarea și susținerea agriculturii locale

Măsura 8.1.2. Măsuri privind creșterea gradului de asociere

2.4. PORTOFOLIUL DE PROIECTE

Nr. crt	Obiectiv strategic/ Denumire investiție	Sursă finanțare	Stadiu	Termen estimativ de implementare
DIRECȚIA STRATEGICĂ 1 – DEZVOLTARE URBANĂ DURABILĂ				
1	Modernizare cale de rulare a infrastructurii rutiere pe care circulă transportul public	Bugetul local / Bugetul de Stat/ Fonduri Europene/ alte surse nerambursabile	Idee de proiect PMUD	2021 - 2027
2	Modernizarea/reabilitare străzi fără transport public	Bugetul local / Bugetul de Stat/ Fonduri Europene/ alte surse nerambursabile	Idee de proiect PMUD	2021 - 2027
3	Reabilitare pod peste râul Mureș, amplasat pe str. 1 Decembrie 1918	Bugetul local / Bugetul de Stat/ Fonduri Europene/ alte surse nerambursabile	Idee de proiect PMUD	2021 - 2027
4	Realizare pod nou peste râul Mureș	Bugetul local / Bugetul de Stat/ Fonduri Europene/ alte surse nerambursabile	Idee de proiect PMUD	2021 - 2027
5	Amenajare infrastructură rutieră de legătură între str. Pârâului (Cartier Gheja) și limita județului Alba	Bugetul local / Bugetul de Stat/ Fonduri Europene/ alte surse nerambursabile	Idee de proiect PMUD	2021 - 2027
6	Realizare străzi în noile zone rezidențiale	Bugetul local / Bugetul de Stat/ Fonduri Europene/ alte surse nerambursabile	Idee de proiect PMUD	2021 - 2027
7	Realizarea unui plan multianual pentru lucrări necesare de reparații/mentenanță a rețelei pietonale/ stradale, cu prioritizare în funcție de zonă, complexitate și resurse financiare necesare	Bugetul local / Bugetul de Stat/ Fonduri Europene/ alte surse nerambursabile	Idee de proiect PMUD	2021 - 2027
8	Plantarea de perdele vegetale verzi (aliniamente de arbori și arbuști) de-a lungul principalelor artere rutiere în vederea reducerii emisiilor de CO ₂ și a poluării generate de traficul rutier	Bugetul local / Bugetul de Stat/ Fonduri Europene/ alte surse nerambursabile	Idee de proiect PMUD	2021 - 2027
9	Studiu de oportunitate privind organizarea sistemului de transport public cu mijloace ecologice în Orașul Luduș	Bugetul local / Bugetul de Stat/ Fonduri Europene/ alte surse nerambursabile	Idee de proiect PMUD	2021 - 2027
10	Achiziționare autobuze ecologice pentru serviciul de transport public local	Bugetul local / Bugetul de Stat/ Fonduri Europene/ alte surse nerambursabile	Idee de proiect PMUD	2021 - 2027

Nr. crt	Obiectiv strategic/ Denumire investiție	Sursă finanțare	Stadiu	Termen estimativ de implementare
11	Amenajare stații de transport public	Bugetul local / Bugetul de Stat/ Fonduri Europene/ alte surse nerambursabile	Idee de proiect PMUD	2021 - 2027
12	Realizare infrastructură pentru transportul în comun - depou pentru vehiculele de transport public	Bugetul local / Bugetul de Stat/ Fonduri Europene/ alte surse nerambursabile	Idee de proiect PMUD	2021 - 2027
13	Realizare infrastructură pentru transportul în comun - terminal intermodal de călători	Bugetul local / Bugetul de Stat/ Fonduri Europene/ alte surse nerambursabile	Idee de proiect PMUD	2021 - 2027
14	Implementare sistem de management informatizat pentru transportul public	Bugetul local / Bugetul de Stat/ Fonduri Europene/ alte surse nerambursabile	Idee de proiect PMUD	2021 - 2027
15	Derularea de campanii de informare publică referitoare la utilizarea transportului public	Bugetul local / Bugetul de Stat/ Fonduri Europene/ alte surse nerambursabile	Idee de proiect PMUD	2021 - 2027
16	Reglementarea logisticii de aprovizionare	Bugetul local / Bugetul de Stat/ Fonduri Europene/ alte surse nerambursabile	Idee de proiect PMUD	2021 - 2027
17	Reorganizarea traseelor pentru accesul vehiculelor cu masa totală maximă autorizată mai mare de 3,5 tone	Bugetul local / Bugetul de Stat/ Fonduri Europene/ alte surse nerambursabile	Idee de proiect PMUD	2021 - 2027
18	Realizarea unor trasee pietonale	Bugetul local / Bugetul de Stat/ Fonduri Europene/ alte surse nerambursabile	Idee de proiect PMUD	2020 - 2021
19	Dezvoltarea rețelei de piste dedicate circulației bicicletelor	Bugetul local / Bugetul de Stat/ Fonduri Europene/ alte surse nerambursabile	Idee de proiect PMUD	2020 - 2021
20	Sistem de închiriere biciclete (bike sharing)	Bugetul local / Bugetul de Stat/ Fonduri Europene/ alte surse nerambursabile	Idee de proiect PMUD	2020 - 2021
21	Amenajare zonă cu prioritate pentru pietoni ("shared space" - spații partajate)	Bugetul local / Bugetul de Stat/ Fonduri Europene/ alte surse nerambursabile	Idee de proiect PMUD	2021 - 2027
22	Dezvoltarea infrastructurii necesare utilizării autovehiculelor electrice și hibride	Bugetul local / Bugetul de Stat/ Fonduri Europene/ alte surse nerambursabile	Idee de proiect PMUD	2021 - 2027
23	Achiziția de mijloace de transport electrice în parcul de autovehicule gestionat de autoritatea publică locală	Bugetul local / Bugetul de Stat/ Fonduri Europene/ alte surse nerambursabile	Idee de proiect PMUD	2021 - 2027

Nr. crt	Obiectiv strategic/ Denumire investiție	Sursă finanțare	Stadiu	Termen estimativ de implementare
24	Accesibilizarea spațiilor publice pentru persoanele cu dizabilități	Bugetul local / Bugetul de Stat/ Fonduri Europene/ alte surse nerambursabile	Idee de proiect PMUD	2021 - 2027
25	Plan local de acțiune pentru încurajarea utilizării vehiculelor electrice, inclusiv pentru companiile private	Bugetul local / Bugetul de Stat/ Fonduri Europene/ alte surse nerambursabile	Idee de proiect PMUD	2021 - 2027
26	Adaptarea regulamentelor de transport urban cu taxi în vederea stimulării achiziționării de vehicule electrice/hibrid în cazul furnizorilor de servicii de taxi	Bugetul local / Bugetul de Stat/ Fonduri Europene/ alte surse nerambursabile	Idee de proiect PMUD	2021 - 2027
27	Implementarea unui sistem de management al traficului	Bugetul local / Bugetul de Stat/ Fonduri Europene/ alte surse nerambursabile	Idee de proiect PMUD	2021 - 2027
28	Realizarea unei aplicații informatice care să ofere informații în timp real cu privire la probleme de trafic	Bugetul local / Bugetul de Stat/ Fonduri Europene/ alte surse nerambursabile	Idee de proiect PMUD	2021 - 2027
29	Amenajare parcare colectivă de tip Park&Ride	Bugetul local / Bugetul de Stat/ Fonduri Europene/ alte surse nerambursabile	Idee de proiect PMUD	2021 - 2027
30	Construire parcări de reședință	Bugetul local / Bugetul de Stat/ Fonduri Europene/ alte surse nerambursabile	Idee de proiect PMUD	2021 - 2027
31	Elaborare politică de parcare la nivel urban	Bugetul local / Bugetul de Stat/ Fonduri Europene/ alte surse nerambursabile	Idee de proiect PMUD	2021 - 2027
32	Studiu de trafic/circulație la nivel urban	Bugetul local / Bugetul de Stat/ Fonduri Europene/ alte surse nerambursabile	Idee de proiect PMUD	2021 - 2027
33	Elaborarea și implementarea de reglementări privind introducerea de restricții ale vitezei de circulație în zonele vulnerabile	Bugetul local / Bugetul de Stat/ Fonduri Europene/ alte surse nerambursabile	Idee de proiect PMUD	2021 - 2027
34	Elaborare și implementare reglementări privind programul de realizare a serviciilor de utilități publice	Bugetul local / Bugetul de Stat/ Fonduri Europene/ alte surse nerambursabile	Idee de proiect PMUD	2021 - 2027
35	Elaborare și implementare de reglementări privind introducerea de restricții ale vitezei de circulație în zonele vulnerabile	Bugetul local / Bugetul de Stat/ Fonduri Europene/ alte surse nerambursabile	Idee de proiect PMUD	2021 - 2027

Nr. crt	Obiectiv strategic/ Denumire investiție	Sursă finanțare	Stadiu	Termen estimativ de implementare
36	Elaborare și implementare reglementări privind programul de realizare a serviciilor de utilități publice	Bugetul local / Bugetul de Stat/ Fonduri Europene/ alte surse nerambursabile	Idee de proiect PMUD	2021 - 2027
37	Derulare campanii de educație rutieră adresate tinerilor	Bugetul local / Bugetul de Stat/ Fonduri Europene/ alte surse nerambursabile	Idee de proiect PMUD	2021 - 2027
38	Derulare campanii de educație rutieră adresate tuturor categoriilor de participanți la trafic (conducători auto, pietoni, bicicliști)	Bugetul local / Bugetul de Stat/ Fonduri Europene/ alte surse nerambursabile	Idee de proiect PMUD	2021 - 2027
39	Dezvoltarea unei structuri interne având responsabilități de monitorizare a implementării PMUD al Orașului Luduș	Bugetul local / Bugetul de Stat/ Fonduri Europene/ alte surse nerambursabile	Idee de proiect PMUD	2021 - 2027
40	Încheierea unui contract de servicii publice conform Regulamentului CE 1370 pentru transportul public de călători	Bugetul local / Bugetul de Stat/ Fonduri Europene/ alte surse nerambursabile	Idee de proiect PMUD	2021 - 2027
41	Achiziția de mijloace de transport electrice în parcul de autovehicule gestionat de autoritatea publică locală	Bugetul local / Bugetul de Stat/ Fonduri Europene/ alte surse nerambursabile	Idee de proiect	2021 - 2027
42	Achiziționare autobuze ecologice pentru serviciul de transport public local	Bugetul local / Bugetul de Stat/ Fonduri Europene/ alte surse nerambursabile	Idee de proiect	2021 - 2027
43	Reabilitare și construire poduri, podețe și punți pietonale	Bugetul local / Bugetul de Stat/ Fonduri Europene/ alte surse nerambursabile	Idee de proiect	2021 - 2027
44	Modernizare și realibilitare drumuri agricole de exploatare și forestiere	Bugetul local / Bugetul de Stat/ Fonduri Europene/ alte surse nerambursabile	Idee de proiect	2021 - 2027
45	Preluarea în domeniul public a unor străzi din domeniu privat în noile cartiere de locuit	Bugetul local / Bugetul de Stat/ Fonduri Europene/ alte surse nerambursabile	Idee de proiect	2021 - 2027
46	Amenajări peisagistice, crearea, modernizarea, extinderea de terase verzi, parcuri și spații verzi, alinamente plantate	Bugetul local / Bugetul de Stat/ Fonduri Europene/ alte surse nerambursabile		

Nr. crt	Obiectiv strategic/ Denumire investiție	Sursă finanțare	Stadiu	Termen estimativ de implementare
47	Realizarea de sisteme de întreținere a spațiilor verzi și a vegetației naturale în zonele adiacente piețelor agroalimentare urbane	Bugetul local / Bugetul de Stat/ Fonduri Europene/ alte surse nerambursabile		
48	Refacerea șanțurilor de scurgere (decolmatare și execuții de șanțuri noi) de-a lungul drumurilor	Bugetul local / Bugetul de Stat/ Fonduri Europene/ alte surse nerambursabile	Idee de proiect	2021 - 2027
49	Regularizare pârâuri	Bugetul local / Bugetul de Stat/ Fonduri Europene/ alte surse nerambursabile	Idee de proiect	2021 - 2027
50	Modernizare și extindere sistem de siguranță și supraveghere video	Bugetul local / Bugetul de Stat/ Fonduri Europene/ alte surse nerambursabile	Idee de proiect	2021 - 2027
51	Digitalizarea serviciilor administrației publice locale	Bugetul local / Bugetul de Stat/ Fonduri Europene/ alte surse nerambursabile	Idee de proiect	2021 - 2027
52	Creșterea competitivității prin inovare, digitalizare și dezvoltare economică	Bugetul local / Bugetul de Stat/ Fonduri Europene/ alte surse nerambursabile	Idee de proiect	2021 - 2027
53	Implementarea unor soluții Smart City	Bugetul local / Bugetul de Stat/ Fonduri Europene/ alte surse nerambursabile	Idee de proiect	2021 - 2027
54	Creearea unei strategii Smart City	Bugetul local / Bugetul de Stat/ Fonduri Europene/ alte surse nerambursabile	Idee de proiect	2021 - 2027
55	Implementarea sistemului digital al Registrului agricol	Bugetul local / Bugetul de Stat/ Fonduri Europene/ alte surse nerambursabile	Idee de proiect	2021 - 2027
56	Creșterea capacității administrației publice locale de management integrat al resurselor culturale și naturale, inclusiv prin implementarea de soluții inovative	Bugetul local / Bugetul de Stat/ Fonduri Europene/ alte surse nerambursabile	Idee de proiect	2021 - 2027
57	Dezvoltarea serviciilor de e-administrație	Bugetul local / Bugetul de Stat/ Fonduri Europene/ alte surse nerambursabile	Idee de proiect	2021 - 2027
58	Digitalizarea serviciilor publice la nivel local	Bugetul local / Bugetul de Stat/ Fonduri Europene/ alte surse nerambursabile	Idee de proiect	2021 - 2027
59	Acces gratuit la WI-FI în spațiile publice	Bugetul local / Bugetul de Stat/ Fonduri Europene/ alte surse nerambursabile	Idee de proiect	2021 - 2027

Nr. crt	Obiectiv strategic/ Denumire investiție	Sursă finanțare	Stadiu	Termen estimativ de implementare
60	Stimularea dezvoltării tehnologiei informațiilor și comunicațiilor	Bugetul local / Bugetul de Stat/ Fonduri Europene/ alte surse nerambursabile	Idee de proiect	2021 - 2027
61	Reabilitarea și modernizarea zonei centrale a orașului			
62	Dezvoltare urbană durabilă în spațiul public spațiile publice din interiorul ansamblurilor de locuințe colective, respectiv, ansambluri de locuințe sau zone cu locuințe de tip condominiu	Bugetul local / Bugetul de Stat/ Fonduri Europene/ alte surse nerambursabile	Idee de proiect	2021 - 2027
63	Dezvoltarea urbană a zonei autogării	Bugetul local / Bugetul de Stat/ Fonduri Europene/ alte surse nerambursabile	Idee de proiect	2021 - 2027
64	Dezvoltarea urbană integrată a zonei rezidențiale periferice destructurate, a zonelor de blocuri degradate și așezărilor informale	Bugetul local / Bugetul de Stat/ Fonduri Europene/ alte surse nerambursabile	Idee de proiect	2021 - 2027
65	Amenajare grădini, parcuri publice și parcuri dendrologice în orașul Luduș	Bugetul local / Bugetul de Stat/ Fonduri Europene/ alte surse nerambursabile	Idee de proiect	2021 - 2027
66	Reconversia funcțională a imobilelor degradate, parțial utilizate, sau neutilizate, pentru instituții publice, locuințe sociale și alte destinații publice	Bugetul local / Bugetul de Stat/ Fonduri Europene/ alte surse nerambursabile	Idee de proiect	2021 - 2027
67	Construirea/amenajarea/ extinderea/ reabilitarea unei zone de promenadă pietonală, puncte de belvedere și spații destinate recreerii, dar și activităților comerciale, precum cafenele, restaurante și altele asemenea	Bugetul local / Bugetul de Stat/ Fonduri Europene/ alte surse nerambursabile	Idee de proiect	2021 - 2027
DIRECȚIA STRATEGICĂ 2 - DEZVOLTARE ECONOMICĂ ȘI COMPETITIVITATE				
68	Promovarea orașului în mediul de afaceri pentru atragerea investitorilor	Bugetul local / Bugetul de Stat/ Fonduri Europene/ alte surse nerambursabile	Idee de proiect	2021 - 2027
69	Facilitarea accesului la utilități pentru operatorii economici	Bugetul local / Bugetul de Stat/ Fonduri Europene/ alte surse nerambursabile	Idee de proiect	2021 - 2027

Nr. crt	Obiectiv strategic/ Denumire investiție	Sursă finanțare	Stadiu	Termen estimativ de implementare
70	Promovarea programelor guvernamentale și/sau europene pentru stimularea înființării sau modernizării întreprinderilor	Bugetul local / Bugetul de Stat/ Fonduri Europene/ alte surse nerambursabile	Idee de proiect	2021 - 2027
71	Promovarea culturii antreprenoriale în rândul populației	Bugetul local / Bugetul de Stat/ Fonduri Europene/ alte surse nerambursabile	Idee de proiect	2021 - 2027
72	Promovarea și dezvoltarea economiei circulare	Bugetul local / Bugetul de Stat/ Fonduri Europene/ alte surse nerambursabile	Idee de proiect	2021 - 2027
DIRECȚIA STRATEGICĂ 3 – MEDIU, ENERGIE, SCHIMBĂRI CLIMATICE				
73	Cresterea eficienței energetice în clădiri rezidențiale	Bugetul local / Bugetul de Stat/ Fonduri Europene/ alte surse nerambursabile	Idee de proiect	2021 - 2027
74	Creșterea eficienței energetice în clădirile publice	Bugetul local / Bugetul de Stat/ Fonduri Europene/ granturile SEE si Norvegiene	Idee de proiect	2021 - 2027
75	Îmbunătățirea izolației termice a anvelopei clădirilor publice, inclusiv măsuri de consolidare a acesteia	Bugetul local / Bugetul de Stat/ Fonduri Europene/ alte surse nerambursabile	Idee de proiect	2021 - 2027
76	Utilizarea surselor regenerabile de energie pentru asigurarea necesarului de energie termica pentru încălzire și prepararea apei calde de consum în clădirile publice	Bugetul local / Bugetul de Stat/ Fonduri Europene/ alte surse nerambursabile	Idee de proiect	2021 - 2027
77	Realizarea unei strategii pentru eficiență energetică	Bugetul local / Bugetul de Stat/ Fonduri Europene/ alte surse nerambursabile	Idee de proiect	2021 - 2027
78	Plantarea de perdele vegetale verzi	Bugetul local / Bugetul de Stat/ Fonduri Europene/ alte surse nerambursabile	Idee de proiect	2021 - 2027
79	Crearea, modernizarea, extinderea și întreținerea de amenajări peisagistice, parcuri, spații verzi, aliniamente plantate	Bugetul local / Bugetul de Stat/ Fonduri Europene/ alte surse nerambursabile	Idee de proiect	2021 - 2027
80	Extinderea și îmbunătățirea rețelei publice de apă și/sau stații de tratare a apei	Bugetul local / Bugetul de Stat/ Fonduri Europene/ alte surse nerambursabile	Idee de proiect	2021 - 2027

Nr. crt	Obiectiv strategic/ Denumire investiție	Sursă finanțare	Stadiu	Termen estimativ de implementare
81	Extinderea și îmbunătățirea rețelei publice de apă uzată și/sau stații de epurare a apelor uzate	Bugetul local / Bugetul de Stat/ Fonduri Europene/ alte surse nerambursabile	Idee de proiect	2021 - 2027
82	Sistem de telegestiune și monitorizare pentru iluminatul stradal	Bugetul local / Bugetul de Stat/ Fonduri Europene/ alte surse nerambursabile	Idee de proiect	2021 - 2027
83	Reabilitarea, modernizarea și extinderea sistemului de iluminat public	Bugetul local / Bugetul de Stat/ Fonduri Europene/ alte surse nerambursabile	Idee de proiect	2021 - 2027
84	Trecerea rețelelor electrice în subteran	Bugetul local / Bugetul de Stat/ Fonduri Europene/ alte surse nerambursabile	Idee de proiect	2021 - 2027
85	Înlocuirea sistemelor de iluminat public cu incandescență cu iluminat prin utilizarea unor lămpi cu eficiență energetică ridicată, durata mare de viață și asigurarea confortului corespunzător, inclusiv prin reabilitarea instalațiilor electrice – stâlpi, rețele, inclusiv telegestiune	Bugetul local / Bugetul de Stat/ Fonduri Europene/ alte surse nerambursabile	Idee de proiect	2021 - 2027
86	Dezvoltarea infrastructurii prietenoase cu mediul	Bugetul local / Bugetul de Stat/ Fonduri Europene/ alte surse nerambursabile	Idee de proiect	2021 - 2027
87	Dezvoltarea unui sistem eficient de management al deșeurilor	Bugetul local / Bugetul de Stat/ Fonduri Europene/ alte surse nerambursabile	Idee de proiect	2021 - 2027
88	Realizarea de sisteme ecologice de colectare a deșeurilor vegetale și menajere și de colectare selectivă a materialelor reciclabile	Bugetul local / Bugetul de Stat/ Fonduri Europene/ alte surse nerambursabile	Idee de proiect	2021 - 2027
89	Amenajare centre de colectare selectivă a deșeurilor	Bugetul local / Bugetul de Stat/ Fonduri Europene/ alte surse nerambursabile	Idee de proiect	2021 - 2027
90	Protejarea și îmbunătățirea factorilor de mediu	Bugetul local / Bugetul de Stat/ Fonduri Europene/ alte surse nerambursabile	Idee de proiect	2021 - 2027
91	Construire platformă pentru depozitarea deșeurilor rezultate din construcții	Bugetul local / Bugetul de Stat/ Fonduri Europene/ alte surse nerambursabile	Idee de proiect	2021 - 2027

Nr. crt	Obiectiv strategic/ Denumire investiție	Sursă finanțare	Stadiu	Termen estimativ de implementare
92	Activități de ecologizare a râurilor	Bugetul local / Bugetul de Stat/ Fonduri Europene/ alte surse nerambursabile	Idee de proiect	2021 - 2027
DIRECȚIA STRATEGICĂ 4 – EDUCAȚIE ȘI FORMARE POFESIONALĂ				
93	Construire grădiniță	Bugetul local / Bugetul de Stat/ Fonduri Europene/ alte surse nerambursabile	Idee de proiect	2021
94	Înființarea și modernizarea (inclusiv dotarea) infrastructurii de tip after-school	Bugetul local / Bugetul de Stat/ Fonduri Europene/ alte surse nerambursabile	Idee de proiect	2021 - 2027
95	Construcția/reabilitarea/modernizarea/echiparea infrastructurii educaționale pentru învățământul general obligatoriu (școli I- VIII)	Bugetul local / Bugetul de Stat/ Fonduri Europene/ alte surse nerambursabile	Idee de proiect	2021 - 2027
96	Construire creșă	Bugetul local / Bugetul de Stat/ Fonduri Europene/ alte surse nerambursabile	Idee de proiect	2021 - 2027
97	Construire centru educațional multifuncțional	Bugetul local / Bugetul de Stat/ Fonduri Europene/ alte surse nerambursabile	Idee de proiect	2021 - 2027
98	Înființarea/dezvoltarea infrastructurii pentru educația non - formală	Bugetul local / Bugetul de Stat/ Fonduri Europene/ alte surse nerambursabile	Idee de proiect	2021 - 2027
99	Modernizarea cabinetelor medicale școlare	Bugetul local / Bugetul de Stat/ Fonduri Europene/ alte surse nerambursabile	Idee de proiect	2021 - 2027
100	Învățare pe tot parcusul vieții	Bugetul local / Bugetul de Stat/ Fonduri Europene/ alte surse nerambursabile	Idee de proiect	2021 - 2027
101	Centru comunitar pentru învățare permanentă	Bugetul local / Bugetul de Stat/ Fonduri Europene/ alte surse nerambursabile	Idee de proiect	2021 - 2027
102	Creșterea competențelor digitale ale elevilor prin dezvoltarea infrastructurii și dotărilor specifice	Bugetul local / Bugetul de Stat/ Fonduri Europene/ alte surse nerambursabile	Idee de proiect	2021 - 2027
103	Modernizarea și îmbunătățirea accesului la infrastructura sportivă educațională	Bugetul local / Bugetul de Stat/ Fonduri Europene/ alte surse nerambursabile	Idee de proiect	2021 - 2027

Nr. crt	Obiectiv strategic/ Denumire investiție	Sursă finanțare	Stadiu	Termen estimativ de implementare
DIRECȚIA STRATEGICĂ 5 - SĂNĂTATE ȘI INCLUZIUNE SOCIALĂ				
104	Construire și dotare infrastructură de sănătate (spital)	Bugetul local / Bugetul de Stat/ Fonduri Europene/ alte surse nerambursabile	Idee de proiect	2021 - 2027
105	Extindere, reabilitare și modernizare imobil cu destinația de centru multifuncțional	Bugetul local / Bugetul de Stat/ Fonduri Europene/ alte surse nerambursabile	Idee de proiect	2021 - 2027
106	Modernizarea și dotarea Școlii Gimnaziale nr. 1	Bugetul local / Bugetul de Stat/ Fonduri Europene/ alte surse nerambursabile	Idee de proiect	2021 - 2027
107	Reabilitare imobil cu destinația centru de zi pentru persoane vârstnice	Bugetul local / Bugetul de Stat/ Fonduri Europene/ alte surse nerambursabile	Idee de proiect	2021 - 2027
108	Înființare centru medical de permanență	Bugetul local / Bugetul de Stat/ Fonduri Europene/ alte surse nerambursabile	Idee de proiect	2021 - 2027
109	Înființarea, dezvoltarea sau extinderea/ diversificarea/ modernizarea serviciilor de suport existente destinate persoanelor din grupuri vulnerabile bazate pe nevoile specifice ale acestora	Bugetul local / Bugetul de Stat/ Fonduri Europene/ granturile SEE si Norvegiene	Idee de proiect	2021 - 2027
110	Investiții în achiziționarea, renovarea sau construcția de locuințe destinate grupurilor vulnerabile și a tinerilor	Bugetul local / Bugetul de Stat/ Fonduri Europene/ granturile SEE si Norvegiene	Idee de proiect	2021 - 2027
111	Sprrijinirea dezvoltării/furnizării de servicii sociale/furnizarea de servicii, inclusiv în cadrul centrelor comunitare integrate (medico-sociale)	Bugetul local / Bugetul de Stat/ Fonduri Europene/ alte surse nerambursabile	Idee de proiect	2021 - 2027
112	Sprrijinirea și dezvoltarea întreprinderilor sociale	Bugetul local / Bugetul de Stat/ Fonduri Europene/ alte surse nerambursabile	Idee de proiect	2021 - 2027
113	Înființarea/construirea/modernizarea și/sau dotarea infrastructurii sociale destinate serviciilor sociale de tip nerezidențial - centre de zi	Bugetul local / Bugetul de Stat/ Fonduri Europene/ alte surse nerambursabile	Idee de proiect	2021 - 2027
114	Înființarea/construirea/modernizarea și/sau dotarea centre și/sau unități de îngrijire la domiciliu	Bugetul local / Bugetul de Stat/ Fonduri Europene/ alte surse nerambursabile	Idee de proiect	2021 - 2027

Nr. crt	Obiectiv strategic/ Denumire investiție	Sursă finanțare	Stadiu	Termen estimativ de implementare
115	Înființare/modernizare centre de preparare și distribuire a hranei pentru persoane în risc de sărăcie	Bugetul local / Bugetul de Stat/ Fonduri Europene/ alte surse nerambursabile	Idee de proiect	2021 - 2027
116	Construire centru de rezidență pentru persoane adulte și cu dizabilități	Bugetul local / Bugetul de Stat/ Fonduri Europene/ alte surse nerambursabile	Idee de proiect	2021 - 2027
DIRECȚIA STRATEGICĂ 6 – TURISM, PATRIMONIUL CULTURAL ȘI CULTE				
117	Amenajare și dotare teren de tenis str. Crângului	Bugetul local / Bugetul de Stat/ Fonduri Europene/ alte surse nerambursabile	Idee de proiect	2021 - 2027
118	Amenajare tribune Stadionul Mureșul	Bugetul local / Bugetul de Stat/ Fonduri Europene/ alte surse nerambursabile	Idee de proiect	2021 - 2027
119	Restaurare și punere în valoare Castel Bánffy	Bugetul local / Bugetul de Stat/ Fonduri Europene/ alte surse nerambursabile	Idee de proiect	2021 - 2027
120	Revitalizare Brațul Mort al râului Mureș	Bugetul local / Bugetul de Stat/ Fonduri Europene/ alte surse nerambursabile	Idee de proiect	2021 - 2027
121	Modernizarea, renovarea și/ sau dotarea căminului cultural din localitatea Gheja	Bugetul local / Bugetul de Stat/ Fonduri Europene/ alte surse nerambursabile	Idee de proiect	2021 - 2027
122	Modernizarea, renovarea și/ sau dotarea căminului cultural din localitatea Roșiori	Bugetul local / Bugetul de Stat/ Fonduri Europene/ alte surse nerambursabile	Idee de proiect	2021 - 2027
123	Restaurarea și conservarea clădirilor/ monumentelor din patrimoniu cultural imobil de interes local	Bugetul local / Bugetul de Stat/ Fonduri Europene/ alte surse nerambursabile	Idee de proiect	2021 - 2027
124	Promovarea valorilor etno - folclorice în comunitatea locală prin achiziționarea de dotări specifice	Bugetul local / Bugetul de Stat/ Fonduri Europene/ alte surse nerambursabile	Idee de proiect	2021 - 2027
125	Restaurarea, protecția, conservarea și valorificarea durabilă a obiectivelor de patrimoniu	Bugetul local / Bugetul de Stat/ Fonduri Europene/ alte surse nerambursabile	Idee de proiect	2021 - 2027
126	Restaurarea monumentelor istorice, respectiv a obiectivelor cu statut de monument istoric	Bugetul local / Bugetul de Stat/ Fonduri Europene/ Granturi Norvegiene	Idee de proiect	2021 - 2027

Nr. crt	Obiectiv strategic/ Denumire investiție	Sursă finanțare	Stadiu	Termen estimativ de implementare
127	Dezvoltarea activităților culturale și artistice	Bugetul local / Bugetul de Stat/ Fonduri Europene/ alte surse nerambursabile	Idee de proiect	2021 - 2027
128	Renovarea, consolidarea și reabilitarea clădirilor existente, a clădirilor cu rol social-administrativ, a celor destinate serviciilor, inclusiv comerciale de proximitate, centre culturale și pentru expoziții, amenajarea de scuaruri și spații, structuri de socializare și recreere în aer liber sau în construcții ușoare	Bugetul local / Bugetul de Stat/ Fonduri Europene/ alte surse nerambursabile	Idee de proiect	2021 - 2027
129	Acordarea de sprijin financiar nerambursabil de la bugetul local pentru acțiuni culturale, sportive și educaționale	Bugetul local	Proiect recurent	2021 - 2027
130	Amenajare spații de joacă pentru copii și dotarea acestora cu echipamente specifice, precum și amenajarea de zone și echipamente pentru activități sportive de întreținere în aer liber	Bugetul local / Bugetul de Stat/ Fonduri Europene/ alte surse nerambursabile	Idee de proiect	2021 - 2027
131	Construcția/extinderea/reabilitarea infrastructurii turistice dezvoltată de autoritatea publică locală ca instrument de punere în valoare a potențialului turistic local	Bugetul local / Bugetul de Stat/ Fonduri Europene/ alte surse nerambursabile	Idee de proiect	2021 - 2027
132	Amenajare și promovare trasee tematice sau turistice	Bugetul local / Bugetul de Stat/ Fonduri Europene/ alte surse nerambursabile	Idee de proiect	2021 - 2027
DIRECȚIA STRATEGICĂ 7 – CAPACITATE ADMINISTRATIVĂ				
133	Dezvoltarea resurselor umane din aparatul de specialitate al autorității publice locale	Bugetul local / Bugetul de Stat/ Fonduri Europene/ alte surse nerambursabile	Idee de proiect	2021 - 2027
134	Creșterea eficienței activității administrației publice locale	Bugetul local / Bugetul de Stat/ Fonduri Europene/ alte surse nerambursabile	Idee de proiect	2021 - 2027

Nr. crt	Obiectiv strategic/ Denumire investiție	Sursă finanțare	Stadiu	Termen estimativ de implementare
135	Modernizarea administrației locale în vederea creșterii accesului populației la servicii publice	Bugetul local / Bugetul de Stat/ Fonduri Europene/ alte surse nerambursabile	Idee de proiect	2021 - 2027
136	Achiziționarea de echipamente și /sau accesorii pentru serviciul de întreținere a domeniului public	Bugetul local / Bugetul de Stat/ Fonduri Europene/ alte surse nerambursabile	Idee de proiect	2021 - 2027
137	Construire remiză pentru gararea echipamentelor și depozitarea accesoriilor aferente serviciului întreținere a domeniului public	Bugetul local / Bugetul de Stat/ Fonduri Europene/ alte surse nerambursabile	Idee de proiect	2021 - 2027
138	Construire/extindere/reabilitare/ modernizare a sediilor/ clădirilor publice din subordinea administrației publice locale	Bugetul local / Bugetul de Stat/ Fonduri Europene/ alte surse nerambursabile	Idee de proiect	2021 - 2027
139	Încurajarea înființării și organizării de forme asociative	Bugetul local / Bugetul de Stat/ Fonduri Europene/ alte surse nerambursabile	Idee de proiect	2021 - 2027
140	Participarea UAT în cadrul unor programe de schimb de experiență și bune practici	Bugetul local / Bugetul de Stat/ Fonduri Europene/ alte surse nerambursabile	Idee de proiect	2021 - 2027
DIRECȚIA STRATEGICĂ 8 - AGRICULTURĂ LOCALĂ				
141	Construire platformă pentru depozitarea în condiții de siguranță a gunoiului de grajd	Bugetul local / Bugetul de Stat/ Fonduri Europene/ alte surse nerambursabile	Idee de proiect	2021 - 2027
142	Sprrijinirea înființării grupurilor de producători agricoli	Bugetul local / Bugetul de Stat/ Fonduri Europene/ alte surse nerambursabile	Idee de proiect	2021 - 2027
143	Construire piață agroalimentară	Bugetul local / Bugetul de Stat/ Fonduri Europene/ alte surse nerambursabile	Idee de proiect	2021 - 2027

2.5. SURSE DE FINANȚARE

Finanțările nerambursabile sunt destinate sprijinirii dezvoltării locale unde nu există resurse financiare suficiente accesibile în mod curent sau din domenii în care există în mod tradițional o nevoie de resurse financiare mai mare decât disponibilitățile (de exemplu, infrastructură activități cu caracter social etc).

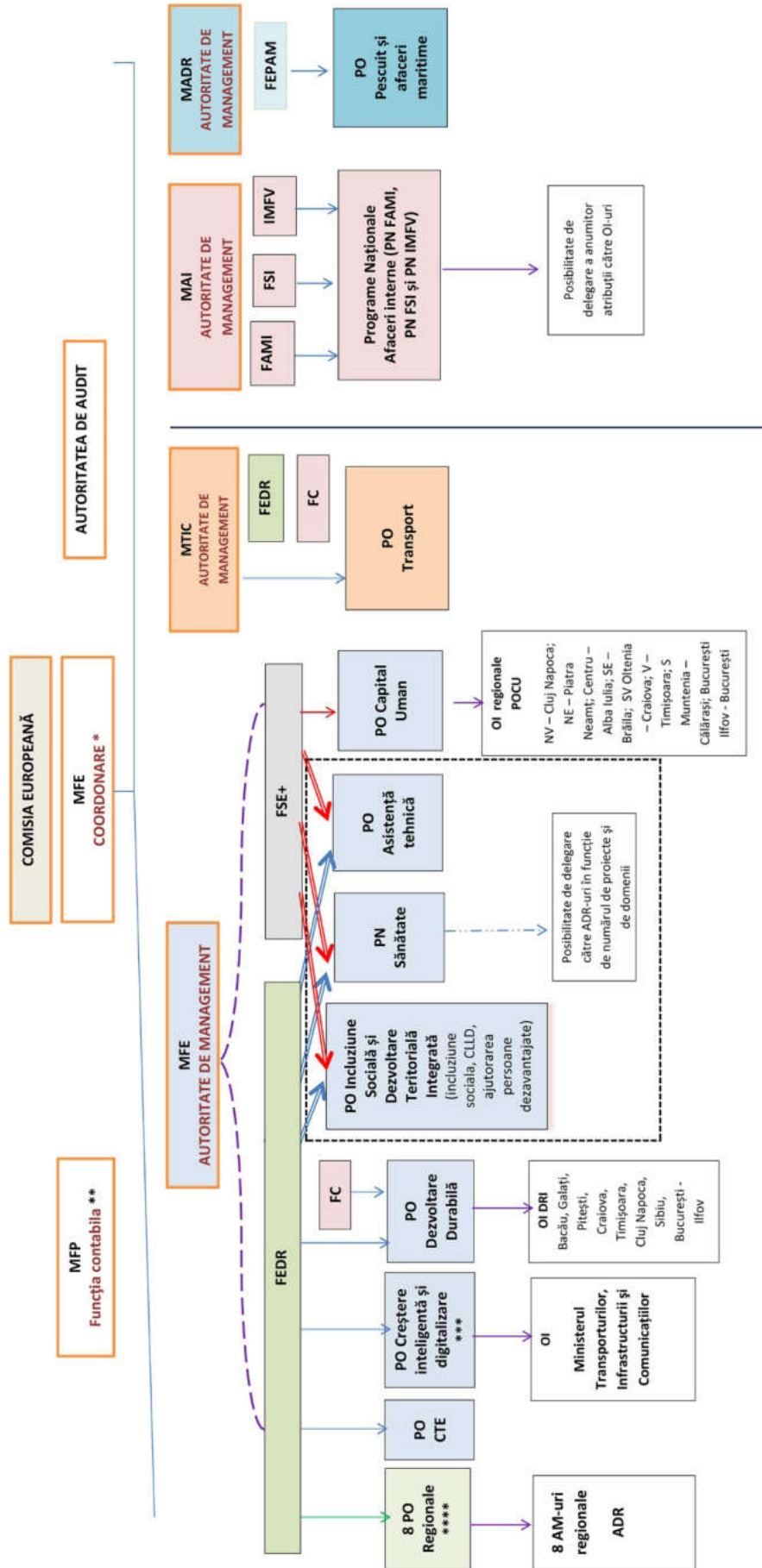
Astfel pot fi acordate finanțări pentru infrastructură, educație, cultură, protecția mediului, cercetare, religie, sănătate, servicii sociale, cooperare internațională, drepturi civile și cetățenești, digitalizare, dezvoltare economică și socială etc.

Pentru finanțarea investițiilor propuse în cadrul acestei strategii, pentru perioada 2021 – 2027, identificăm următoarele tipuri de finanțări:

- Fonduri Structurale și de Coeziune care contribuie la realizarea celor trei obiective ale Politicii de Coeziune UE;
- Fonduri de la bugetele naționale;
- Alte finanțări nerambursabile care pot proveni de la o varietate de finanțatori (inclusiv de la Uniunea Europeană):
- Guvernul României;
- guvernele sau ambasadele unor state străine;
- instituții financiare internaționale (de ex.: BERD, Banca Mondială etc.);
- fundații sau alte organizații naționale sau internaționale;
- companii (de ex.: Microsoft, Coca-Cola etc.);
- bănci active în România.

Fonduri structurale și de coeziune

Structura instituțională de gestionare a fondurilor europene 2021-2027

*Funcție de coordonare la nivel central atât pentru AM-urile de la nivel regional cât și pentru cele de la nivel național

**Funcția contabilă pentru toate programele operaționale și naționale (excepție PO CTE) și funcțiile financiare orizontale ce derivă din relația cu CE

***vor fi finanțate proiectele la nivel național în domeniul cercetării/innovării, digitalizarea, interoperabilitatea, e-government, etc.

**** vor fi finanțate proiecte privind digitalizarea serviciilor publice locale, smart city (inclusiv ca parte a strategiilor de dezvoltare urbană) precum și proiectele de specializare inteligentă identificate în strategiile regionale, digitalizare mediu de afaceri, etc

POLITICA DE COEZIUNE

Politica de coeziune finanțează investiții care să contribuie la îndeplinirea celor 5 obiective principale stabilite pentru perioada 2021 – 2027, astfel:

- **Europă mai inteligentă**, prin inovare, digitalizare, transformare economică și sprijinirea întreprinderilor mici și mijlocii.
- **Europă mai verde**, fără emisii de carbon, punerea în aplicare a Acordului de la Paris și investiții în tranziția energetică, energia din surse regenerabile și combaterea schimbărilor climatice.
- **Europă conectată**, cu rețele strategice de transport și digitale.
- **Europă mai socială**, pentru realizarea pilonului european al drepturilor sociale și sprijinirea calității locurilor de muncă, a învățământului, a competențelor, a incluziunii sociale și a accesului egal la sistemul de sănătate.
- **Europă mai apropiată de cetățenii săi**, prin sprijinirea strategiilor de dezvoltare conduse la nivel local și a dezvoltării urbane durabile în UE.

Analizând obiectivele specifice ale Politicii de coeziune, observăm interesul crescut asupra digitalizării și al economiei circulare.

POLITICA DE COEZIUNE, elemente de noutate pentru perioada 2021 – 2027

Plecând de la propunerea Comisiei din 2 mai 2018 privind următorul cadru financiar multianual pentru perioada 2021-2027, anexa D a Raportului de țară din 2019 privind România, inclusiv un bilanț aprofundat referitor la prevenirea și corectarea dezechilibrelor economice, prezintă punctele de vedere preliminare ale serviciilor Comisiei cu privire la domeniile de investiții prioritare și la condițiile-cadru pentru aplicarea eficace a politicii de coeziune în perioada 2021-2027. Aceste domenii de investiții prioritare au fost stabilite în contextul mai amplu al blocajelor în materie de investiții, al nevoilor de investiții și al disparităților regionale analizate în raport. Această anexă constituie baza unui dialog între România și serviciile Comisiei în vederea programării fondurilor politicii de coeziune (Fondul european de dezvoltare regională, Fondul de coeziune și Fondul social european Plus).

Implementarea POR, în viitoarea perioadă de programare, se va face descentralizat, prin 8 programe regionale, gestionate la nivelul agențiilor de dezvoltare regională. Coordonarea unitară a managementului acestui proces va fi asigurată de Ministerul Lucrărilor Publice, Dezvoltării și Administrației.

Ministerul Lucrărilor Publice, Dezvoltării și Administrației nu va mai avea autoritatea de management pentru POR, din anul 2021. În schimb, ar urma să fie 8 autorități de management la nivelul fiecărei regiuni de dezvoltare. Practic, actualele Agenții de Dezvoltare Regională (ADR), care în prezent au doar rol de organism intermediar, cu numai câteva atribuții delegate de Ministerul Lucrărilor Publice, ar urma să devină autorități de management ele însele. Aceste 8 noi autorități de management ale viitoarelor Programe Operaționale Regionale mai mici vor întocmi ghidurile solicitantului pentru diversele linii de finanțare pe care le vor deschide și vor decide prioritățile de investiții care vor fi bugetate.

POLITICA AGRICOLĂ COMUNĂ

În noul exercițiu financiar din perioada 2021-2027, Planul Național de Dezvoltare Rurală ar urma să fie abandonat din punct de vedere conceptual, ca urmare a apariției unui nou concept al Politicii Agricole Comune (PAC), și anume Planul Strategic Național.

Planul Strategic Național pentru perioada 2021 – 2027 cuprinde nouă obiective clare cu accent pe măsuri care să combată schimbările climatice, să protejeze mediul și biodiversitate, să creeze zone rurale mai dinamice.

Cele nouă obiective ale viitoarei Politici Agricole Comune pentru perioada 2021 – 2027 vizează:

- Reechilibrarea lanțului alimentar
- Combaterea schimbărilor climatice
- Managementul durabil al resurselor
- Conservarea peisajelor și a biodiversității
- Sprijinirea reînnoirii generaționale
- Dezvoltarea zonelor rurale
- Siguranța alimentară și bunăstarea animalelor
- Venituri echitabile pentru fermieri
- Creșterea competitivității

Bugetul politicii agricole comune:

Pentru exercițiul financiar 2021 – 2027, pentru România este propusă suma de 20,5 miliarde Euro din care 13,3 miliarde este destinată plăților directe, respectiv 65% din buget, 363 mil. Euro alocate către măsurile de sprijinire a pieței (FEGA) reprezentând 2% din buget, iar 6,7 miliarde de Euro vor fi alocate pentru dezvoltarea rurală (FEADR), adică 33% din bugetul alocat. În cele 33 de procente alocate Fondului European de Dezvoltare Rurală - FEADR sunt cuprinse atât investiții ale mediului privat cât și investițiile Unităților administrativ teritoriale locale, respectiv investiții publice.

De menționat este și faptul că din bugetul alocat FEADR, doar 5% va fi destinat măsurilor LEADER!

Atenția sporită către obiectivul 2 „Combaterea schimbărilor de mediu și climă” este confirmată încă odată de alocarea financiară propusă, respectiv, din bugetul aprobat pentru FEADR, 35% este adresat intervențiilor lor adresate obiectivelor specifice de mediu și climă.

Propunerea financiară a Cadrului Financiar Multianual de alocare pentru România, pentru perioada 2021 - 2027 este de 30,60 miliarde euro, în creștere cu 8% față de perioada 2014 - 2020, conform propunerii Comisiei Europene, distribuită la nivel de fond astfel:

- 57% către Fondul de Dezvoltare Regională (FEDR)
- 27% către Fondul Social European
- 15% către Fondul de Coeziune
- 1% către Cooperarea teritorială europeană (ETC)

În cadrul politicii de coeziune Ministerul Fondurilor Europene propune pentru perioada 2021 – 2027, nouă tipuri de programe, Programul Operațional Regional urmând a fi gestionat descentralizat la nivelul Agențiilor de Dezvoltare Regională din fiecare dintre cele 8 regiuni ale țării:

- Programul Operațional Dezvoltare Durabilă (PODD)
- Programul Operațional Transport (POT)
- Programul Operațional Creștere Inteligentă și Digitalizare (POCID)
- Programul Național de Sănătate (multifond) (PNS)
- Programul Operațional Capital Uman (POCU)
- Programul Operațional Ajutorarea Persoanelor Dezavantajate (POAD)
- Programul Operațional de Dezvoltare Teritorială Integrată (multifond) (PODTI)
- Programele Operaționale Regionale – implementate la nivel de regiune (8 POR)
- Programul Operațional Asistență Tehnică (multifond) (POAT)

În ceea ce privește responsabilitatea gestionării acestor programe, Agențiile pentru Dezvoltare Regională vor fi Autorități de Management pentru cele opt Programe Operaționale Regionale, Ministerul Transporturilor, Infrastructurii și Comunicațiilor va fi Autoritate de Management pentru Programul Operațional Transport, iar Ministerul Fondurilor Europene va fi Autoritate de Management pentru celelalte șapte Programe Operaționale menționate mai sus.

Pentru cele 9 programe din cadrul politicii de coeziune, în perioada 2021 – 2027 vor fi finanțate următoarele axe prioritare:

Programul Operațional Dezvoltare Durabilă:

- Axa Prioritară 1. Tranziție energetică bazată pe eficiență energetică, emisii reduse, sisteme inteligente de energie, rețele și soluții de stocare
- Axa Prioritară 2 - Dezvoltarea infrastructurii de apă și apă uzată și tranziția la o economie circulară
- Axa Prioritară 3 - Protecția mediului prin conservarea biodiversității, asigurarea calității aerului și decontaminare a siturilor poluate
- Axa Prioritară 4 - Promovarea adaptării la schimbările climatice, prevenirea și gestionarea riscurilor

Programul Operațional Transport (POT)

- Axa Prioritară 1. Îmbunătățirea conectivității prin dezvoltarea rețelei TEN-T de transport rutier
- Axa Prioritară 2. Îmbunătățirea conectivității prin dezvoltarea infrastructurii rutiere pentru accesibilitate teritorială
- Axa prioritară 3. Îmbunătățirea conectivității prin dezvoltarea rețelei TEN-T de transport pe calea ferată
- Axa prioritară 4. Îmbunătățirea mobilității naționale, durabilă și rezilientă în fața

schimbărilor climatice prin creșterea calității serviciilor de transport pe calea ferată

- Axa prioritară 5. Îmbunătățirea conectivității prin creșterea gradului de utilizare a transportului cu metroul în regiunea București-Ilfov
- Axa prioritară 6. Îmbunătățirea conectivității și mobilității urbane, durabilă și rezilientă în fața schimbărilor climatice prin creșterea calității serviciilor de transport pe calea ferată
- Axa prioritară 7. Dezvoltarea unui sistem de transport multimodal
- Axa prioritară 8. Creșterea gradului de utilizare a căilor navigabile și a porturilor
- Axa prioritară 9. Creșterea gradului de siguranță și securitate pe rețeaua rutieră de transport
- Axa prioritară 10. Asistență tehnică

Programul Operațional Creștere Inteligentă și Digitalizare (POCID)

- Axa Prioritară 1. Creșterea competitivității economice prin cercetare și inovare
- Axa Prioritară 2. Dezvoltarea unei rețele de mari infrastructuri de CDI
- Axa prioritară 3. Creșterea competitivității economice prin digitalizare
- Axa prioritară 4. Dezvoltarea infrastructurii Broadband
- Axa prioritară 5. Instrumente financiare
- Axa prioritară 6. Creșterea capacității administrative

Programul Național de Sănătate (multifond) (PNS)

- Axa Prioritară 1. Continuarea investițiilor în spitale regionale
- Axa Prioritară 2. Servicii de asistență medicală primară, comunitară și servicii oferite în regim ambulatoriu
- Axa prioritară 3. Servicii de recuperare, paliative și îngrijiri pe termen lung adaptate fenomenului demografic de îmbătrânire a populației și profilului epidemiologic al morbidității
- Axa prioritară 4. Creșterea eficacității sectorului medical prin investiții în infrastructură și servicii
  - Investiții prioritare în infrastructură
  - Investiții în structurile relevante în domeniul supravegherii bolilor transmisibile și de gestionare a alertelor naționale și internaționale la nivel central și local din domeniul sănătății publice
  - Modernizarea sistemului național de transfuzii, inclusiv a infrastructurii de testare a sângelui și/sau procesare a plasmei
- Axa prioritară 5. Abordări inovative în cercetarea din domeniul medical
- Axa prioritară 6. Informatizarea sistemului medical
- Axa prioritară 7 . Măsurile FSE care susțin cercetarea, informatizarea în sănătate și

utilizare metode moderne de investigare, intervenție, tratament

Programul Operațional Capital Uman (POCU)

- Axa Prioritară 1. Valorificarea potențialului tinerilor pe piața muncii
- Axa Prioritară 2. Prevenirea părăsirii timpurii a școlii și creșterea accesului și a participării grupurilor dezavantajate la educație și formare profesională
- Axa prioritară 3. Creșterea calității și asigurarea echității în sistemul de educație și formare profesională
- Axa prioritară 4. Adaptarea ofertei de educație și formare profesională la dinamica pieței muncii și la provocările inovării și progresului tehnologic
- Axa prioritară 5. Creșterea accesibilității, atractivității și calității învățământului profesional și tehnic
- Axa prioritară 6. Creșterea accesului pe piața muncii pentru toți
- Axa prioritară 7. Antreprenoriat și economie socială
- Axa prioritară 8. Susținerea reformelor pe piața muncii în acord cu dinamica pieței muncii
- Axa prioritară 9. Consolidarea participării populației în procesul de învățare pe tot parcursul vieții pentru facilitarea tranzițiilor și a mobilității (prioritate comună Educație/Ocupare)

Programul Operațional Ajutorarea Persoanelor Dezavantajate (POAD)

- Axa Prioritară 1. Dezvoltarea locală plasată sub responsabilitatea comunității (intervenții adresate grupurilor de acțiune locală) – OP 4
- Axa Prioritară 2. Dezvoltare locală plasată sub responsabilitatea comunității – OP 5
- Axa prioritară 3. Comunități marginalizate
- Axa prioritară 4. Reducerea disparităților între copiii în risc de săracie și/sau excluziune socială și ceilalți copii
- Axa prioritară 5. Servicii pentru persoane vârstnice
- Axa prioritară 6. Sprijin pentru persoanele cu dizabilități
- Axa prioritară 7. Sprijin pentru grupuri vulnerabile
- Axa prioritară 8. Ajutorarea persoanelor defavorizate

Programul Operațional de Dezvoltare Teritorială Integrată (multifond) (PODTI)

Programele Operaționale Regionale – implementate la nivel de regiune (8 POR)

- Axa Prioritară 1. O regiune competitivă prin inovare, digitalizare și întreprinderi dinamice
- Axa Prioritară 2. O regiune cu orașe Smart
- Axa prioritară 3. O regiune cu orașe prietenoase cu mediul
- Axa prioritară 4. Dezvoltarea sistemelor de încălzire centralizate

- Axa prioritară 5. O regiune accesibilă
- Axa prioritară 6. O regiune educată
- Axa prioritară 7. O regiune atractivă
- Axa prioritară 8. Asistență tehnică

Programul Operațional Asistență Tehnică (multifond) (POAT)

Surse de finanțare din bugetele naționale

PROGRAMELE FINANȚATE PRIN COMPANIA NAȚIONALĂ DE INVESTITII S.A.

Compania Națională de Investiții S.A. (CNI) funcționează în baza Ordonanței nr.25/2001 privind înființarea Companiei Naționale de Investiții CNI S.A cu modificările și completările ulterioare.

Finanțator: Guvernul României

Program de finanțare: Programul național de construcții de interes public sau social

Obiectivul programului: Construirea, reabilitarea, modernizarea, dotarea și extinderea unui obiectiv, finalizarea unui obiectiv demarat anterior de beneficiar.

Solicitanți eligibili: Autoritățile administrației publice centrale, autoritățile administrației publice locale, alte instituții publice și instituții de interes public și persoane juridice recunoscute ca fiind de utilitate publică în condițiile legii, alte entități ce funcționează în baza unor legi speciale, inclusiv persoane fizice și juridice în cazul Subprogramului „Lucrări în primă urgență”

Activități eligibile: Construirea, reabilitarea, modernizarea, dotarea și extinderea unui obiectiv, finalizarea unui obiectiv demarat anterior de beneficiar:

1. Subprogramul „Săli de sport”
2. Subprogramul „Bazine de înot”
3. Subprogramul „Complexuri sportive”
4. Subprogramul „Așezăminte culturale”
5. Subprogramul „Unități și instituții de învățământ de stat”
6. Subprogramul „Patinoare artificiale”
7. Subprogramul „Unități sanitare”
8. Subprogramul „Săli de cinema”
9. Subprogramul „Lucrări în primă urgență”
10. Subprogramul „Reabilitare blocuri de locuințe situate în localități din zone defavorizate”
11. Subprogramul „Drumuri de interes local și drumuri de interes județean”

12. Subprogramul „Fose septice, microstații de epurare și sisteme de alimentare cu apă”
13. Subprogramul „Alte obiective de interes public sau social în domeniul construcțiilor”

PROGRAMUL NAȚIONAL DE DEZVOLTARE LOCALĂ - PNDL

Reprezintă sursa principală de finanțare pentru infrastructura locală și are la bază principiul conform căruia în fiecare localitate din țară trebuie să fie asigurat un set minim de servicii publice. Programul Național de Dezvoltare Locală, coordonat de Ministerul Lucrărilor Publice, Dezvoltării și Administrației, stabilește cadrul legal pentru implementarea unor proiecte de importanță națională, care susțin dezvoltarea regională prin realizarea unor lucrări de infrastructură rutieră, tehnico-edilitară și socio-educativă.

Finanțator: Guvernul României

Programe de finanțare și solicitanți eligibili:

- Programul privind reabilitarea, modernizarea și/sau asfaltarea drumurilor de interes județean și de interes local, alimentarea cu apă, canalizarea și epurarea apelor uzate la sate, precum și în unitățile administrativ-teritoriale cu resurse turistice - Hotărârea Guvernului nr. 577/1997;
- Programul de dezvoltare a infrastructurii și a unor baze sportive din spațiul rural - Ordonanța Guvernului nr. 7/2006, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 71/2007, cu modificările ulterioare;
- Programele multianuale prioritare de mediu și gospodărire a apelor - Ordonanța Guvernului nr. 40/2006, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr.61/2007, cu modificările ulterioare pentru programul prevăzut la art. 2 alin. (1) lit. c);
- Programul Reabilitare și modernizare - 10.000 km drumuri de interes județean și drumuri de interes local - Hotărârea Guvernului nr. 530/2010.

Obiectivul programului: obiectivul prioritar ale PNDL este finalizarea tuturor obiectivelor finanțate inițial prin alte programe închise între timp, precum și sprijinirea autorităților publice locale în prioritizarea finanțărilor astfel încât România, în integralitatea ei, să devină un spațiu construit eficient, în care toți locuitorii să aibe acces egal la resurse, să beneficieze de creșterea calității vieții și să se faciliteze dezvoltarea comunităților funcție de potențialul acestora și de strategiile de dezvoltare durabilă, pe principii de competitivitate și coeziune teritorială. Programul este dedicat realizării unor obiective de investiții de infrastructură de dimensiuni reduse ca volum care nu îndeplinesc criteriile de eligibilitate pe programe cu finanțare europeană sau la care este imperios necesară finalizarea acestora pentru respectarea unor angajamente asumate de România în cadrul Uniunii Europene.

Activități eligibile: Obiectivele de investiții care pot fi finanțate în cadrul programului trebuie să vizeze lucrări de realizare/extindere/reabilitare/modernizare, respectiv dotare, pentru unul dintre următoarele domenii specifice:

- sisteme de alimentare cu apă și stații de tratare a apei;

- sisteme de canalizare și stații de epurare a apelor uzate;
- unități de învățământ preuniversitar, respectiv: grădinițe, școli generale primare și gimnaziale, licee, grupuri școlare, colegii naționale, școli profesionale, școli postliceale, unități de învățământ special de stat;
- unități sanitare;
- drumuri publice clasificate și încadrate, în conformitate cu prevederile legale în vigoare, ca drumuri județene, drumuri de interes local, drumuri comunale și/sau drumuri publice din interiorul localităților;
- poduri, podețe sau punți pietonale;
- obiective culturale de interes local, respectiv biblioteci, muzee, centre culturale multifuncționale, teatre;
- platforme de gunoi;
- piețe publice, comerciale, târguri, oboare;
- modernizarea bazelor sportive;
- sediile instituțiilor publice ale autorităților administrației publice locale, precum și a instituțiilor publice din subordinea acestora;
- infrastructura turistică dezvoltată de autoritățile publice locale ca instrument de punere în valoare a potențialului turistic local, pentru obiectivele de investiții aflate în proprietatea publică sau privată a unităților administrativ-teritoriale sau în administrarea acestora.

Finanțare

Programul se finanțează din transferuri de la bugetul de stat, în limita fondurilor aprobate anual în bugetul MLPDA, din fonduri aprobate anual cu această destinație în bugetele locale ale unităților administrativ-teritoriale beneficiare și din alte surse legal constituite.

În limita fondurilor aprobate anual prin legea bugetului de stat, în baza analizei interne de specialitate a propunerilor de finanțare ale autorităților locale, MLPDA întocmește și aprobă prin ordin al ministrului dezvoltării regionale și administrației publice, lista finală cu obiectivele de investiții care se finanțează, listă care se publică pe site-ul Ministerului Dezvoltării Regionale și Administrației Publice.

Pentru transferul sumelor de la bugetul de stat, prin bugetul MLPDA, cu destinația finanțării cheltuielilor eligibile prevăzute în contractele anuale de finanțare:

Unitățile administrativ-teritoriale pot solicita lunar, în scris Ministerului Lucrărilor Publice, Dezvoltării și Administrației, în funcție de necesități, transferul sumelor alocate cu destinația finanțării cheltuielilor eligibile prevăzute în contractele anuale de finanțare, în termen de 30 de zile de la efectuarea transferurilor de sume. MLPDA virează sumele alocate și aprobate prin ordin de plată direct în conturile beneficiarilor.

PROGRAMELE DERULATE DE ADMINISTRAȚIA FONDULUI DE MEDIU

Administrația Fondului pentru Mediu este principala instituție care asigură suportul financiar pentru realizarea proiectelor și programelor pentru protecția mediului, constituită

conform principiilor europene „poluatorul plătește” și „responsabilitatea producătorului”. Administrația Fondului pentru Mediu funcționează ca organ de specialitate al administrației publice centrale, cu personalitate juridică, în coordonarea Ministerului Mediului.

Programul privind sprijinirea eficienței energetice și a gestionării inteligente a energiei în infrastructura de iluminat public

Obiectivul programului: Creșterea eficienței energetice a sistemelor de iluminat public

Beneficiari eligibili: Unitățile administrativ-teritoriale, organizate la nivel de comună, oraș sau municipiu

Finanțator: Administrația Fondului pentru Mediu

Activități finanțate: modernizarea sistemelor de iluminat public prin înlocuirea corpurilor de iluminat având un consum ridicat de energie electrică cu corpuri de iluminat LED, precum și achiziționarea și instalarea sistemelor de dimare/telegestiune care permit reglarea fluxului luminos la nivelul întregului obiect de investiții

Mai multe informații: <https://www.afm.ro/>

Alternative de finanțare, altele decât fondurile structurale și de coeziune, în care autoritățile publice locale pot fi solicitanți eligibili sau parteneri

Sursele de finanțare nerambursabilă pentru Autoritățile publice Locale nu se limitează doar la cele finanțate de Politica Agricolă Comună și de Politica de Coeziune, existând și alte surse de finanțare, precum:

GRANTURILE SPAȚIULUI ECONOMIC EUROPEAN (SEE) ȘI NORVEGIENE

Granturile Spațiului Economic European (SEE) și Norvegiene reprezintă contribuția Islandei, Principatului Liechtenstein și Regatului Norvegiei la reducerea disparităților economice și sociale în Spațiul Economic European și la consolidarea relațiilor bilaterale cu cele 15 state beneficiare din Estul și Sudul Europei și statele baltice.

Beneficiari eligibili: Organizațiile/entitățile din România sau din Statele Donatoare

Finanțator: Mecanismul Financiar SEE 2014-2021

Domenii finanțate:

- dezvoltare locală, reducerea sărăciei, incluziunea romilor, copii și tineri în situații de risc, drepturile omului
- energie regenerabilă, eficiență energetică, securitate energetică
- dezvoltarea afacerilor, inovare și IMM
- sănătate publică
- cercetare
- patrimoniu cultural, antreprenariat cultural și cooperare culturală
- justiție, servicii corecționale, combaterea violenței domestice și de gen
- afaceri interne, cooperare polițienească și combaterea criminalității
- educație, burse, ucenicie și antreprenariat pentru tineri
- dialog social și muncă decentă

- cetățenie activă – societate civilă
- mediu și schimbări climatice

Mai multe informații: <https://www.eeagrants.ro/apeluri>

EUROPA CREATIVĂ - Subprogramul Cultură

Programul-cadru al Comisiei Europene pentru sprijinirea sectoarelor culturii și audiovizualului.

Beneficiari eligibili: toți operatorii din sectoarele culturale și creative, însemnând organizații neguvernamentale, instituții publice și companii private cu activitate în domeniu.

Finanțator: programul Europa Creativă este gestionat de Comisia Europeană și de Agenția Executivă pentru Educație, Audiovizual și Cultură din Bruxelles, unde se trimit și se evaluează toate proiectele. La nivel național, Biroul Europa Creativă România oferă informații și asistență tehnică gratuite pentru operatorii care doresc să acceseze această finanțare.

Domenii finanțate: cultură și audiovizual

Mai multe informații: <https://www.europa-creativa.eu>

PROGRAMUL LIFE - instrument de finanțare al Uniunii Europene pentru mediul înconjurător și acțiuni în domeniul climei

Beneficiari eligibili: Autorități publice locale din România

Finanțator: Ministerul Mediului

Obiectivul programului: Obiectivul general al programului LIFE propus pentru perioada 2021-2027 este de a contribui la tranziția către o economie circulară curată, eficientă din punct de vedere energetic, cu emisii scăzute de dioxid carbon și rezilientă la schimbările climatice – inclusiv prin tranziția către o energie curată –, de a proteja mediul și de a mări nivelul de calitate al acestuia și de a opri și a inversa declinul biodiversității. Prin programul LIFE au fost cofinanțate, până în prezent, peste 4500 de proiecte.

Mai multe informații: <http://lifeprogram.ro>

PROGRAMUL ROSENC de Eficiență Energetică în Iluminat (PREEI)

Beneficiari eligibili: Autorități publice locale din România

Finanțator: Clusterul de Energii Sustenabile din România - ROSENC

Obiectivul programului: reducerea consumului de energie și a cheltuielilor anuale de întreținere cu iluminatul public stradal ale autorităților publice locale prin modernizarea și eficientizarea sistemelor de iluminat public stradal. Scopul final al acestui program este reducerea cheltuielilor anuale cu iluminatul public stradal, cu 50-70%.

Mai multe informații: www.rosenc.ro

ADMINISTRAȚIA FONDULUI CULTURAL NAȚIONAL

Este o instituție publică autonomă, aflată în subordinea Ministerului Culturii, care operează la nivel național de peste 15 ani. Înființată în 2005 AFCN este principalul finanțator public al ofertei culturale din România care aplică un proces transparent de evaluare și selecție.

Beneficiari eligibili: asociațiile, fundațiile, instituțiile publice de cultură, persoanele fizice autorizate, societățile comerciale care derulează activități culturale.

Finanțator: Ministerul Culturii

Obiectivul programului: administrația are ca obiective generale, stabilite prin lege, gestionarea Fondului Cultural Național, finanțarea programelor, proiectelor și acțiunilor culturale, organizate în țară și/sau în străinătate, precum și susținerea relațiilor culturale internaționale ale României.

Domenii finanțate: acțiuni culturale și editoriale

Mai multe informații: www.afcn.ro

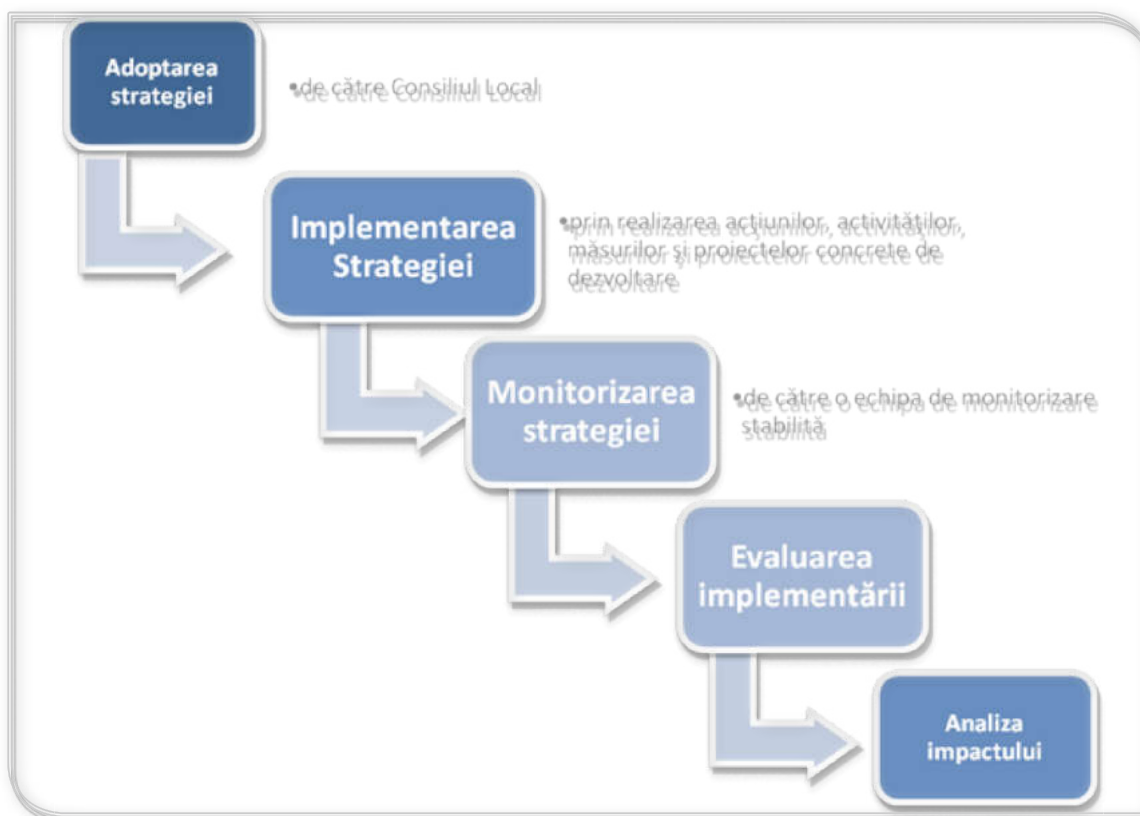
2.6. IMPLEMENTAREA, MONITORIZAREA ȘI EVALUAREA STRATEGIEI DE DEZVOLTARE LOCALĂ

2.6.1. Implementarea Strategiei de Dezvoltare Locală

Identificarea, selectarea și dezvoltarea proiectelor strategice de la nivelul orașului Luduș (întocmirea fișelor de proiecte identificate, analiza și corelarea proiectelor identificate în raport cu obiectivele sectoriale și strategice, precum și cu dezvoltarea teritorială, impactul estimat al proiectelor) s-a realizat în vederea identificării celor mai bune soluții pentru atingerea obiectivelor și priorităților locale propuse. Strategia de Dezvoltare Locală reprezintă un document cu caracter normativ și prospectiv care cuprinde o analiză reală a orașului atât din punct de vedere al situației existente cât și din punct de vedere al oportunităților de dezvoltare. Identificarea oportunităților de dezvoltare trebuie urmată de acțiuni concrete pentru implementarea acțiunilor, dar și de monitorizarea implementării.

Implementarea efectivă a strategiei de dezvoltare depinde în mod fundamental de capacitatea administrației locale, de a atrage fondurile necesare pentru a finanța acțiunile selectate și de a gestiona fondurile de la bugetul local. Absorbția fondurilor disponibile depinde însă, alături de eligibilitatea acțiunilor, de capacitatea instituțională de a iniția proiecte și de a lucra în parteneriat pentru atingerea scopurilor strategice. Implementarea Strategiei de Dezvoltare Locală este un proces complex, care necesită un management și control adecvat, realizat de o structură organizatorică, un proces unitar de implementare și evaluare a rezultatelor obținute.

În vederea implementării Strategiei de Dezvoltare Locală se vor parcurge următorii pași:

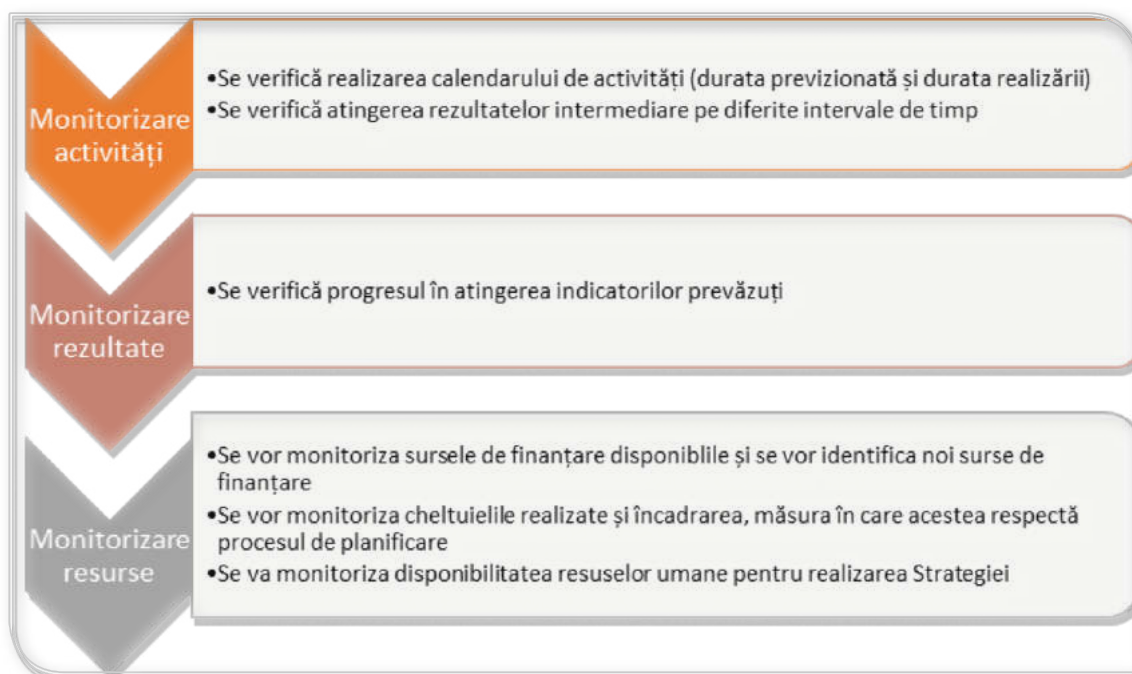
2.6.2. Monitorizarea Strategiei de Dezvoltare Locală

Monitorizarea evoluției implementării strategiei este în principiu o practică formală puțin cunoscută și asumată în mediul instituțional public. Monitorizarea strategiei va furniza informația necesară evaluării, iar pentru a putea monitoriza implementarea strategiei și pentru a aprecia performanțele ei în raport cu obiectivele stabilite, este necesară stabilirea unui set de indicatori.

Strategia va fi monitorizată prin intermediul unor rapoarte anuale întocmite de către comisia de monitorizare, care va evalua:

- stadiul în care se află diversele acțiuni programate în cadrul strategiei;
- revizuirea acțiunilor, acolo unde este cazul;
- timpul estimat până la îndeplinirea acțiunilor;
- alte aspecte.

Se vor monitoriza activitățile, rezultatele și resursele strategiei astfel:

Figura nr. 26. Tipuri de monitorizare

Consiliul Local va trebui să aibă în vedere Strategia Integrată de Dezvoltare Locală atunci când se aprobă diferite documentații de urbanism sau alte documente strategice, astfel încât să se asigure o corelare între acestea.

2.6.3. Evaluarea strategiei și analiza impactului

Evaluarea este aprecierea activităților sau a rezultatelor implementării Strategiei, utilizând informațiile obținute pe parcursul monitorizării. Evaluarea face o analiză a modului de implementare a Strategiei și eficienței acesteia.

Evaluarea va fi realizată de către aceeași echipă care realizează și activitatea de monitorizarea Strategiei. Activitatea de evaluare se concretizează într-un raport de evaluare care va conține situația indicatorilor de evaluare.

În urma monitorizării și evaluării Strategiei se poate recomanda revizuirea acesteia conform noilor priorități identificate.

Evaluarea va fi realizată de către aceeași echipă care realizează și activitatea de monitorizarea Strategiei. Activitatea de evaluare se concretizează într-un raport de evaluare care va conține situația indicatorilor de evaluare. În urma monitorizării și evaluării Strategiei se poate recomanda revizuirea acesteia conform noilor priorități.

Procesul de evaluare va fi realizat în baza următoarelor criterii:

Efectivitatea	<ul style="list-style-type: none"> • În ce măsură s-au atins indicatorii preconizați la momentul elaborării?
Cauzalitatea	<ul style="list-style-type: none"> • Care au fost factorii care au contribuit sau au afectat implementarea proiectului? • În ce măsură ipotezele formulate s-au verificat? • Ce alți factori de risc nu au fost luați în considerare?
Eficiența	<ul style="list-style-type: none"> • Raportarea rezultatelor obținute la resurse-productivitatea?
Sustenabilitatea	<ul style="list-style-type: none"> • Vor continua rezultatele obținute să se mențină și să-și manifeste efectele pozitive și după încheierea perioadei de implementare?
Relevanța	<ul style="list-style-type: none"> • Se verifică relevanța măsurătorilor din documentul de politică pentru un proces viitor, ținând cont de modificările apărute în perioada de implementare?
Rezultate secundare	<ul style="list-style-type: none"> • Care sunt consecințele neprevăzute (pozitive și negative) apărute pe perioada implementării? • Cum pot fi valorificate sau eliminate acestea?

Figura nr. 27. Criterii pentru evaluarea politicii

O evaluare a impactului strategiei se va face la sfârșitul perioadei de programare, respectiv în anul 2027, când se vor putea compara rezultatele înregistrate la sfârșitul perioadei față de perioada de bază, anul 2020. Evaluarea va aprecia, în egală măsură performanța – realizarea obiectivelor propuse și procesul – modul în care au fost atinse obiectivele strategice.

Abaterile constatate vor impune luarea unor măsuri de corecție agreeate de comun acord prin contractele de finanțare semnate între părți.

2.6.4. Indicatori ai implementării strategiei

Colectarea și prelucrarea informațiilor de încredere, cuantificate și actualizate regulat, agregate la nivelul indicatorilor de dezvoltare durabilă, va permite măsurarea performanțelor în atingerea obiectivelor stabilite prin prezenta strategie și raportarea corectă asupra rezultatelor.

Pentru realizarea evaluării corespunzătoare privind implementarea strategiei, se vor lua în considerare următorii indicatori de evaluare:

Obiectivul strategic nr. 1 Dezvoltarea serviciilor de bază și îmbunătățirea accesibilității concomitent cu creșterea siguranței de deplasare

- Numărul gospodăriilor racordate la rețeaua de apă potabilă ;
- Numărul gospodăriilor racordate la rețeaua de canalizare menajeră;
- Asigurarea încălzirii locuinței în perioadele reci;
- Gradul de mulțumire al populației privind starea utilităților;
- Gradul de mulțumire al populației privind investițiile în infrastructura rutieră;
- Gradul de acces al populației la serviciile de cablu tv;
- Gradul de acces al populației la serviciile de internet;
- Investiții realizate pentru modernizarea infrastructurii silvice.

Obiectivul strategic nr. 2 - Dezvoltarea echilibrată a economiei locale

- Evoluția numărului agenților economici din oraș;
- Domeniile de activitate ale agenților economici;
- Gradul de diversificare al domeniilor de activitate ale operatorilor economici
- Numărul unităților economice înmatriculate, lichidate/dizolvate și radiate;
- Numărul de angajați ai agenților economici;
- Intenția agenților economici de a angaja personal;
- Intenția agenților economici de a concedia personal;
- Gradul de mulțumire al agenților economici cu privire la implicarea Primăriei în dezvoltarea mediului de afaceri;
- Proiecte propuse de agenții economici pentru dezvoltarea mediului de afaceri;
- Sprijinul oferit din partea angajaților Primăriei în rezolvarea problemelor zilnice a agenților economici;
- Numărul parteneriatelor public-privat între agenții economici și Primărie.

Obiectivul strategic nr. 3 – Reducerea abandonului școlar, îmbunătățirea accesului la sistemul educațional și sprijin pentru formare și învățarea pe tot parcursul vieții

- Evoluția populației școlare;
- Gradul de promovabilitate;
- Rata abandonului școlar;
- Numărul persoanelor analfabete;
- Numărul unităților școlare reabilitate/modernizate;
- Numărul laboratoarelor școlare, raportate la numărul de elevi;
- Săli de gimnastică și terenuri de sport;
- Evoluția personalului didactic pe niveluri de educație;
- Gradul de mulțumire al populației privind învățământul și educația;
- Opinia populației asupra orașului ca loc de creștere și educare a copiilor.

Obiectivul strategic nr. 4 - Dezvoltarea unei comunități locale prietenoase cu mediul

- Calitatea apei potabile din oraș;
- Gradul de mulțumire al populației privind poluarea;
- Gradul de mulțumire al populației privind modul de colectare al deșeurilor;
- Gradul de colectare selectivă a deșeurilor;
- Evoluția surselor de poluare la nivelul orașului;
- Investițiile în energia verde/ regenerabilă;
- Reducerea gradului de poluare;
- Eficiența energetică;
- Numărul/suprafața spațiilor degradate /terenuri neutilizate;
- Investițiile realizate asupra spațiilor degradate, inclusiv reintroducerea în circuitul rural al construcțiilor și terenurilor neutilizate.

Obiectivul strategic nr. 5 - Promovarea unui sector agricol inteligent, rezilient și diversificat care să asigure securitatea alimentară

- Suprafața de teren agricol deținută de populația orașului;
- Suprafața de teren agricol cultivată de populația orașului;
- Principalele culturi agricole;
- Asociații Agricole pe raza orașului;
- Apartenența locuitorilor la una dintre Asociațiile Agricole de pe teritoriul orașului;
- Numărul agenților economici care activează în sectorul agricol;
- Numărul fermelor de semi-subzistență;
- Gradul de asociere.

Obiectivul strategic nr. 6 - Dezvoltarea serviciilor sanitare și sociale

- Investiții realizate pentru modernizarea infrastructurii sanitare;
- Numărul medicilor de familie;
- Personal sanitar mediu;
- Persoane înregistrate în cadrul cabinetului medical individual;
- Persoane bolnave înregistrate în cadrul cabinetului medical individual;
- Copii ai căror părinți sunt plecați la muncă în străinătate;
- Persoane cu dizabilități;
- Număr copii asistați social;
- Număr adulți asistați social;
- Număr vârstnici asistați social;
- Persoane cu handicap;
- Număr copii cu handicap;
- Număr adulți cu handicap;

- Copii aflați în plasament familial;
- Familii cu risc social;
- Familii fără venit;
- Persoane cărora li se acordă venitul minim garantat;
- Ajutor pentru încălzirea locuinței;
- Familii beneficiare de alocația de susținere a familiei;
- Gradul de mulțumire al populației privind sectorul medical;
- Sprijinul acordat de Primărie și Autoritățile Publice Locale grupurilor defavorizate din oraș;
- Infrastructură socială nou creată sau modernizată.

Obiectivul strategic nr. 7 – Teritoriu local atractiv pentru turism, cultură și sport

- Patrimoniul cultural;
- Numărul evenimentelor culturale organizate în oraș și numărul participanților;
- Infrastructura culturală;
- Gradul de mulțumire al populației privind cultura și divertismentul;
- Gradul de acces al populației la manifestări culturale;
- Gradul de mulțumire al populației privind modalitățile de petrecere a timpului liber;
- Gradul de mulțumire al populației privind activitățile sportive și de recreere;
- Gradul de mulțumire al populației privind siguranța publică;
- Gradul de mulțumire al populației privind siguranța copiilor și tinerilor în spațiile publice.

Obiectivul strategic nr. 8 – Dezvoltare tehnologică și digitalizare

- Tipul de servicii publice digitalizate;
- Numărul cetățenilor care utilizează soluțiile digitale;
- Gradul de mulțumire al cetățenilor cu privire la serviciile electronice.

Obiectivul strategic nr. 9 – Creșterea capacității instituționale

- Investiții realizate pentru dezvoltarea capacităților administrative și a serviciilor publice.

Obiectivul strategic nr. 10 - Dezvoltarea cooperării și asocierii

- Numărul parteneriatelor public-privat;
- Aderarea UAT la noi asociații de dezvoltare comunitară integrată;
- Numărul schimburilor de experiență;
- Gradul de colaborare cu alte țări europene.

2.7. CONSULTARE PUBLICĂ

Implicarea actorilor locali publici și privați și societatea civilă furnizează unui real și util instrument de planificare în vederea dezvoltării durabile a orașului, aceștia fiind implicați în etapele realizării strategiei prin realizarea sondajelor de opinie și participare în cadrul dezbaterii publice on-line.

Pentru consultarea actorilor principali din comunitatea locală, s-au elaborat chestionare, ce au fost distribuite în formă fizică.

În conformitate cu prevederile Legii nr.52/2003, privind transparența decizională în administrația publică, cu modificările și completările ulterioare, s-a decis realizarea on-line a dezbaterii publice privind elaborarea Strategiei de Dezvoltare Locală a orașului Luduș, ținând cont de starea de alertă națională generată de pandemia de Coronavirus COVID-19, precum și de măsurile necesare de întreprins pentru păstrarea sănătății populației.

În perioada 24 septembrie 2020 – 4 octombrie 2020, proiectul strategiei de dezvoltare a fost supus consultării publice. Dezbaterea publică s-a efectuat exclusiv on-line prin publicarea documentelor pe pagina Web a primăriei. Propuneri, sugestii și opinii cu valoare de recomandare s-au putut transmite prin următoarele modalități:

- ca mesaj în format electronic pe adresa de e-mail a orașului Luduș;
- prin poștă pe adresa Primăriei Orașului;
- la sediul Primăriei Orașului.

Până la data de 04 octombrie 2020, nu au fost formulate și transmise sugestii sau propuneri.

S-a efectuat sondarea unui eșantion de 199 de persoane, rezidenți ai orașului precum și un număr de 45 agenți economici astfel:

Persoane fizice

În ceea ce privește infrastructura de transport, dintre respondenți:

- 47,7% se declară nemulțumiți de starea trotuarelor din oraș și localitățile aparținătoare iar 40,2% se declară mulțumiți;
- 53,8% se declară nemulțumiți de starea șanțurilor din oraș și localitățile aparținătoare, 30,7% se declară mulțumiți iar 6,5% foarte nemulțumiți;
- 59,9% sunt nemulțumiți de starea drumurilor din oraș în timp ce alți 28,9% sunt mulțumiți;
- 47,4% dintre localnici se simt în siguranță pe străzile orașului;
- 65,9% dintre localnici consideră că ar fi utilă înființarea unor piste pentru biciclete în localitate.

Referitor la infrastructura de utilități:

- din cei 194 de respondenți 95,4% sunt beneficiari ai rețelei de apă potabilă;
- 79,1% beneficiază de sistemul de canalizare;
- 69,7% se declară mulțumiți de calitatea utilităților (apă potabilă și canalizare) din zona unde locuiesc.

Cu privire la sistemul educațional:

- 37,1% dintre respondenți nu cunosc situația școlilor și a grădinițelor din orașul Luduș cu privire la starea tehnică a clădirilor și a dotărilor;
- doar 22,2% din populație consideră că sălile de curs din școli sunt bine dotate și 24,7% consideră că dotările sălilor de curs din școli și grădinițe sunt învechite.

Sistemul sanitar:

- 53,8% declară că numărul medicilor și al personalului sanitar din oraș nu este suficient, în timp ce 21% declară că numărul medicilor și al personalului sanitar din oraș este suficient;
- 34,9% declară că infrastructura sanitară din orașul Luduș și din satele aparținătoare este slab dotată.

Asistență socială:

- 52,3% declară că persoanele vârstnice dependente trebuie sprijinite cu prioritate.

Turism:

- turismul local nu este dezvoltat (95,4% dintre respondenți), și 55,8% din respondenți sunt interesați să activeze în acest domeniu.

Agricultură și dezvoltare rurală

- 57,9% declară că activitățile în agricultură nu sunt sprijinite suficient;
- 61,7% nu practică agricultura;
- din cele 195 de răspunsuri furnizate 74,4% nu fac parte dintr-un grup de producători.

Economie

- 72,4% din societatea civilă dorește dezvoltarea cu prioritate a sectorului de producție, urmat de sectorul de servicii cu 31,8%.

Administrație

- 42,8% din respondenți consideră faptul că instituția Primarului are capacitate ridicată în ceea ce privește gestionarea proiectelor de dezvoltare;
- digitalizarea este considerată necesară în vederea dezvoltării comunității (65,8% dintre respondenți).

În opinia cetățenilor principalele probleme la nivel local sunt:

- Îmbătrânirea populației și migrația tinerilor;
- Poluarea aerului/solului/poluarea fonică;
- Modul de colectare al deșeurilor;
- Fenomenul de depopulare;
- Calitatea slabă a învățământului;
- Rata ridicată a șomajului;
- Infracstructurii rutiere;
- Servicii de sănătate limitate.

Profilul persoanelor chestionate:

- Majoritatea persoanelor respondente sunt de etnie română (76,7%);
- 24,9% au vârsta cuprinsă între 46- 55 ani;
- 40,6% au studii liceale ;
- 24,4% au venituri nete peste 3000 lei/familie;
- 62,2% sunt angajați.

Agenți economici

Profilul agenților economici chestionați:

- 88,9% dețin sediul social și 96,9% punctul de lucru în Luduș;
- 57,8% activează în sectorul serviciilor și 55,6% în comerț;

Desfacerea produselor se realizează piața locală (72,7%).

Principalele obstacole întâmpinate în dezvoltarea afacerilor sunt:

- Lipsa personalului calificat în zonă;
- Lipsa interesului pentru voluntariat;
- Lipsa resurselor financiare și relaționarea dificilă cu băncile;
- Acces greoi la fondurile europene datorită sistemului birocratic;
- Starea infrastructurii din zonă și alimentarea cu utilități.

În ceea ce privește dezvoltarea locală, majoritatea operatorilor economici sunt de părere că unitatea administrativ teritorială Luduș se înscrie într-un grad mediu de dezvoltare.

Operatorii economici consideră că angajații primăriei îi sprijină în mica măsură în dezvoltarea problemelor zilnice.

În opinia operatorilor economici principalele probleme la nivel local sunt:

- Fenomenul de îmbâtrânire a populației/migrația tinerilor;
- Investiții publice sau private;
- Infrastructura rutieră deficitară;
- Probleme de mediu: poluarea aerului/solului/poluarea fonică;
- Depopularea zonei urbane.

Educația și sănătatea sunt principalele sectoare de activitate care ar trebui dezvoltate cu prioritate în orașul Luduș.

2.8. BIBLOGRAFIE

- Pagini web
- Enciclopedia liberă Wikipedia
- Recensământul populației și al locuințelor – an 2011
- Baze de date statistice - Tempo Online
- Cartografia școlară –Ministerul Educației și Cercetării Științifice
- <https://ludusonline.ro>
- Documente strategice:
- Strategia de dezvoltare locală a orașului Luduș pentru perioada 2014-2020
- Alte documente
- Buletin de date și informații statistice –ADR Centru
- Atlasul Zonelor Urbane Marginalizate din România
- Anuarul statistic al județului Mureș anul 2019
- Planul de mobilitate urbană durabilă al orașului Luduș
- Raportul de activitate al Direcției pentru agricultură a județului Mureș
- Regulamentul de organizare și functionare al aparatului de specialitate al primarului orașului Luduș

2.9. ANEXA NR. 1 . LISTA AGENȚILOR ECONOMICI DIN ORAȘUL LUDUȘ

Nr. crt.	Nume Societate Comercială	CUI	Număr înregistrare ORC	Cod Caen	Cifra de afaceri 2018	Numărul angajați 2018
1	EYEDRONE LUDUS SRL	34646961	J26/596/2015	0111	26812	0
2	NICEFISH KLAUDAM SRL	23944539	J26/974/2008	0111	77290	1
3	PROLECOM SRL	16649030	J26/1280/2004	0111	281807	4
4	PROD ANCA SRL	18546863	J26/539/2006	0111	2606032	19
5	ROWOOD PARKETT SRL	27184827	J26/471/2010	0112	67210	0
6	FERMA AGRICOLA CHETANI SRL	35063699	J26/997/2015	0113	2796183	16
7	GRUPUL DE PRODUCATORI TUTUN LUDUS SRL	28074830	J26/172/2011	0115	48161	0
8	TUBEROSA BULBS SRL	35515050	J26/107/2016	0130	15990	0
9	AGRIRAD SRL	18433210	J26/301/2006	0141	404858	3
10	BOES LAPTE SRL	18823263	J26/1082/2006	0141	1707511	4
11	MIAVIS SRL	16853721	J26/1751/2004	0147	942276	2
12	COMPOSESORATUL "COLONIA ECZKEN"	12923905	-/-	0220	22588	0
13	DALIROM FOREST SRL	15006672	J26/939/2002	0220	815944	3
14	IL CAFE FLORENZ SRL	24248640	J26/1370/2008	1052	27581	1
15	GELATERIA DA MICHELE SRL	28067116	J26/164/2011	1052	694959	4
16	ANDE PAN SRL	15456316	J26/599/2003	1061	1658696	27
17	SON SANDROROM SRL	35125686	J26/1037/2015	1071	119647	0
18	BEA HAN SRL	22699407	J26/1970/2007	1071	742868	9
19	BOBIN PROD SRL	3101190	J26/3211/1992	1071	4025629	15
20	UNIVERSAL SRL	1231119	J26/94/1991	1071	1787486	21
21	DACTYLIS PROD SRL	4564835	J26/1486/1993	1071	9413438	146
22	BETTY'S CAKES SRL	37568892	J26/807/2017	1072	251763	4
23	TEREOS ROMANIA SA	1233870	J26/237/1991	1081	171190762	210
24	BUCUR FLORIN CONF TEXTIL SRL	31611276	J26/502/2013	1412	536816	13
25	BERCAS IMPEX SRL	8904379	J26/690/1996	1413	89384	1
26	ADEMIS 2000 SRL	30934139	J26/1116/2012	1413	1491964	40

Nr. crt.	Nume Societate Comercială	CUI	Număr înregistrare ORC	Cod Caen	Cifra de afaceri 2018	Numărul angajați 2018
27	MENELV BORSE SRL	13115886	J26/341/2000	1512	1783697	48
28	PALMOB SRL	3675207	J26/349/1993	1623	44896	1
29	OLIMP CONF SRL	1230822	J26/2010/1991	1629	9963	0
30	ROLCART SRL	17332934	J26/467/2005	1729	450982	4
31	SAROGRUP SRL	37712369	J26/1008/2017	1812	33584	2
32	BUSINESS FOR SUCCESS SRL	32027977	J26/859/2019	1812	774970	5
33	VITAFOAM ROMANIA SRL	16466520	J26/208/2010	2016	215326032	200
34	AGRO VERES SRL	15401850	J26/519/2003	2361	111341	4
35	TREDIA SRL	16864658	J26/1764/2004	2434	4851033	7
36	ONIX MULTITEH SRL	16174607	J26/304/2004	2453	936334	10
37	COMARO SRL	4838256	J26/1883/1993	2454	3880446	23
38	MONTAJE STEEL CONSTRASAKSN SRL	28209970	J26/298/2011	2511	634866	2
39	ELCONS 2000 SRL	7747080	J26/489/1995	2593	110894	1
40	ROMFERCHIM SRL	5409201	J26/272/1994	2593	45786	2
41	IMPEX PRIMA SRL	15473449	J26/641/2003	2599	284093	9
42	LARA DECO MOB-DESIGN SRL	37375115	J26/581/2017	3102	590	2
43	CATALEX MOB SRL	16196486	J26/351/2004	3109	203800	1
44	EDELWEISS TRADE & TOURISM SRL-D	30718640	J26/935/2012	3109	131647	3
45	SEFAR INTERNATIONAL SA	4786343	J26/1836/1993	3109	1482184	19
46	UNIREA LUDUS SOCIETATE COOPERATIVA MESTESUGAREASCA	1233225	C26/53/2005	3109	2389945	53
47	JR&MM EUROPEAN COMPANY SRL	17124127	J26/42/2005	3811	55832	0
48	RIPEN DOR SRL	31207155	J26/143/2013	3811	185120	3
49	RS VLADUT SRL	26969325	J26/350/2010	3832	483219	1
50	DIA EDRO CONSTRUCT SRL	33054910	J26/402/2014	4110	159406	0
51	FULL SRL	24031764	J26/1081/2008	4120	14400	0
52	SSS PROCONSTRUCT SRL	30820258	J26/1030/2012	4120	8800	0
53	SABI K&I PREST SERV SRL	31352430	J26/283/2013	4120	22359	0
54	LOFT SRL	23358777	J26/354/2008	4120	26630	1
55	JONY RAY CONSTRUCT SRL	30362770	J26/619/2012	4120	4200	1

Nr. crt.	Nume Societate Comercială	CUI	Număr înregistrare ORC	Cod Caen	Cifra de afaceri 2018	Numărul angajați 2018
56	GAETA SERAPO SRL	34310146	J26/331/2015	4120	116192	1
57	EDILCRIS CONSTRUCT 2015 SRL	34942843	J26/887/2015	4120	17950	1
58	VCT PROFITENC SRL-D	35295621	J26/1205/2015	4120	24126	1
59	CARPAT ART CONSTRUCT SRL	36459650	J26/1176/2016	4120	99639	1
60	TEKNON STANDARD SRL	36637170	J26/1374/2016	4120	333150	1
61	OVIDIU INTERNATIONAL CONSTRUCT SRL-D	36265157	J26/919/2016	4120	128859	2
62	NATROLTYM CONSTRUCT SRL	37750516	J26/1085/2017	4120	25000	2
63	POLI & MER MONTAJ SRL	26839295	J26/284/2010	4120	473261	5
64	DANDAN TUR CONSTRUCT SRL	31154662	J26/91/2013	4120	163048	5
65	CARDINAL PREST SERV SRL	5718347	J26/494/1994	4120	1608843	16
66	KAMIREST CONSTRUCT SRL	33303710	J26/586/2014	4120	1356919	24
67	ALEX CS SRL	22034250	J26/1191/2007	4299	1905	0
68	STEKAS CONSERV SRL	5207415	J26/93/1994	4299	1133650	15
69	ROM TRANS SRL	18574138	J26/598/2006	4312	33410	1
70	AMB GRUP CONSTRUCT SRL	16130961	J26/239/2004	4321	189512	2
71	PRIMELECTRIC SRL	16250488	J26/458/2004	4321	823687	6
72	ELECTRIC RASARITULUI SRL	17829667	J26/1371/2005	4321	918549	8
73	BOB CAR SRL	27088153	J26/417/2010	4322	8709	0
74	BAD INSTAL SRL	27972809	J26/83/2011	4322	20773	1
75	DEVIS OVIDIU SRL	24293510	J26/1419/2008	4334	15500	0
76	VILKOD SRL	20211584	J26/2115/2006	4334	33371	1
77	CIPRIS CONS COM SRL	15536741	J26/759/2003	4399	50900	1
78	FEMALY MALYN SRL-D	35723272	J26/310/2016	4399	58550	3
79	KLFDOI CONSTRUCT SRL-D	34902717	J26/839/2015	4399	150149	4
80	CIPRIS CONSTRUCT SRL	19110136	J26/1608/2006	4399	729994	9
81	VEMAR SRL	16675667	J26/1366/2004	4511	74734	0

Nr. crt.	Nume Societate Comercială	CUI	Număr înregistrare ORC	Cod Caen	Cifra de afaceri 2018	Numărul angajați 2018
82	YANIS AUTO SRL	30028313	J26/337/2012	4511	17300	0
83	MCD BOGDI TRANS SRL	30361600	J26/609/2012	4511	377014	3
84	CENTRU DE REPARAT MOTOARE LUDUS SA	8172664	J26/407/1996	4520	8587	1
85	BERTLEF ERI SRL	24569250	J26/1779/2008	4520	125041	1
86	AUTOBEL SRL	18578946	J26/610/2006	4520	70478	2
87	ADY SPO SRL	24964496	J26/39/2009	4520	97998	2
88	AUTO COOL WASH SRL	24192744	J26/1305/2008	4520	48451	2
89	ZAPETO SRL	23932224	J26/947/2008	4520	100383	3
90	SIZAL SRL	37781865	J26/1134/2017	4520	326282	3
91	LECRAM SRL	14177089	J26/648/2001	4520	577745	4
92	AUTO GLOBAL SRL	15107510	J26/1114/2002	4520	695549	6
93	BORO TRANS SRL	27439637	J26/643/2010	4520	2243298	11
94	AUTO DOM SRL	1234085	J26/747/1991	4520	2416454	29
95	SARMY AUTO SRL	24550850	J26/1759/2008	4531	617537	1
96	HECCAR TRUCKS SRL	27688484	J26/739/2010	4531	301501	1
97	BIA&DIA AGRO SERV SRL	16300004	J26/579/2004	4531	834994	3
98	ADMI SERV SRL	6152610	J26/443/1993	4532	413494	2
99	ROMSECO SRL	10442735	J26/688/1998	4532	415945	4
100	TRANSILVANIA OVIS & BOVIS SRL	36533527	J26/1269/2016	4611	203465	0
101	BERCEA LUC SRL	16919265	J26/1888/2004	4611	242795	6
102	AVI CONS SRL	18870249	J26/1167/2006	4613	142064	1
103	EUROSYSTEM SRL	15571412	J26/841/2003	4614	959435	12
104	CYNTHIA NUTRITION COMPANY SRL	18461163	J26/361/2006	4621	193194	2
105	TITUS COM SRL	6564807	J26/1197/1994	4636	142001	1
106	A&L MICLEA CAFFEE SRL-D	34038344	J26/469/2017	4637	964277	9
107	EUROSAFETY DISTRIBUTION SRL	24843303	J26/1248/2011	4639	2338384	0
108	SOLANUM SRL	15436742	J26/577/2003	4639	1462101	6
109	ADIMON SRL	15823552	J26/1338/2003	4639	3093535	11
110	RO DACIA COM SRL	7893360	J26/708/1995	4639	43050778	103
111	ROVENA CO-MIMPEX SRL	8744510	J26/538/1996	4642	67	0
112	BROKAS SERV SRL	10962649	J26/583/1998	4642	1529085	5
113	COSVET SRL	15465152	J26/625/2003	4646	69486	1
114	AMETIST COM SRL	17571168	J26/855/2005	4648	2192898	3

Nr. crt.	Nume Societate Comercială	CUI	Număr înregistrare ORC	Cod Caen	Cifra de afaceri 2018	Numărul angajați 2018
115	COPY TECH COMPUTER SRL	24213537	J26/1321/2008	4651	880937	5
116	MARVI COM SERVICE SRL	3388005	J26/2883/1992	4673	7494885	0
117	CUCIAN CRIS-TEAM SRL	33104750	J26/445/2014	4673	89111	1
118	H&K CONS SRL	28602243	J26/663/2011	4673	370033	2
119	ROMETAL DI-ANIS SRL	30502564	J26/749/2012	4673	31742129	94
120	RUBIKOREX SRL	6329925	J26/963/1994	4676	650736	3
121	PRODALIM CRISTINA SRL	15701784	J26/1059/2003	4711	273717	0
122	GHIC SRL	15757947	J26/1202/2003	4711	6000	0
123	ANGEL COM-PROD SRL	1233268	J26/1341/1992	4711	217694	1
124	DOMINO GENERAL TRADING SERVICES SRL	1216240	J26/1708/1991	4711	293195	1
125	MERY COM GLOB SRL	2610579	J26/2563/1992	4711	12724	1
126	RIVAL CONTE SRL	15990003	J26/1648/2003	4711	168847	1
127	IRIS MARKET STAR SRL	31540299	J26/450/2013	4711	212932	1
128	CALUGAR SRL	15959571	J26/1610/2003	4711	285640	2
129	IOGI SRL	24319636	J26/1461/2008	4711	226680	2
130	OCTIB SRL	17144426	J26/87/2005	4711	266326	2
131	AGROMIPA SRL	4027700	J26/1217/1993	4711	361304	3
132	ALEX ABC COM SRL	15564830	J26/819/2003	4711	510986	3
133	RASILI SRL	15701792	J26/1060/2003	4711	224322	3
134	FLAMINA COM PROD SRL	8193390	J26/104/1996	4711	556812	4
135	CONSUMCOOP LUDUS SOCIETATE COOPERATIVA	1232963	C26/28/2005	4711	434996	5
136	HOLLER PREST-COM SRL	5849113	J26/545/1994	4711	5244400	6
137	SARON SRL	22050174	J26/1208/2007	4711	1808373	6
138	DORISA COMPANY SRL	15864498	J26/1445/2003	4711	427283	7
139	L&C LEON SRL	21293213	J26/450/2007	4711	2553351	8
140	INVEST ALEX SRL	15674949	J26/1000/2003	4711	6583224	15
141	RIAD TRADE SRL	9252850	J26/132/1997	4711	6333082	17
142	FRANZELUTA SRL	18357651	J26/173/2006	4711	2297312	22

Nr. crt.	Nume Societate Comercială	CUI	Număr înregistrare ORC	Cod Caen	Cifra de afaceri 2018	Numărul angajați 2018
143	TIM CRIS SRL	15856878	J26/1394/2003	4711	9444678	32
144	NEL COMSERVICE SRL	3446181	J26/116/1993	4719	48236	0
145	CRISMONDEX COM SRL	10283117	J26/133/1998	4719	39200	0
146	GIBECA SRL	14412125	J26/53/2002	4719	344774	1
147	JULCOM SRL	15856886	J26/1407/2003	4719	277550	2
148	CAVICRIN SPORT SRL	36936198	J26/61/2017	4719	234095	2
149	GFH SRL	37437510	J26/663/2017	4719	78113	2
150	DANSORI COM-PROD SRL	4274890	J26/2222/1992	4719	494018	3
151	MAX STAR SRL	15783210	J26/1248/2003	4719	1143467	5
152	HOPY SRL	15998350	J26/1672/2003	4719	1446954	5
153	VITAS CRIS SRL	15180007	J26/78/2003	4719	1039265	10
154	TORITA COM SRL	7600290	J26/501/1995	4722	133585	0
155	ED&RO SRL	18098760	J26/1914/2005	4724	187969	4
156	STOMATER SERV COM SRL	8960280	J26/718/1996	4730	10234889	10
157	POWER AUDIO SYSTEMS SRL	20901096	J26/180/2007	4741	195746	1
158	BIROTIC CENTER SRL	3797840	J26/886/1993	4741	396412	4
159	ZONIX SRL	1232670	J26/1683/1992	4752	3393552	9
160	POLI IZO CONSTRUCT SRL	17489344	J26/695/2005	4752	8292983	68
161	BELEAN TRADING SRL	12821859	J26/172/2000	4753	499016	5
162	KASIA INVEST SRL	18586477	J26/619/2006	4759	182332	1
163	EMANUEL & LUCA PRODCOM SRL	36613618	J26/1350/2016	4759	623189	4
164	TOMITA GIORGIO SRL	30886368	J26/1080/2012	4771	12070	1
165	LITECOM SRL	8028198	J26/826/1995	4771	63908	2
166	MON EXIM SRL	1230660	J26/1380/1992	4771	27047	2
167	CENTRAL INTEX SRL	1233810	J26/1108/1991	4772	21518	1
168	ELLE SHOP SRL	23732005	J26/730/2008	4772	13267	1
169	VITAFARM SRL	13868337	J26/339/2001	4773	4309888	13
170	FARMACIA PANAX SRL	1275174	J26/1444/1992	4773	5175974	14
171	ANDOFARM SRL	17332926	J26/463/2005	4773	10638923	27
172	SANICOM SRL	1233160	J26/2046/1992	4773	9180781	45
173	CRISTAL LUX SRL	15473465	J26/640/2003	4775	269473	2
174	SMARALDA COM SRL	7360953	J26/254/1995	4775	1026704	5

Nr. crt.	Nume Societate Comercială	CUI	Număr înregistrare ORC	Cod Caen	Cifra de afaceri 2018	Numărul angajați 2018
175	NRS COM SRL-D	28149526	J26/244/2011	4776	54862	0
176	KASY FLORA SRL	33489710	J26/763/2014	4776	149305	2
177	MANUCU SRL	14394711	J26/31/2002	4777	489405	6
178	PROTPLANT 2012 SRL	29760535	J26/139/2012	4778	3409852	2
179	SHADOW SRL	16508812	J26/974/2004	4778	2486923	10
180	KATARINA SRL	18718870	J26/899/2006	4779	59472	1
181	MADENDA IM-PEX SRL	8369209	J26/252/1996	4779	199949	4
182	MARIUS & RAMONA SRL	16686003	J26/1390/2004	4782	202811	3
183	ITALMODEL CONSTRUCT SRL	23345025	J26/343/2008	4789	45176	0
184	IMPERIAL NDM SRL	30950053	J26/1130/2012	4791	63921	0
185	PASI & LURE SRL-D	35715318	J26/297/2016	4791	4215	0
186	FT EXACT GROUP SRL	26032537	J26/808/2009	4791	203382	2
187	LUKSTAR PLATINUM SRL-D	35735986	J26/321/2016	4799	73915	0
188	ROB CAFE GOLD SRL-D	36316897	J26/990/2016	4799	9850	0
189	ALBENASIL SRL	32441439	J26/1138/2013	4932	6367	0
190	BGK & ROYAL MOTION SRL-D	37606910	J26/863/2017	4932	111501	2
191	MIHAI BMC TAXI SRL	38608324	J26/2144/2017	4932	147556	2
192	BUNEA BROTHERS SRL-D	38253531	J26/1745/2017	4932	111210	3
193	TRANSPORT JUNIOR SRL	21050249	J26/252/2007	4941	35985	0
194	DOLY CRIS SRL	20605325	J26/78/2007	4941	16200	0
195	DANA TEO TRANS SRL	33681146	J26/928/2014	4941	28875	0
196	JODA SPEED SRL	33965423	J26/21/2015	4941	29851	0
197	DANIELA&TUDOR TRANS SRL	34686419	J26/637/2015	4941	740	0
198	ALSADA TRANS SRL	17347803	J26/486/2005	4941	357076	1
199	MIROTRANS SRL	18550490	J26/547/2006	4941	710997	1
200	MCA ALEMA TRANS SRL	27279820	J26/526/2010	4941	130573	1
201	TRANS ESCORT SRL	28980621	J26/843/2011	4941	520673	1
202	SAGITARIUS CRIS SRL	30065982	J26/362/2012	4941	124466	1
203	CSRM 2014 TRANS SRL	33303744	J26/583/2014	4941	314686	1

Nr. crt.	Nume Societate Comercială	CUI	Număr înregistrare ORC	Cod Caen	Cifra de afaceri 2018	Numărul angajați 2018
204	FRI MOL TRANS SRL	35698071	J26/272/2016	4941	223047	1
205	DALEC ALCOS TRANS SRL-D	36102907	J26/734/2016	4941	45736	1
206	DAMALAVIN SPEED SRL	38461958	J26/1967/2017	4941	88603	1
207	PECANELA TRANS SRL	38581555	J26/2112/2017	4941	51599	1
208	DANIEL TRANS SRL	22581176	J26/1844/2007	4941	50555	2
209	ER LOGISTIC SRL	28465480	J26/554/2011	4941	206418	2
210	ANDEO LOGISTIC SRL	34073236	J26/122/2015	4941	405909	2
211	LOGISTIC DIA STAR SRL	35423372	J26/43/2016	4941	635413	2
212	RARES & REBECA SRL	37403304	J26/623/2017	4941	210057	2
213	MADGA TRANS SRL	17655625	J26/1021/2005	4941	277734	5
214	LORASIM TRANS SRL	28411839	J26/509/2011	4941	1734610	5
215	BONE RUL SPEED SRL	37039263	J26/177/2017	4941	3122907	8
216	ANGALU SRL	28417564	J26/517/2011	4941	1461547	10
217	TURABI SPEED SRL	33757597	J26/1021/2014	4941	1611747	12
218	ADI & MIRCEA TRANS SRL	16226315	J26/397/2004	4941	7179939	22
219	HAPPY SERV SRL	8721541	J26/86/1996	5221	5569946	40
220	XENIA INFO SRL	16600656	J26/1176/2004	5510	8496349	49
221	ITALIAN-GERMAN FOOD SRL-D	34217200	J26/255/2015	5610	90979	1
222	ROX VAL SRL	16015458	J26/1723/2003	5610	264108	4
223	DALIROM SERVICII SRL	35515000	J26/112/2016	5610	1275754	15
224	ALEX VIO SRL	15038810	J26/996/2002	5610	2196836	23
225	PROFILANT-ROPIA SRL	26331571	J26/1070/2009	5621	117442	3
226	LUK COM SRL	16649048	J26/1281/2004	5630	4555	0
227	BALLY SERV SRL	2852335	J26/1339/1992	5630	407450	0
228	SIMARA COM SRL	4619469	J26/1781/1993	5630	134340	1
229	NELY COM IMPEX SRL	15606251	J26/907/2003	5630	87933	1
230	SM&MM COM SRL	24751501	J26/1972/2008	5630	272882	1
231	SAROPLAST SRL	29505303	J26/1/2012	5630	18523	1
232	CAPSSICUS SRL	31285862	J26/228/2013	5630	145774	1
233	FEDERATION COFFEE SRL	38150420	J26/1675/2018	5630	70936	1

Nr. crt.	Nume Societate Comercială	CUI	Număr înregistrare ORC	Cod Caen	Cifra de afaceri 2018	Numărul angajați 2018
234	RAPIDEX SRL	15524739	J26/743/2003	5630	131069	2
235	SIFONARIE SRL	1230458	J26/701/1991	5630	135710	2
236	VLAD & KP 2000 SRL	15817801	J26/1324/2003	5630	191042	2
237	TETHYS IMPEX SRL	4619442	J26/1748/1993	5630	160283	3
238	SIBIANA PROD SRL	6753610	J26/1770/1994	5630	391006	3
239	A&C ROT SRL	28722649	J26/726/2011	5630	615210	3
240	GENERALCON-SERV IMPEX SRL	3100934	J26/2996/1992	5630	159087	4
241	ALESSIM PLATZ SRL	33376649	J26/654/2014	5630	610337	10
242	PROFORM SRL	8648920	J26/427/1996	5829	504	0
243	SOUND TEAM EVENTS SRL	31378104	J26/305/2013	5920	54707	1
244	CENTRO MEDIA NEWS SRL	27389601	J26/599/2010	6020	161336	0
245	GFH SOFT SRL	37781830	J26/1129/2017	6201	5865	2
246	AURIS GOLD SRL	33164115	J26/478/2014	6492	135560	0
247	JEWELRY GOLD-CRIS SRL	5076140	J26/2075/1993	6492	1097249	3
248	ANELI BROKASIG SRL	35515042	J26/111/2016	6622	20432	0
249	SO BROKER CONSULTING SRL	36275754	J26/933/2016	6622	58480	0
250	PARTENER ASIG SRL	28097532	J26/194/2011	6622	130934	1
251	YOUR PROFESSIONAL BUSINESS SRL	33634888	J26/894/2014	6622	118834	1
252	DOMINUS VEGAS SRL	33414475	J26/679/2014	6810	991909	0
253	PLASTISYS INVEST SRL	12056978	J26/528/1999	6810	629370	2
254	NEW FINTLEM SRL	12852928	J26/182/2000	6820	1200	0
255	MURA CENTER SRL	14156000	J26/618/2001	6820	514231	2
256	RAIBOL SRL	26549674	J26/118/2010	6820	3024	2
257	LUTEX SA	1230946	J26/319/1991	6820	279939	6
258	FINECO BB CONSULT SRL-D	33148993	J26/467/2014	6831	4500	0
259	UNIVERSAL PRIVATE SRL	1230849	J26/1067/1992	6831	1292486	9
260	ANELI CONSULTING SRL	19924690	J26/2024/2006	6920	94450	0
261	RADU ADINA CONSULT SRL	35515026	J26/97/2016	6920	67960	0
262	DELAIS 20 CONSULT SRL	35515034	J26/98/2016	6920	45690	0
263	EV ANCA SRL	14695439	J26/463/2002	6920	132850	2

Nr. crt.	Nume Societate Comercială	CUI	Număr înregistrare ORC	Cod Caen	Cifra de afaceri 2018	Numărul angajați 2018
264	SZANTO MURE-SAN SNC	6669064	J26/1631/1994	6920	107290	2
265	TASUMA SRL	29143866	J26/968/2011	7022	44571	0
266	URCAN GRUP SRL	23596701	J26/601/2008	7022	176185	1
267	ANCA CONSULTING SRL	17866444	J26/1444/2005	7022	24490	2
268	MONDO STRATEG SRL	30770419	J26/984/2012	7022	119950	2
269	OMNIA IMPEX SRL	1231496	J26/2132/1991	7022	630197	8
270	MARG PROD IMPEX SRL	3388013	J26/205/1993	7111	9231	1
271	NEPROSERV SRL	7493062	J26/381/1995	7112	420669	0
272	PROELEX SOLUTIONS SRL	28536310	J26/616/2011	7112	10100	0
273	NORARTH SRL	30386001	J26/631/2012	7112	30791	0
274	TOPO TERRA SERV SRL	35778987	J26/365/2016	7112	56100	0
275	THAO INVEST 2017 SRL	37157927	J26/342/2017	7112	54900	0
276	CARO PROD CONSULTING SRL	24347105	J26/1490/2008	7112	48235	1
277	TOPO DESAND LAND SRL	36459641	J26/1175/2016	7112	79691	1
278	P.C.C. G.S.T. 2017 SRL	37730730	J26/1052/2017	7112	68001	1
279	SAB GEOSURVEY SRL	29000602	J26/858/2011	7112	220650	2
280	MARIUS STRUCTURAL DESIGN SRL-D	37680925	J26/971/2017	7112	1000	2
281	DEPOCONS SRL	15337145	J26/379/2003	7112	228567	4
282	VACONS CONSTRUCTION SRL	29066771	J26/956/2018	7112	1695046	9
283	OVIINSTAL TERMO SERV SRL	33681138	J26/929/2014	7120	118583	4
284	BIGMAT SRL	13629399	J26/10/2001	7120	4013983	8
285	ATTRACTIVE GIFT PRINT SRL	36044245	J26/681/2016	7311	24666	0
286	FIG MARKET SRL	30426823	J26/674/2012	7320	90146	1
287	DECO ART ELISE SRL	24341382	J26/1480/2008	7410	2815	0
288	BIRDMUSIC SRL	24151230	J26/1235/2008	7410	22155	0
289	CFD ANIMAL VET SRL	16946235	J26/1940/2004	7500	299329	0
290	RECRUITER FAMILY SRL	38570394	J26/2099/2017	7810	40761	1
291	EDISEA INFO SRL	30614258	J26/843/2012	7911	153513	1

Nr. crt.	Nume Societate Comercială	CUI	Număr înregistrare ORC	Cod Caen	Cifra de afaceri 2018	Numărul angajați 2018
292	BOSINGER UNIVERSAL IMPEX SRL	11024471	J26/667/1998	7912	107887	2
293	16 BLACKHUNTERS SECURITY SRL	37230386	J26/418/2017	8010	199190	5
294	SPARTAN GUARD SRL	27655720	J26/715/2010	8010	542038	17
295	HYGIENNE PREST SRL	21274297	J26/426/2007	8129	59272	1
296	ADMINISTRATIV SERV LUDUS SRL	38547405	J26/2067/2017	8129	746696	13
297	PADUREAN ALL-ESTIMENTI SNC	33410422	J26/675/2014	8230	26890	1
298	GIPSAKE SRL	17845310	J26/1388/2005	8299	50574	0
299	SAGARIS SRL	28451345	J26/547/2011	8299	44033	0
300	ESENSIS COMMERCE SRL	36770485	J26/1505/2016	8299	8828	0
301	DANDAN TUR AUTO SRL	36069029	J26/709/2016	8553	186208	3
302	ERMETIC FENSTHER SRL	21311212	J26/473/2007	8622	481863	11
303	RAT MEDICAL DENT SRL	36115907	J26/753/2016	8623	248276	1
304	WHITE DENTAL TOP SRL	35413859	J26/40/2016	8623	66301	2
305	IREN SRL	22768892	J26/2056/2007	8690	26610	1
306	KINETO RECOVERY & SPORTS SRL-D	37266959	J26/448/2017	8690	34000	1
307	MIMI OVI NECHITA SRL	37275620	J26/458/2017	9002	5950	0
308	FABIANGAMES SRL	36940377	J26/63/2017	9200	8470	0
309	BAN STAR SRL	24951216	J26/25/2009	9200	95818	1
310	ALFA ALEX GAMES SRL	33926904	J26/153/2015	9200	1162035	11
311	PACO POWER GYM SRL-D	28251797	J26/338/2011	9313	46078	2
312	HAPPY KINDER SRL	34800172	J26/739/2015	9319	48040	1
313	TES-UIU SRL-D	33746091	J26/1003/2014	9329	66772	0
314	CLICKSERVICE SRL	23230874	J26/241/2008	9512	600	0
315	PAN FRIGO SRL	17631944	J26/979/2005	9521	158366	0
316	ANA TDA SERV SRL	36165751	J26/810/2016	9601	127793	2
317	FLADENI SRL	26982391	J26/356/2010	9602	246638	1
318	PROFESSIONAL ARTIST HAIR STYLING SRL-D	34264910	J26/291/2015	9602	93335	1

Nr. crt.	Nume Societate Comercială	CUI	Număr înregistrare ORC	Cod Caen	Cifra de afaceri 2018	Numărul angajați 2018
319	GIULIART NAILS SRL-D	36316900	J26/987/2016	9602	12051	1
320	CASA FUNERARA CRISTINA & ANCA SRL	37064801	J26/215/2017	9603	84500	0
321	BETTERLIFE SERVICE SRL	35635944	J26/2080/2017	9604	48050	0

SC MEDIA MARKETING SRL

Târgu Mureș, 540027, Str.Cuza Vodă nr.8

Județul Mureș, România

Tel.: 0372 897 694, Fax: 0372 779 018

e-mail: office@3mc.ro, www.3mc.ro